

Jaarstukken 2022

Registratienummer
23.0019932

Datum
4 april 2023

Versie
0,4

Afdeling
Financiën, Control & Belastingen

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Thema's Waterplan 2022-2027	12
Deel 1 – Effecten in detail	17
3. Waterveiligheid	19
4. Voldoende water	25
5. Gezond water	31
6. Schoon water	35
7. Veilige (vaar)wegen	41
8. Crisisbeheersing	44
9. Bestuur en Organisatie	47
Deel 2 – Verplichte paragrafen	51
10. Bedrijfsvoering	52
11. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar	57
12. Incidentele baten en lasten 2022	58
13. Waterschapsbelastingen	59
14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement	62
15. Financiering	64
16. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	67
17. Verbonden partijen	68
18. Aanbevelingen	74
Deel 3 – Jaarrekening	78
19. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	79
20. Balans	83
21. Exploitatie	96
22. Exploitatie naar taak	100
23. Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstensoorten	102
24. Vermelding topinkomens	106
25. Verantwoordingsinformatie	107
26. Gebeurtenissen na balansdatum	109
27. Controleverklaring	110
Bijlagen	116

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). In de jaarstukken leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde beleid en de uitgevoerde activiteiten. Dit doen wij aan de hand van de zeven maatschappelijke effecten die zijn benoemd in ons Waterplan 2022-2027.

Na een algemene beschouwing volgt in dit hoofdstuk een terugblik op hoofdlijnen over onze verrichte werkzaamheden per effect, een overzicht van exploitatie en investeringen en de leeswijzer voor de overige hoofdstukken.

1.1 Algemene beschouwing

Na twee jaren van stilstand door de coronacrisis en een start in lockdown hadden we de wens dat 2022 in het teken zou staan van herstel. Helaas volgde al snel een nieuwe crisis. Rusland viel Oekraïne binnen met als gevolg grote verwoestingen in het land, vele slachtoffers, ontheemden en een grote vluchtelingenstroom. Naast het menselijk leed leidden de geopolitieke spanningen tot een armoede- en energiecrisis. Dit betekende hoge energiekosten en brand- en grondstofprijzen. Een periode van onzekerheid door inflatie en langere levertijden brak aan. Door deze ingrijpende ontwikkelingen stonden we voor een flinke uitdaging om onze resultaten te kunnen behalen. We zien dit terug in onze effecten. De grilligheid heeft dan ook invloed op het exploitatieresultaat.

De zomer was een van de droogste en zonnigste in jaren. Door de langdurige droogte is onze crisisbeheersingsorganisatie (CBO) in de zomermaanden opgeschaald. We hebben in deze periode altijd kunnen voldoen aan de watervraag. De waterkwaliteit en onze waterkeringen hebben we voortdurend gemonitord door onder andere inspectie van 450 kilometer regionale en primaire keringen. Op een aantal locaties hebben we maatregelen getroffen.

Dankzij het hoge aantal zonuren is de opbrengst van de zonneweiden hoger uitgevallen dan in vorige jaren. Hiermee hebben we de hogere energiekosten kunnen opvangen.

Naast de onzekerheid hebben de ontwikkelingen ook renderende kansen met zich meegebracht. Hier hebben we op ingespeeld door meer inkomsten te genereren en kosten te beheersen op bijvoorbeeld de innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater en met een indexatie van de leges.

Voldoende en schoon water en een gezonde bodem zijn van groot belang voor iedereen in Nederland. Daarnaast spelen waterveiligheid, bodemdaling en biodiversiteit een rol bij de inrichting van het land. Daarom wil het kabinet water en bodem sturend laten zijn bij beslissingen over de ruimtelijke ordening in ons land.

Voor het zomerreces kondigde onze dijkgraaf Luc Kohsiek aan dat hij na veertien jaar afscheid neemt van onze organisatie. Een vertrouwenscommissie bestaande uit een afvaardiging van het algemeen bestuur is op zoek gegaan naar een opvolger. Eind oktober werd Remco Bosma unaniem door het algemeen bestuur voorgedragen als nieuwe dijkgraaf.

Het afgelopen jaar heeft de organisatie de druk op de arbeidsmarkt gevoeld. Het verloop van personeel was groot en de werkdruk voor de medewerkers hoog. Hier hebben we rekening mee gehouden bij de voorbereiding van een volwaardig strategische personeelsplanning. Ondanks het inwerken van veel nieuwe collega's hebben we onze taakuitoefening grotendeels op peil weten te houden.

Binnen de effecten zijn in de begroting in totaal 30 prestaties benoemd. Hiervan lopen er 24 volgens planning en zes worden niet gehaald. Een volledig beeld van de behaalde prestaties en bijbehorende mijlpalen uit 2022 per effect, is terug te vinden in hoofdstukken 3 tot en met 9. In de volgende paragraaf zijn de effecten op hoofdlijnen weergegeven.

1.2 Terugblik op hoofdlijnen

Effect	Samenvatting 2022
Waterveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • In de Waterveiligheidsrapportage hebben we gerapporteerd over de staat van onze primaire keringen en onze werkprocessen. Hierin hebben we aangetoond dat we voor de primaire keringen nu voldoen aan onze zorgplicht. • Er is in nauwe samenwerking met de provincie een conceptrapportage gemaakt over de zorgplicht voor de regionale keringen. Deze rapportage is gedeeld met STOWA en wordt als voorbeeld gebruikt voor de opzet van een landelijk model. • De eerste Landelijke Beoordeling op basis van Overstromingen is succesvol afgerond. • De uitvoering van het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam is volop in uitvoering. • Binnen het (nieuwe) HWBP is de realisatiefase van het project Pilot Kunstwerken afgerond, evenals de verkenningsfase van het project Gouwee Volendam. • Binnen het VBK-2 hebben we 12 km regionale keringen verbeterd. • Uit metingen op onze keringen blijkt dat wanneer we het maaibeeld omzetten naar tweemaal per jaar maaien en afvoeren, er binnen drie jaar een vermeerdering van bloemen en kruiden (biodiversiteit) te constateren valt zonder bij te hoeven zaaien. • We zijn met onze partners begonnen met het uitwerken van een integrale gebiedsvisie voor Texel. • We hebben deelgenomen aan meerdere sessies over de gebiedsontwikkeling van de haven in Den Helder (Cluster Maritiem) en over de wens van een multifunctionele dijk (Dijkkwartier). • We zijn gestart met een verkenning voor het project Toekomstscenario's Kust met kennis over zeespiegelstijging, kerven en zandsuppleties. Dit doen we in samenwerking met de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat.
Voldoende water	<ul style="list-style-type: none"> • Begin 2022 is de bestuursovereenkomst waterverdeling regio IJsselmeergebied ondertekend. • We hebben inzet en advies geleverd in externe ontwikkelingen, zoals het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de uitwerking in een Provinciaal Programma (PPLG), de processen rond Water en Bodem Sturend, de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en Toekomstbestending Amsterdam-Rijnkanaal en Noordzeekanaalgebied. • We hebben een zienswijze ingediend op de regionale Veenweide Strategie 1.0 van de provincie Noord-Holland. In november is deze in de Provinciale Staten behandeld en daar voor kennisgeving aangenomen. De verdere uitwerking zal in het kader van het PPLG vorm krijgen waar wij als samenwerkingspartner actief in deelnemen. • Het programma Ruimtelijke Adaptatie is in de uitvoeringsfase. In samenwerking met gemeenten is succesvol een aanvraag ingediend en beschikt bij de Impulsregeling Klimaatadaptatie voor verschillende klimaatadaptatieprojecten. De Subsidieverordening Klimaat Adaptief Noorderkwartier is in september vastgesteld. • Binnen het programma Wateropgave 1.5 zijn de eerste vier projecten afgerond. • Het algemeen bestuur heeft besloten over de kaders van het programma Wateropgave 2.0 en een uitvoeringskrediet ter beschikking gesteld voor de uitvoeringstermijn tot en met 2026. • De nieuwbouw van de gemalen Monnickendam en De Poel verloopt volgens aangepaste planning. • De actualisatie van de peilbesluiten op Texel verloopt voorspoedig. • We hebben het stedelijk water van zes gemeenten overgenomen. We liggen op schema om het project Overname Stedelijk Water in 2024 af te ronden. • Het schouwproces is moeizaam verlopen. De najaarsschouw en de knelpuntenschouw zijn ondanks automatiseringsproblemen afgerond, maar de baggerschouw hebben we door een gebrek aan capaciteit niet conform het in de legger vastgestelde schouwschema kunnen uitvoeren. • Het Waterinformatiesysteem is verder uitgebreid met onder meer verbetering van de overstromings- en wateroverlastmodellen.
Gezond water	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben de haalbaarheid onderzocht van het defosfateren met ijzerhoudend zand en zijn gestart met de voorbereiding om op twee locaties het inlaatwater te defosfateren. • We hebben uitvoering gegeven aan de technische voorbereidingen van project Natte Infrastructuur Noordkop.

Effect	Samenvatting 2022
	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn gestart met de derde planperiode KRW 2022-2027. • Het Landbouwportaal is geëvalueerd en in juni opnieuw opengesteld. • Met 25 agrariërs hebben we een traject Scan je Sloot op biodiversiteit uitgevoerd. • We hebben drie vismigratiekelpunten gereed gemeld. • Op diverse locaties zijn de mogelijkheden verkend voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers. • We hebben een overzichtsnota Exoten in beeld opgesteld als opmaat voor bestuurlijke besluitvorming in 2023.
Schoon water	<ul style="list-style-type: none"> • Het zuiveringsproces heeft in 2022 onder druk gestaan door de volatiele grondstoffenmarkt, het personeelsverloop en de krappe arbeidsmarkt. • We hebben belangrijke stappen gezet in het ontwikkelen van de toekomst- en omgevingsgerichtheid van de waterketen. Niet alleen op het gebied van relaties met partners en bedrijven, maar ook met nieuwe instrumenten zoals het Basiszuiveringsbeeld, de omgevingscan microverontreinigingen en het beleidskader bedrijfslozingen. • De proefzuivering Ge(O)zond water in Wervershoof is in gebruik genomen en het algemeen bestuur heeft krediet beschikbaar gesteld voor drie groen gas-installaties en de ontvlechting van onze slibdrooginstallatie (SDI) en de rwzi Beverwijk.
Veilige (vaar)wegen	<ul style="list-style-type: none"> • De wegen in Hoorn en Uitgeest zijn op 1 januari 2022 overgedragen. • De implementatie van de overdracht van de wegen in West-Friesland verloopt volgens planning. • Met de Waterlandse gemeenten (Purmerend, Wormerland, Landsmeer, Edam-Volendam en Waterland) hebben we de overdracht van de wegen verder uitgewerkt. • Het baggeren van de vaargeul in het Amstelmeer loopt ernstige vertraging op. Dit komt door vertraging in de aanbesteding en door de lage rivierstand van afgelopen zomer die er voor zorgde dat materiaal (stortstenen) voor de baggerberging niet op tijd geleverd kon worden.
Crisisbeheersing	<ul style="list-style-type: none"> • De multidisciplinaire oefening Waterrijk'22 heeft in mei plaatsgevonden, waarbij we hebben geoefend op een overstromingsscenario in Waterland. • In het gehele jaar hebben zich 34 incidenten voorgedaan, die hebben geleid tot verhoogde waakzaamheid van de CBO. • De storm Eunice heeft medio februari geleid tot code rood in ons gebied. • Door de aanhoudende droogte zijn we in de zomer opgeschaald naar Alarmfase 1. • Het programma Crisisbeheersing in de genen (CING) is gestart en richt zich op het handelen tijdens extreme situaties, op het voorkomen van maatschappelijke ontwrichting, het beperken van schade en het voorkomen van slachtoffers.
Bestuur en Organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • De dijkgraaf, de heer Kohsiek, is eind 2022 gestopt met zijn werkzaamheden. De heer Bosma is in oktober door het algemeen bestuur voorgedragen als nieuwe dijkgraaf en is op 2 februari 2023 door de Commissaris van de Koning beëdigd. • We zijn klaar voor de Omgevingswet en aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Medewerkers zijn opgeleid om vanuit de 'ja, mits'-gedachte te werken. • We hebben twaalf erfgoedobjecten in de etalage geplaatst. Een aantal objecten is digitaal ontsloten, de viering van Purmer400 is georganiseerd en we hebben deelgenomen aan het filmfestival 'Zuiderzee in Beeld' en 'Wij sluiten de linies'. • Naast digitale ondersteuning aan de zeven internationale projecten hebben we weer de mogelijkheid om ter plekke te kunnen adviseren. • Afgezien van een aantal kleine verstoringen zijn de ICT-systemen volledig beschikbaar geweest. Er hebben zich geen cyberincidenten voorgedaan, de systemen worden tijdig vervangen of bijgewerkt naar de laatste versie. • Het hybride werken is geïmplementeerd in de organisatie. Met de campagne 'Hallo HHNK' hebben we de aanpassing in gedrag vormgegeven. De herinrichting van de kantoorruimtes is bijna gereed. • Het opstellen van de vervangingsstrategie voor de verduurzaming van het wagenpark is nog niet gereed. Een aantal vraagstukken, waaronder welke constructie (koop versus lease), vraagt om meer verdieping. We hebben elektrische voertuigen aangeschaft en laadvoorzieningen geplaatst op diverse locaties. • De uitkomsten van de landelijke audit BIO/AVG, uitgevoerd in opdracht van Het Waterschapshuis, bevat een lijst met aanbevelingen en maatregelen. Het verbeterplan informatieveiligheid 2022-2023 is opgesteld. Dit stelt de organisatie in

Effect	Samenvatting 2022
	<p>staat om de aantoonbare beheersing op de uitvoering van de informatiebeveiliging te versterken.</p> <ul style="list-style-type: none"> De aanslagen waterschapsbelasting van eigenaren van woningen, (bedrijfs)panden en/of onbebouwde grond zijn gefaseerd in het jaar verstuurd. We hebben de burgers en bedrijven die de aanslagen in september en november ontvingen geïnformeerd over de vertraging.

1.3 Leeswijzer

De jaarstukken zijn opgebouwd uit het jaarverslag (deel 1 en 2) en de jaarrekening (deel 3). Voorafgaand aan het jaarverslag benoemen we in hoofdstuk 2 de ontwikkelingen binnen de vijf thema's uit het Waterplan 2022-2027. Deze vijf thema's zijn: Ruimtelijke adaptatie, Omgevingswet, Duurzaamheid, Biodiversiteit en Datagedreven werken.

Deel 1 (hoofdstukken 3 tot en met 9) is opgebouwd rond de effecten Waterveiligheid, Voldoende water, Gezond water, Schoon water, Veilige (vaar)wegen, Crisisbeheersing en Bestuur en Organisatie. We geven aan wat we hebben gedaan om de beoogde effecten te bereiken en hoe we onze taak in de samenleving hebben opgepakt en uitgevoerd.

Deel 2 (hoofdstukken 10 tot en met 18) bevat de wettelijk verplichte paragrafen.

Deel 3 (hoofdstukken 19 tot en met 27) bevat de jaarrekening inclusief de controleverklaring van onze accountant. In dit deel verantwoorden we onze financiële positie. In de bijlagen staan de overzichten die niet wettelijk zijn voorgeschreven.

Smileys

We hebben smileys gebruikt om in de loop van het begrotingsjaar in management- en concernrapportages de voortgang in beeld te brengen.

In deel 1 zijn per prestatie de smileys op de volgende manier aangegeven:

- Deze prestatie loopt qua inhoud en middelen volgens jaarplanning.
- Deze prestatie loopt wat betreft inhoud en middelen achter op de *jaarplanning*. We verwachten de geconstateerde afwijking op te lossen binnen de *totale* planning.
- Deze prestatie loopt niet goed of uit de planning. We verwachten dit niet meer op te lossen is binnen de totale planning.

Een prestatie heeft een langere doorlooptijd dan een jaar. In bovenstaande tabel is dit aangeduid met totale planning. Bij een blauwe of rode geven we hiervoor een verklaring, maar ook hoe we hier gevolg aan geven. Een rode smiley betekent niet per definitie dat we de prestatie niet behalen, maar kan betekenen dat de prestatie een jaar later dan gepland wordt behaald.

Financiële overzichten

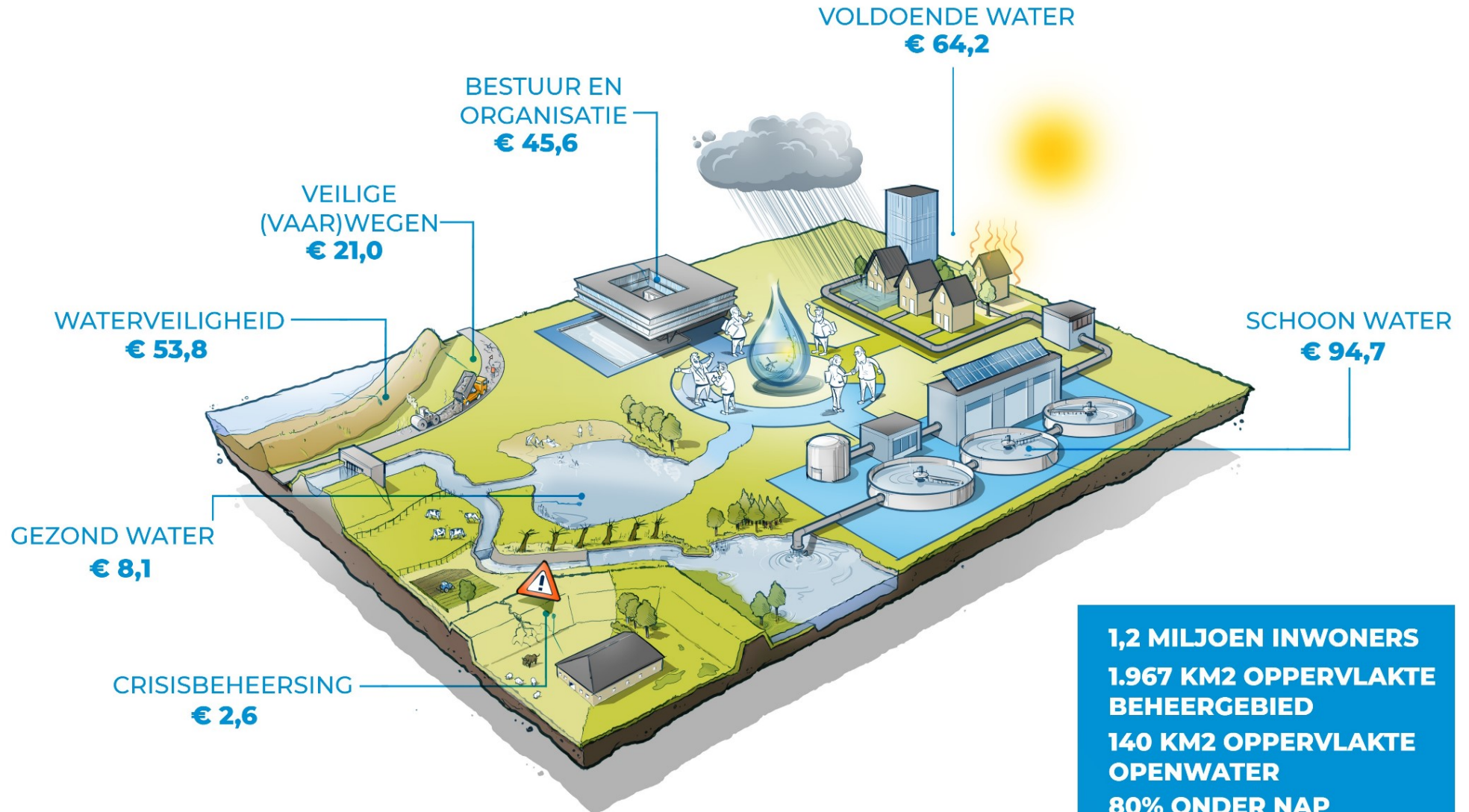
In deze jaarstukken gaan we in op de financiële verschillen tussen de begroting en de realisatie. We vergelijken de realisatie met de herziene begroting. Dit is de begroting inclusief de vastgestelde begrotingswijzigingen. In hoofdstuk 21 zijn deze begrotingswijzigingen toegelicht. Per hoofdstuk presenteren we een tabel met daarin exploitatielasten en investeringsvolumes.

Bij de financiële tabellen en teksten zijn toelichtingen opgenomen waarin we de relevante afwijkingen groter dan € 0,5 miljoen of grote verschuivingen ten opzichte van de herziene begroting verklaren. In de tabellen en teksten kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

WAT DOEN WE MET UW BELASTINGGELD?

Jaarstukken 2022 - TOTALE KOSTEN € 290,0 MILJOEN

1.4 Exploitatie en investeringen naar effect

Exploitatie naar effect

Ten opzichte van de herziene begroting sluiten we het jaar af met een exploitatieresultaat van € 4,7 miljoen positief. De verschuivingen tussen de kosten en opbrengsten ten opzichte van de herziene begroting worden op hoofdlijnen als volgt verklaard.

Exploitatieresultaat <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Structureel/ incidenteel	Effect
Lagere kosten VBK-2	0,8	I	Waterveiligheid
Lagere kosten gemalen	0,6	I	Voldoende water
Aanvullende dotatie aan de baggervoorziening	-0,9	S	Voldoende water
Lagere energiekosten	0,7	I	Voldoende water, Schoon water
Hogere opbrengst teruglevering zonnepanelen, hernieuwbare brandstofeenheden en groen gas	1,1	I	Schoon water
Hogere opbrengst waterschapsbelastingen vooral door hogere WOZ-waarde	1,2	I	Bestuur en organisatie
Lagere personeelskosten incl. baten, met name vanwege vacatures	0,9	I	Bestuur en organisatie
Bijstelling Rijksfactuur	0,7	S	Bestuur en organisatie
Hogere rentebaten	0,7	I	Bestuur en organisatie
Hogere kosten vanwege het in exploitatie nemen van het Informatiebeleidsplan 2022-2025 (IBP) ¹	-4,4	I	Bestuur en organisatie
Diverse lagere kosten / hogere opbrengsten	3,3	I/S	Alle effecten
Exploitatieresultaat	4,7		

Voorgesteld wordt om van het resultaat € 4,7 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. In onderstaande tabel wordt de exploitatie per effect weergegeven.

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2022	Herziene Begroting 2022	Originele Begroting 2022
Waterveiligheid	Kosten	53,8	55,3	51,2
	Opbrengsten	-10,1	-10,4	-8,8
	Afrondingsverschil	-	-	-
	Netto	43,7	44,9	42,4
Voldoende water	Kosten	64,2	64,8	65,9
	Opbrengsten	-1,4	-0,9	-0,9
	Afrondingsverschil	-	-	0,1
	Netto	62,8	63,9	65,1
Gezond water	Kosten	8,1	8,1	9,1
	Opbrengsten	-0,2	-0,2	-0,1
	Afrondingsverschil	-	-0,1	-
	Netto	7,9	7,8	9,0
Schoon water	Kosten	94,7	92,8	82,7
	Opbrengsten	-10,1	-8,4	-2,1

¹ Naar aanleiding van een advies van de accountant is een analyse van de activa gedaan. Hieruit bleek dat het IBP volgens de Kadernota activeringsbeleid in de exploitatie hoort. Het gaat om meerdere investeringen die los van elkaar kunnen worden gezien en daarmee onder het drempelbedrag van de activeringsgrens van € 0,1 miljoen komen. Daarnaast is een gedeelte van de kosten op basis van uren en deze worden volgens ons beleid niet geactiveerd.

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2022	Herziene Begroting 2022	Originele Begroting 2022
	Afrondingsverschil	-0,1	0,1	-
	Netto	84,5	84,5	80,6
Veilige (vaar)wegen	Kosten	21,0	21,0	32,0
	Opbrengsten	-8,8	-8,1	-18,3
	Netto	12,2	12,9	13,7
Crisisbeheersing	Kosten	2,6	1,9	1,5
	Opbrengsten	-	-	-
	Afrondingsverschil	-	-	-
	Netto	2,6	1,9	1,5
Bestuur en Organisatie	Kosten	45,6	45,7	43,2
	Opbrengsten	-11,3	-10,0	-8,4
	Afrondingsverschil			-0,1
	Netto	34,3	35,7	34,7
Afrondingsverschillen totale kosten		-	-	-
Afrondingsverschillen totale opbrengsten		-0,1	-	-0,1
Totaal kosten		290,0	289,6	285,6
Totaal opbrengsten		-42,0	-38,0	-38,7
Afrondingsverschil		0,1	-0,1	0,1
Totaal netto exclusief reserves en waterschapbelastingen		248,1	251,5	247,0
Dotaties en onttrekkingen aan algemene reserve		-14,5	-	-
Dotaties en onttrekkingen aan bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie		3,1	-11,4	-8,9
Waterschapsbelastingen		-241,4	-240,2	-238,1
Afrondingsverschil		-	0,1	-
Totaal ('-' is voordelig)		-4,7	-	-

In onderstaande tabel zijn de waterschapsbelastingen per taak weergegeven.

Taak <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2022	Herziene Begroting 2022	Originele Begroting 2022
Watersysteem	-144,3	-143,1	-141,5
Zuiveringen	-85,4	-85,4	-85,1
Wegen	-11,7	-11,6	-11,5
Afrondingsverschil	-	-0,1	-
Waterschapsbelastingen	-241,4	-240,2	-238,1

Investeringsen

Het afgelopen jaar stonden we voornamelijk voor de effecten Schoon Water en Voldoende Water voor een forse investeringsopgave. De investeringsprojecten zijn voortvarend opgepakt en deze zijn grotendeels conform raming en planning uitgevoerd.

De inflatie heeft gevolgen voor onze investeringen. We zien bij lopende projecten dat de risico reservering binnen de investeringskredieten eerder worden benut.

Conform de in september vastgestelde Kadernota Risicomanagement 2022 (22.0221990) maken investeringsrisico's geen onderdeel meer uit van de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. In eerste instantie wordt voor dergelijke risico's een beroep gedaan op de risicoreservering binnen het investeringskrediet. De kapitaalslasten zijn berekend met een investeringsplafond van € 35 miljoen per jaar op basis van ervaringscijfers. Als dit plafond niet toereikend is, leidt dit in de toekomst tot hogere rente- en afschrijvingskosten. Deze worden meegenomen in het toekomstige MJP. Daarnaast zijn er investeringsrisico's waarbij de afstemming met de subsidiegever over het toekennen van de subsidie moeizaam verloopt. Dit betreft het Project Markermeerdijken binnen het effect Waterveiligheid voor een bedrag van € 43,7 miljoen. Als het risico zich voordoet dan betekent dit dat de investeringsuitgaven waarvoor geen subsidie wordt ontvangen resulteert in extra kapitaallasten over een periode van 30 jaar. Wanneer we voldoen aan de subsidieregeling wordt het project volledig gesubsidieerd en resulteert dit niet in extra kapitaallasten.

We gaan uit van een investeringsprogrammering van € 35 miljoen en hebben in de begroting rekening gehouden met een overprogrammering tot € 51,5 miljoen. Door een aantal vertragingen en wijzigingen, waaronder het gemaal Monnickendam, komen de investeringen uit op € 42,6 miljoen. Dit is het tweede jaar dat het bedrag boven het uitgangspunt van € 35 miljoen uitkomt. We onderzoeken in het MJP 2024-2027 of het uitgangspunt moet worden herzien. In onderstaande tabel staan per effect de investeringsuitgaven en -inkomsten. Het investeringsvolume komt € 8,9 miljoen lager uit. De verschillen tussen de herziene begroting en realisatie worden hierna per effect toegelicht.

Verschil netto-investeringsvolume <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Effect
Vrijval van de risicoreservering bij afgesloten HWBP projecten.	0,8	Waterveiligheid
Gunstige aanbesteding binnen programma Wateropgave 1.5.	0,5	Voldoende water
De uitvoering van het gemaal Monnickendam is vertraagd door een archeologische vondst.	5,2	Voldoende water
Hogere uitgaven programma renovatie rwzi's.	- 2,4	Schoon water
De renovatie van de rwzi Beemster en de Proefzuivering Ge(O)zond verlopen voorspoedig, waardoor de uitgaven naar voren schuiven.	-5,1	Schoon water
De werkzaamheden voor de rwzi Oosthuizen zijn vertraagd.	1,5	Schoon water
De uitvoering van de 3e en 4e tranche zonneparken (KEP) is vertraagd door complexere locaties.	2,1	Schoon water
De uitvoering van de ontvlechting rwzi-SDI is vertraagd door de complexiteit van het project.	1,8	Schoon water
Doordat we de voorzuivering CONO niet uitvoeren vervallen de investeringsuitgaven.	1,1	Schoon water
De aanschaf van een aantal groot materieel schuift door.	0,9	Bestuur en organisatie
We voldoen op een andere manier aan de BIO-norm en hierdoor zijn de uitgaven voor de fysieke beveiliging lager.	0,7	Bestuur en organisatie
De uitgaven voor het IBP zijn lager onder meer door langere levertijden en een tekort aan capaciteit ² voor de verschillende ICT-gerelateerde projecten.	1,1	Bestuur en organisatie
Overige lagere uitgaven.	0,7	Diverse
Totaal (+ is lagere uitgaven)	8,9	

Investerings <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2022	Herziene Begroting 2022	Originele Begroting 2022
Waterveiligheid	Uitgaven	85,2	123,9	123,9
	Inkomsten	-83,7	-121,3	-121,3

² In de begroting 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld om de capaciteit te vergroten.

Investeringsen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2022	Herziene Begroting 2022	Originele Begroting 2022
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	1,5	2,6	2,6
Voldoende water	Uitgaven	11,4	16,9	16,9
	Inkomsten	-0,6	-0,5	-0,5
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	10,8	16,4	16,4
Gezond water	Uitgaven	0,4	0,9	0,9
	Inkomsten	-	-0,1	-0,1
	Afrondingsverschillen	-0,1	-0,1	-0,1
	Netto	0,3	0,7	0,7
Schoon water	Uitgaven	27,6	26,8	26,8
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	27,6	26,8	26,8
Veilige (vaar)wegen	Uitgaven	0,2	-	-
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	0,2	-	-
Crisisbeheersing	Uitgaven	-	-	-
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	-	-	-
Bestuur en Organisatie	Uitgaven	2,1	5,0	5,0
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	2,1	5,0	5,0
Afrondingsverschillen totale kosten		-	-	-
Afrondingsverschillen totale opbrengsten		-0,1	-0,1	-0,1
Totaal uitgaven investeringen		126,9	173,5	173,5
Totaal inkomsten investeringen		-84,4	-122,0	-122,0
<i>Afrondingsverschillen</i>		0,1	-	-
Totaal netto investeringen		42,6	51,5	51,5

2. Thema's Waterplan 2022-2027

In deze paragraaf omschrijven we een selectie van de ontwikkelingen binnen de vijf thema's uit het Waterplan 2022-2027. Deze vijf thema's zijn: Ruimtelijke adaptatie, Omgevingswet, Duurzaamheid, Biodiversiteit en Datagedreven werken. Het thema Ruimtelijke adaptatie komt terug in de effecten Waterveiligheid en Voldoende water.

Omgevingswet

We zijn klaar voor de Omgevingswet en aangesloten op het DSO, waarmee we digitaal een vergunning kunnen ontvangen en afhandelen. Omdat de Omgevingswet is uitgesteld, gaan we door met het testen en oefenen met de systemen, intern en met onze ketenpartners. We hebben de verplichte instrumenten waterschapsverordening en het waterbeheerprogramma vastgesteld en participatiebeleid ontwikkeld. Medewerkers zijn opgeleid om meer vanuit de "ja, mits"-gedachte te werken. Met onze ketenpartners zijn samenwerkingsafspraken gemaakt.

Duurzaamheid

Klimaat- en energieprogramma (KEP)

Ons doel om energie- en emissieneutraal te zijn in 2025 is gezien de huidige situatie op de energiemarkt als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de aanhoudende berichten over klimaatverandering nog belangrijker geworden. Zowel het Rijk als de Europese Unie (EU) dringen aan om te versnellen in de energietransitie. Voor de opwek van energie zetten we in op een mix uit drie bronnen, namelijk energie uit zon, biogas en wind.

Zon

Van de beoogde 80.000 zonnepanelen zijn inmiddels 55.000 zonnepanelen gelegd. Momenteel is de derde tranche met zonnepanelen in uitvoering. Deze bestaat uit 13.000 stuks verdeeld over de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) Zaandam-Oost, Oosthuizen, Alkmaar en Ursem. Hierbij hebben we te maken met netcongestie. De zonnepanelen in Ursem kunnen nog geen stroom terugleveren aan het net. Bij Oosthuizen hebben we gezocht naar een optimale balans tussen opwek en direct verbruik. Later volgt nog een vierde tranche voor zonnepanelen bij de rwzi Den Helder.

Biogas

Met het vergisten van zuiveringsslib produceren we duurzame energie in de vorm van biogas. Momenteel wordt het merendeel daarvan benut om elektriciteit en warmte op te wekken, waarbij ook rendementsverliezen optreden. De ambitie is om meer in te zetten op het opwaarderen van biogas (circa $\frac{2}{3}$ methaan en $\frac{1}{3}$ CO₂) naar groen gas (meer pure methaan). De CO₂ die vrijkomt vangen we af zodat we onze klimaatimpact verkleinen. In november heeft het algemeen bestuur positief besloten over het voorstel voor een voorbereidingskrediet voor de bouw van een biogasinstallatie op de rwzi's Den Helder en Zaandam en een uitvoeringskrediet voor de bouw van een biogasinstallatie op de rwzi Beverwijk. Hierdoor kunnen we groen gas gaan produceren. Momenteel wordt circa 50% van het zuiveringsslib vergist. We kunnen meer biogas produceren als ook (een deel van) de andere helft van het slibvolume wordt vergist. We doen onderzoek naar de mogelijkheid voor een extra gistinginstallatie.

Wind

De kansen voor de opwek van windenergie bij de eigen *assets* zijn onderzocht en worden waar mogelijk benut. Wij zijn in gesprek met onze omgeving om draagvlak te creëren en de wensen in kaart te brengen.

Regionale Energiestrategie

Via de Regionale Energiestrategie stellen we assets ter beschikking voor de energietransitie, bijvoorbeeld in de vorm van een locatie voor duurzame energie-initiatieven, voor uitbreiding van het energienetwerk en voor trafostations. Met de *Energie Taskforce* van provincie Noord-Holland wordt gesproken over uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk, prioritering op het netwerk en slimme oplossingen om netcongestie te voorkomen.

Gedragsverandering

Ruim honderd medewerkers hebben in het najaar meegedaan aan een *footprint challenge*, met als doel de eigen persoonlijke voetafdruk te verkleinen. Er deden nog vier andere waterschappen mee aan de wedstrijd.

Duurzame energieopwekking en terugwinning van grondstoffen

Energie HHNK		
Elektriciteit	2022	2022
	<i>Herziene begroting</i>	<i>Resultaat</i>
Inkoop Totaal (MWh)	53.595	50.924
Totaal Opwek (MWh)	62.524	64.429
<i>Waterketen SDI</i>	<i>41.496</i>	<i>42.852</i>
<i>Waterketen WKK</i>	<i>4.845</i>	<i>5.106</i>
<i>Waterketen Zon</i>	<i>15.574</i>	<i>15.845</i>
<i>Gebouwbeheer Zon</i>	<i>609</i>	<i>626</i>
Totaal Teruglevering (MWh)	-35.360	-37.186
Verbruik Totaal (MWh)	80.760	78.166
<i>Waterketen</i>	<i>58.122</i>	<i>57.800</i>
<i>Watersystemen</i>	<i>19.161</i>	<i>17.165</i>
<i>Gebouwbeheer</i>	<i>2.117</i>	<i>2.201</i>
<i>Wegen</i>	<i>1.360</i>	<i>1.000</i>
Kosten inkoop Elektriciteit	€ 9.203.962	€ 8.801.713
<i>Gemiddeld tarief per MWh*</i>	<i>€ 171,73</i>	<i>€ 172,84</i>
Opbrengsten Teruglevering	€ -7.861.606	€ -8.611.507
Gas	2022	2022
	<i>Herziene begroting</i>	<i>Resultaat</i>
Totaal Inkoop Aardgas (m³x1.000)	16.157	16.428
<i>Waterketen SDI</i>	<i>15.827</i>	<i>16.118</i>
<i>Gebouwen</i>	<i>330</i>	<i>310</i>
Kosten inkoop Gas	€ 11.395.868	€ 11.072.770
<i>Gemiddeld tarief per 1.000 m³*</i>	<i>€ 705,32</i>	<i>€ 674,02</i>
Groen Gas verkocht (m³x1.000)	-900	-820
Opbrengst verkocht Gas	€ -272.362	€ -636.641
Netto energiekosten	€ 12.465.862	€ 10.626.335

* Inclusief netbeheerkosten, trafokuur en meetdiensten

Terugwinning	2022	2022
	<i>Herziene begroting</i>	<i>Resultaat</i>
Biogas (totale opwek x1.000 m³)	4.150	4.095
Omgezet naar Groen Gas	1.320	1.173
Gebruikt in WKK	2.570	2.501
Gebruikt voor CV	135	72
Afgefakkeld / verlies	125	349
Overige stromen		
Slibgranulaat (ton)	19.500	17.224
Herwonnen grondstoffen		
Struviet (ton)	150	282
Cellulose (ton)	1.950	2.886

Toelichting op de tabel:

- Opwek en verbruik elektriciteit: Dit jaar bevatte boven verwachting meer zonuren. Hierdoor hebben de zonneweides en -daken meer elektriciteit opgewekt dan geprognostiseerd. Weinig stilstand door storingen en onderhoud heeft gezorgd voor een hogere opwek en teruglevering van elektriciteit bij de SDI. Daarnaast was het een droog jaar in vergelijking met het vijfjaarlijkse gemiddelde. Oppervlaktewatergemalen hebben hierdoor minder draaiuren gemaakt. De goede prestatie van de SDI en de droogte in combinatie met een hogere opwek van elektriciteit en een hoger eigen verbruik van deze elektriciteit, heeft gezorgd voor een lagere inkoop van elektriciteit.
- Kosten en opbrengsten elektriciteit: De terugleververgoeding die we van onze energieleverancier ontvangen is variabel en afhankelijk van de maandgemiddelde beursprijs. Hierdoor is deze lastig te begroten. De vergoeding is hoger uitgevallen dan verwacht. De inkoopprijs voor elektriciteit is gefixeerd. Hierdoor wordt een vaste prijs per eenheid betaald. We hebben minder elektriciteit ingekocht waardoor de kosten voor inkoop ook lager uitvallen. Doordat de maandgemiddelde beursprijs van elektriciteit hoog is, vervalt de subsidie op de zonneweides. Er wordt immers voldoende ontvangen vanuit de terugleververgoeding om de investering rendabel te maken. Daarnaast dient vennootschapsbelasting betaald te worden over de winst die gemaakt wordt op zonnepanelen.
- Opwek en verbruik gas: We hebben geprobeerd ons gasverbruik met 15% te verlagen. Omdat dit zorgde voor extra verontreiniging en belasting op de technische installaties hebben we de knop weer deels moeten terugdraaien. Weinig stilstand van de SDI heeft naast een hoger gasverbruik voor een hogere elektriciteitsopbrengst gezorgd. Stilstand en storingen van de groengas-opwekinstallatie hebben geresulteerd in een lagere opwek van groen gas.
- Kosten en opbrengsten gas: Door de noodzakelijke overstap naar een nieuwe gasleverancier per 10 oktober zijn de inkoopkosten voor gas enorm gestegen. Deze kosten zijn bij de begrotingswijziging reeds meegenomen. De gesprekken met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat over een eventuele compensatie lopen nog. De SDI heeft het vereiste rendement voor vrijstelling van energiebelasting behaald. Hierdoor vervalt de energiebelasting op het gasverbruik. Dit voordeel is in dit overzicht verwerkt. Ondanks de lagere opwek van groen gas zijn de opbrengsten hoger. Dit komt onder andere doordat er een hogere prijs voor de hernieuwbare brandstofeenheden wordt ontvangen dan eerder werd verwacht. Ook zijn nagekomen inkomsten uit 2021 verwerkt in dit overzicht.

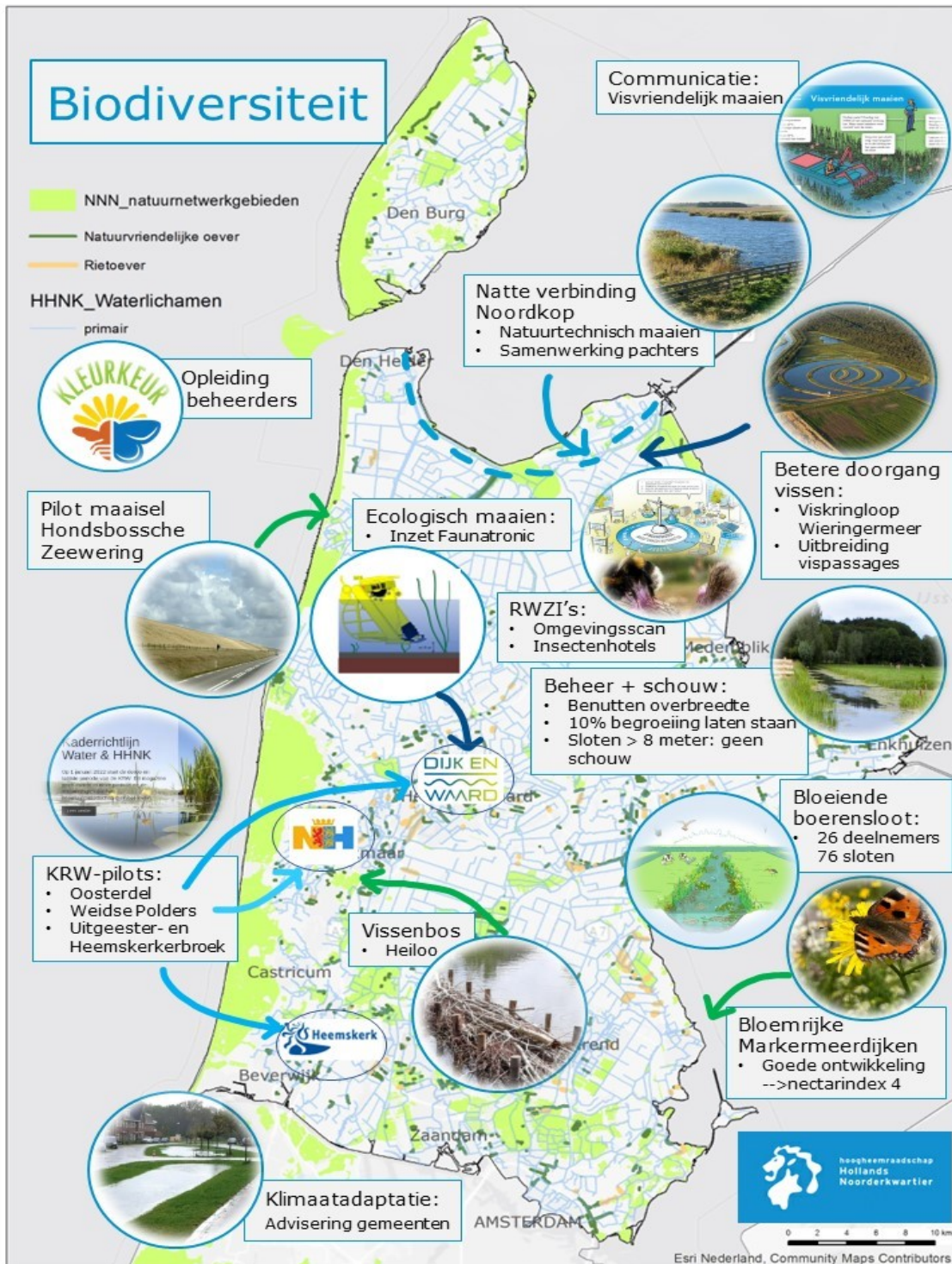
Circulaire economie

- We hebben deelgenomen aan een traject van de Unie van Waterschappen om voor vijf type assets tot circulaire ontwerpprincipes te komen. Er zijn werkgroepen geformeerd voor dijken, rwzi's, persleidingen, gemalen en oeverconstructies. Elke werkgroep zocht uit wat de circulaire economie concreet betekent voor het ontwerp, de wijze van aanbesteden en hoe je bouwt.
- Er werd voor de tweede keer deelgenomen aan de *Circular Challenge* van BlueCity in Rotterdam. De vorige keer hebben we het hergebruik van houtige reststromen laten onderzoeken, nu is brijn als reststroom ingediend. Brijn is een zoutige waterstroom die onder andere vrijkomt bij het opwaarderen van effluent naar een hogere kwaliteit.

Biodiversiteit

We dragen bij aan een rijke biodiversiteit in ons beheergebied en een toekomstbestendige leefomgeving. We hebben gewerkt aan diverse maatregelen vanuit verschillende effecten, in lijn met de Visie Biodiversiteit en de uitvoeringsagenda. De voortgang hiervan is vermeld bij de verschillende effecten waaronder Gezond water, Waterveiligheid en Schoon water. De volgende afbeelding geeft een integraal overzicht van de voortgang en bijzonderheden.

Datagedreven werken

Begin oktober is het IBP met als ondertitel 'Datagedreven werken' vastgesteld door het algemeen bestuur. Hiermee hebben we onze ambities voor de komende jaren voor dit thema bepaald.

We gaan de dataketen verder vormgeven door meer data te meten, data efficiënter op te slaan en ruimhartig te delen met burgers, bedrijven en andere overheden. Uiteraard doen we dit binnen de geldende privacy- en informatieveiligheidskaders. Door de dataketen te versterken zijn we beter in staat kansen en bedreigingen te signaleren en hierop in te spelen. Met *datascience* zijn we in staat voorspellingen te doen over het gedrag van onze *assets*, bijvoorbeeld storingen, waarmee onze beheerders hun voordeel kunnen doen.

Door het gebruik van moderne meetapparatuur, satellietfoto's en drones zien we meer in ons beheergebied en kunnen we onze processen verder verbeteren. Daarnaast zetten we in op gebruiksvriendelijkheid, kennisontwikkeling en blijven we veel aandacht geven aan informatieveiligheid.

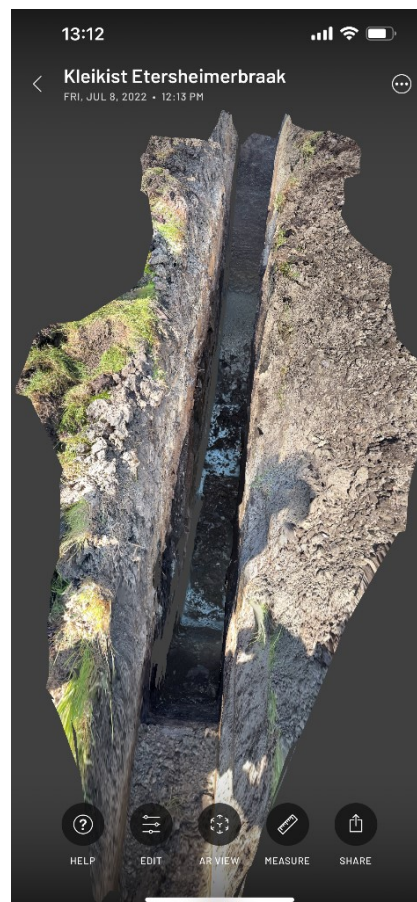

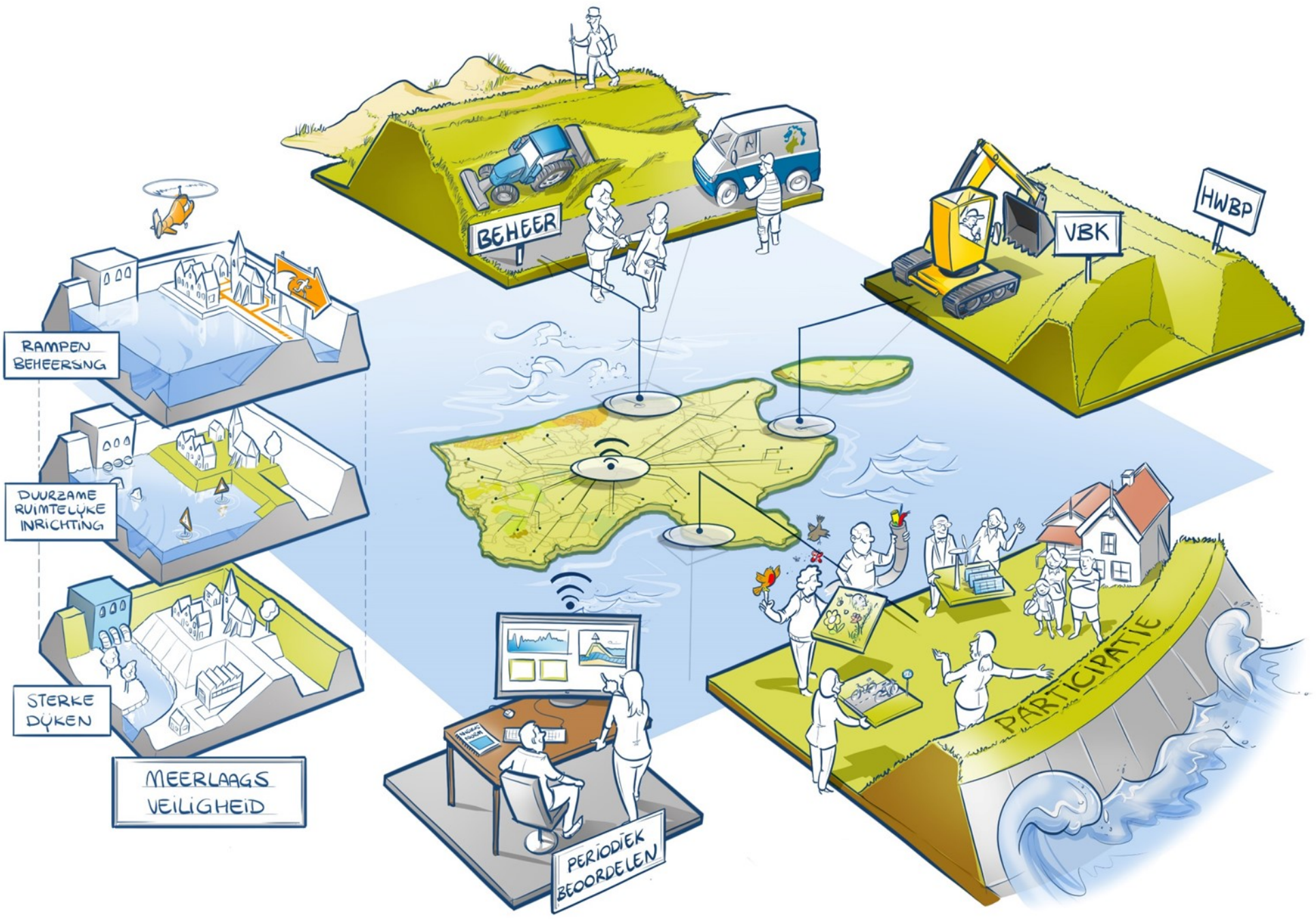
Foto: Waterveiligheidsadviseur maakt met LiDAR opnames van de kleikist, resultaat is een 3D opname die van alle kanten kan worden bekeken.

Deel 1 – Effecten in detail

Foto: Plaatsing nieuwe duiker onder de Torenweg ter verbetering van het watersysteem van polder de Drieban

3. Waterveiligheid

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Waterveiligheid te bereiken.

3.1 Resultaat 1: Onze waterkeringen bieden het beschermingsniveau zoals dat is afgesproken met de toezichthouder

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investeringen		
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting	
P001		0,3	0,2	Uitgaven	73,8	109,2
				Inkomsten	73,7	109,2
				Netto	0,1	-
<p>In 2027 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan. 😊</p>		<p>Project in voorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijk Durgerdam <p>Project in uitvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam 				
<p>Het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam is in uitvoering. In de voorbereiding en realisatie van de HWBP-2-projecten nemen we de 'koppelstukken' vanuit het HWBP en meekoppelkansen van derden mee. Dit doen we in overleg met de provincie Noord-Holland en de gemeenten Hoorn, Edam-Volendam, Waterland, Amsterdam en het Recreatieschap Twiske-Waterland. De prognose is dat de Markermeerdijken in 2027 veilig zijn. We hebben doorgewerkt aan de voorbereidingen van het HWBP-2-project Markermeerdijk Durgerdam.</p> <p>Binnen het project Markermeerdijken verschuiven werkzaamheden naar volgend jaar waardoor de investeringsuitgaven en -inkomsten lager zijn.</p>						
P002		11,9	11,6	Uitgaven	10,4	13,3
				Inkomsten	9,9	12,1
				Afronding	0,1	-
				Netto	0,4	1,2
<p>In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder. 😊</p>		<p>Projecten in verkenningfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monnickendam Zeedijk <p>Projecten in de planuitwerkingsfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den Oever-Den Helder • Gouwzee Katwoude <p>Afgerond:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gouwzee Volendam • Kunstwerken <p>Koppelstukken (uitvoering binnen HWBP-2):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijken Durgerdam 				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Het project Monnickendam Zeedijk bevindt zich in de verkenningsfase. De projecten Gouwee Katwoude en Den Oever-Den Helder (Balgzanddijk, Amsteldiepdiijk, en Wieringer Zeewering) bevinden zich in de planuitwerkingsfase. Het Projectplan Waterwet voor Gouwee Katwoude is inmiddels onherroepelijk. Het project Gouwee Volendam is afgerond. Na het doorlopen van de verkenningsfase en een gedetailleerdere toetsing bleek er geen versterkingsopgave meer te zijn. De koppelstukken Markermeerdijken Durgerdam worden meegenomen in het gelijknamige HWBP-2-project (P001). We hebben onze trekkersrol binnen de project overstijgende samenwerking Kunstwerken vervuld en blijven dit continueren. Hierin werken we met andere waterschappen en de programmadirectie HWBP om te komen tot een landelijke aanpak voor het op orde krijgen van de kunstwerken die relevant zijn voor de waterveiligheid. Vanwege het innovatieve karakter van het project is sprake van volledige subsidie op basis van verrekening achteraf. Het project Pilot Kunstwerken is afgerond. De lagere uitgaven hangen samen met de al verantwoorde hogere uitgaven in voorgaand jaar en de vrijval van een risicoreservering. Daarnaast zorgen lagere uitgaven binnen het HWBP-2-project Markermeerdijken (P001) voor een lagere doorbelasting aan het betreffende (n)HWBP koppelstuk.				
P003	8,9	9,8	-	-
In 2023 heeft het programma VBK-2 de opdracht 160 km afgekeurde regionale keringen weer aan de norm te laten voldoen. In 2030 voldoen alle genormeerde keringen aan de norm (1.067 km), inclusief kunstwerken en Niet Waterkerende Objecten. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben circa twaalf km aan regionale keringen verbeterd, zodat ze aan de norm voldoen. 			
<p>In het VBK-2 hebben we circa twaalf km regionale keringen verbeterd. In totaal is nu 277 km verbeterd. Daarnaast is vijftien km alsnog goedgekeurd tijdens planvorming waardoor in totaal 61 km is goedgekeurd. Dit betekent dat 338 km weer aan de norm voldoet. De projecten Nauernasche Vaart West sectie 8, Zaanse Schans en Kogerdijk (Zeevang) zijn afgerond. Verder zijn we gestart met de realisatie van de eerste deelgebieden van Hensbroek, Ursem, Langereis, Opmeer en Koggenland (HULOK) en Egmond-Heiloo. Het project Noorddijk Brokking zit in de realisatiefase. De Broekermeer Oost is afgerond en de rest van de Broekermeer zit in de planvormingsfase. De planvormingsfase loopt uit door vertraging in grondaankoop. In de pilot over de invulling van risicogestuurd beheer en toepassing van de zorgplicht voor regionale keringen hebben we met de provincie Noord-Holland een conceptrapportage gemaakt.</p> <p>De exploitatiekosten zijn lager doordat de grondaankopen voor Starnmeer en HULOK begin 2023 financieel worden afgehandeld en één aanbesteding is doorgeschoven.</p>				
P004	2,8	3,3	-	-
In 2023 hebben we al onze keringtrajecten beoordeeld conform de afgesproken beoordelingsmethodiek. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben voor het dijktraject Medemblik-Enkhuizen een definitief oordeel opgeleverd. We hebben voor dijktraject Texel Wadden een voorlopig oordeel opgeleverd. We hebben voor dijktraject Enkhuizen-Hoorn een voorlopig oordeel opgeleverd. We hebben voor dijktraject Hoorn-Volendam een voorlopig oordeel opgeleverd. We hebben voor dijktraject Volendam-Amsterdam een voorlopig oordeel opgeleverd. Circa 170 km regionale keringen zijn getoetst (begroot: circa 75 km). 210 kunstwerken in de regionale keringen zijn getoetst (begroot: circa 100). 			
De eerste Landelijke Beoordeling op basis van Overstromingen is succesvol afgerond. Alle trajecten hebben een bestuurlijk vastgesteld oordeel. Hiermee is aan de gehele wettelijke verplichting voor de beoordeling van de primaire keringen voldaan. Over deze prestatie heeft de Unie van Waterschappen haar complimenten uitgesproken.				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Er zijn circa 170 km regionale keringen getoetst en deze hebben een voorlopig oordeel gekregen. Daarnaast zijn 210 kunstwerken getoetst. Voor de toetsing van de regionale waterkeringen is een database opgesteld waarin alle resultaten geografisch worden vastgelegd. Ook is een plan van aanpak voor de toetsing van de niet-waterkerende objecten opgesteld. De beoordeling van de primaire en regionale keringen heeft € 0,3 miljoen minder gekost.				
P005	17,9	18,7	1,0	1,4
In 2023 zijn wij een professioneel beheerder die in control is over zijn prestaties en daartoe constant aantoonbare afwegingen maakt tussen risico's, prestaties en kosten. 😞	<ul style="list-style-type: none"> We hebben de Waterveiligheidsrapportage opgeleverd. We hebben een Implementatieplan gegevensbeheer opgesteld. We bevorderen biodiversiteit op onze keringen. 			
<p>We beheren onze primaire en regionale keringen risicogestuurd waarbij het budget leidend is. Gebreken met een hoog risico voor de waterveiligheid verhelpen we zo snel mogelijk. Gebreken met een lager ingeschat risico schuiven we door naar de toekomst als er niet voldoende budget beschikbaar is om de schade direct te herstellen. Hieraan kleeft een groot nadeel omdat minder urgente schades kunnen uitgroeien tot meer urgente schades met (veel) hogere herstellkosten en een negatief effect op de waterveiligheid tot gevolg. Het lukt ons daarom niet om de prestatie in 2023 te behalen. Als professioneel beheerder willen wij een goede invulling kunnen en blijven geven aan de zorgplicht. Om dit op een doelmatige en verantwoorde manier te blijven doen voor nu en voor in de toekomst zijn extra middelen nodig.</p> <p>In de Waterveiligheidsrapportage hebben we gerapporteerd over de staat van onze primaire keringen en onze werkprocessen. Hiermee hebben we aangetoond dat we voor de primaire keringen nu voldoen aan onze zorgplicht. Het proces voor het opstellen van de rapportage en onze primaire bedrijfsprocessen zijn geëvalueerd. Bovendien hebben we weer een <i>peer review</i> op deze bedrijfsprocessen gedaan met collega-waterschappen Amstel, Gooi en Vecht, Rijnland en Scheldestromen.</p> <p>De herstructurering van onze gegevens is grotendeels afgerond. Hierdoor zijn we beter in staat om de verschillende processen aan elkaar te verbinden en met dezelfde gegevens te gaan werken. De gegevensprocessen die hierbij horen, zijn beschreven in een handboek. We werken aan de applicaties om efficiënt gebruik te kunnen maken van de nieuwe gegevensstructuur binnen onze werkprocessen. Met het oog op continu inzicht hebben we dit jaar nieuwe technieken toegepast in de proeftuin Purmer, om zo <i>realtime</i> data te kunnen analyseren.</p> <p>We hebben meerdere metingen in ons gebied gedaan om inzicht te krijgen welk effect onze maaimethodes hebben op de aanwezigheid van bloemen en kruiden. Hieruit kan worden opgemaakt dat wanneer we het maaibeeld omzetten naar tweemaal per jaar maaien en afvoeren, er binnen drie jaar een vermeerdering van bloemen en kruiden te constateren valt zonder bij te hoeven zaaien.</p> <p>Bij de Hondsbossche Duinen is de samenwerking met natuurorganisaties en de vlinderstichting voortgezet. Na vier jaar natuurvriendelijk beleid gevoerd te hebben, blijkt dat beleid succesvol met een grote vermeerdering van het aantal bloemen, kruiden en insecten. Het aanpassen van maaibeheer en toepassen van sinusbeheer is de succesformule.</p> <p>In de Noordkop zijn drie verbindingzones benoemd. Dit jaar is verbindingzone 1 daadwerkelijk aangepakt.</p> <p>De exploitatiekosten zijn lager door een verschuiving binnen het effect Waterveiligheid van uren van prestatie P005 naar prestatie P056.</p>				

3.2 Resultaat 2: Hollands Noorderkwartier is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P056	1,9	1,2	-	-
<p>We geven nadere invulling aan het waterveiligheidsbelang en dragen dit zodanig uit dat in 2023 minimaal een kwart van de andere maatschappelijke partijen zich hiervoor medeverantwoordelijk voelt. 😊</p> <p>We hebben overstromingsmodellen voor de primaire en regionale keringen gemaakt. Deze zijn landelijk en met de regionale veiligheidsorganisaties gedeeld. Op basis van de resultaten van de gebiedscompartimenteringsstudie is een redeneerlijn opgesteld. Dit heeft geleid tot een advies over de status 'compartimenteringskering' voor een deel van ons areaal. Voor deze compartimenteringskeringen hebben we onze zorgplicht inzichtelijk gemaakt. Denk hierbij aan beheer en onderhoud, inspecties, draaiboeken crisisbeheersing en vergunningverlening.</p> <p>We hebben weer een stap gezet in de implementatie van de Handreiking Trajectaanpak. De waterschappen hebben onderling ervaringen uitgewisseld. Daarnaast is gezocht naar aansluiting met de ingangstoets van het HWBP. Voor het dijktraject bij Den Helder hebben we gewerkt aan een trajectaanpak. Op basis van deze ervaring is een eerste aanzet gedaan om tot een processchema trajectaanpak te komen.</p> <p>We hebben onze conceptrapportage over de zorgplicht voor regionale keringen (zie ook P003) gedeeld in STOWA-verband en deze wordt als voorbeeld gebruikt voor de opzet van een landelijk model.</p> <p>De kosten zijn hoger door een verschuiving binnen het effect Waterveiligheid van uren van prestatie P005 naar prestatie P056.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We hebben de resultaten van de gebiedscompartimenteringsstudie in ons beheer geïmplementeerd en nemen de resultaten mee in de gesprekken over ruimtelijke adaptatie en gemeentelijke omgevingsvisies. We werken aan een trajectaanpak voor het dijktraject Den Helder 			

3.3 Resultaat 3: Door multifunctioneel gebruik bieden onze keringen niet alleen waterveiligheid maar hebben ze ook maatschappelijk toegevoegde waarde

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P073	0,1	0,1	-	-
<p>In de periode tot en met 2023 participeren we in drie gebiedsprocessen waarin lange termijn perspectieven voor waterveiligheid worden ontwikkeld. 😊</p>	<ul style="list-style-type: none"> We hebben deelgenomen aan twee gebiedsprocessen waarin de lange termijn waterveiligheid op de agenda staat. We monitoren de zandige kust en hebben op één locatie een nieuwe meetopstelling geplaatst. 			

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>We zijn gestart met de gemeente Texel, de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat om een integrale gebiedsvisie uit te werken voor Texel. We hebben deelgenomen aan meerdere sessies over de wens van een multifunctionele dijk (Dijkkwartier) en de gebiedsontwikkeling van de haven in Den Helder (Cluster Maritiem). De waterveiligheidsopgave in het Nieuwe Diep willen we combineren met de opgave van de Port of Den Helder (verbreding van de kade). De uitkomst van de verkennende gesprekken geven aanleiding om dit gezamenlijk verder uit te werken. De urgentie van de opgave aan de kade van Het Nieuwe Diep en daarmee het tempo van realisatie is leidend. Daarnaast zijn diverse bijeenkomsten geweest voor het project Toekomstscenario's Kust met kennis over zeespiegelstijging, kerven en zandsuppleties. Hierbij is de samenwerking met de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat van belang zodat we hierin gezamenlijk blijven optrekken richting de diverse stakeholders.</p> <p>Het Deltaprogramma en Kennisprogramma Zeespiegelstijging organiseren kennisateliers. In gebiedsgerichte sessies (Kust, Wadden en IJsselmeergebied) hebben wij meegedacht over scenario's voor de toekomst en bijgedragen aan het in beeld brengen van de consequenties voor het water(keringen)beheer. Dit in opmaat naar de herijking van de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën in 2026.</p> <p>We hebben de technische eisen naar vergunningsvoorwaarden vertaald en daarmee de risico's en consequenties van de Waterschapsverordening 2.0 in beeld gebracht. De monitoring voor het project Zicht op de kust is gestart en met een cameraopstelling in Egmond aan Zee uitgebreid. Een langere periode van data verzamelen is nodig om een goede analyse te kunnen maken.</p>	-	-	-	-
P008 Onvoorzien Waterveiligheid				
Afrondingsverschil		-0,1		
Totaal		43,7	44,9	1,5 2,6

3.4 Risico's Waterveiligheid

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Er breekt een kering door.	3	€ 10.000000	<ul style="list-style-type: none"> • Continue toetsing/beoordeling van de primaire en secundaire keringen, onder toezicht van en met verantwoording aan ILT en provincie. • HWBP programma (primaire keringen) • VBK programma (regionaal) • Risico gestuurd beheer en onderhoud • CBO organisatie

4. Voldoende water

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Voldoende water te bereiken.

4.1 Resultaat 1: In ons beleid en programma's zijn klimaatbestendigheid en maatschappelijke ontwikkelingen verwerkt

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P009	3,4	4,2	-	-
<p>In de periode tot en met 2026 werken we voor Ruimtelijke Adaptatie en conform Omgevingswet met onze partners aan het behouden en versterken van een klimaatbestendige leefomgeving. 🌱</p> <ul style="list-style-type: none"> We hebben van zes gemeenten het onderhoud van stedelijk water overgenomen (begroot: vijf). We hebben met onze partners in vijf deelregio's de eerste klimaatadaptatiemaatregelen voorbereid en hebben afspraken gemaakt over onze rol. Het is niet gelukt om met alle gemeenten procesafspraken te maken over de implementatie van de Omgevingswet omdat niet alle gemeenten zijn aangesloten bij de regionale werkgroepen. <p>We hebben het onderhoud van stedelijk water van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Opmeer, Uitgeest, Schagen en Medemblik overgenomen. De overeenkomst met de gemeente Dijk en Waard is herzien vanwege de fusie van de voormalige gemeenten Langedijk en Heerhugowaard.</p> <p>Vanaf 1 januari 2021 is de Impulsregeling Klimaatadaptatie in werking getreden om de uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen te versnellen. Voor de werkregio Noorderkwartier met het waterschap, 26 gemeenten en de provincie is er maximaal € 11,7 miljoen tot en met 2027 beschikbaar. Eind 2021 is de eerste aanvraag voor de werkregio Noorderkwartier ingediend voor € 2,8 miljoen. Op 10 oktober hebben we de beschikking ontvangen voor de tweede aanvraag voor een bedrag van € 4,6 miljoen, voor 33 verschillende klimaatadaptatieprojecten in vijftien gemeenten.</p> <p>In september is de Subsidieverordening Klimaat Actief Noorderkwartier vastgesteld. Met deze subsidieverordening willen we de gezamenlijke uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen versnellen en financieel bijdragen aan fysieke uitvoeringsmaatregelen die onze kerntaken versterken. Voor de subsidieregeling wordt € 2,0 miljoen vanuit het programmabudget Ruimtelijke adaptatie benut. Afhankelijk van de animo en beschikbaarheid van budget kiezen we ervoor om meerdere openstellingen per jaar te doen. De eerste openstelling was van 10 oktober tot en met 30 december. Hieruit bleek dat de interesse groot is.</p> <p>Afgelopen jaren hebben we het proces van ruimtelijke adaptatie voor Noorderkwartier gefaciliteerd. Inmiddels staat er een degelijke samenwerking en biedt dit de basis om inspanningen en kosten tussen de partijen gelijkwaardiger te verdelen. Hiervoor is een gezamenlijk programma opgesteld en in de stuurgroep Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier vastgesteld.</p> <p>Overkoepelend worden afspraken en producten vastgesteld tussen ketenpartners in de Omgevingswet. Met het DSO wordt in brede ketentesten geoefend. Omdat niet alle gemeenten zijn aangesloten bij de regionale werkgroepen waarin de ketenafspraken worden gemaakt en het aanspreken en betrekken van deze gemeenten vanuit het programmamanagersoverleg wordt aangestuurd, hebben we deze mijlpaal niet gehaald. Daarnaast is de inwerkingtreding van de Omgevingswet vertraagd. Dit jaar hebben de processen rond Water en Bodem Sturend, het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de provinciale gebiedsprocessen om te komen tot een Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) een versnelde vorm van opgavegericht werken gevraagd van de organisatie. Met provincie Noord-Holland en de twee andere waterschappen in onze provincie zijn functiegeschiktheidskaarten gemaakt om inzicht te krijgen in de uitwerking van de sturingsmiddelen vanuit Water en Bodem Sturend.</p> <p>De kosten zijn lager met name als gevolg van een verschuiving binnen het effect Voldoende water van uren van prestatie P009 naar prestatie P068.</p>				

4.2 Resultaat 2: Het watersysteem en de beheerinstrumenten zijn op orde en afgestemd met en op de omgeving

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P068	1,4	1,1	2,2	2,7
In 2023 hebben we een programma Wateropgave 2.0 waarmee we met onze partners een antwoord hebben op de toenemende risico's op wateroverlast. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben vier projecten uit het programma Wateropgave 1.5 afgerond. We hebben binnen het programma Wateropgave 1.5 tussentijds de samenwerking met de gemeente Dijk en Waard geëvalueerd. Voor versterking van het watersysteem in Heerhugowaard hebben we een besluit genomen over de financiële bijdrage aan de bouw van het nieuwe gemaal Waardse Dijk. 			
<p>De projecten van Wateropgave 1.5 in de Wieringermeer en op Marken zijn afgerond. Ook de projecten in de Drieban en in de Groot Limmer Polder zijn voltooid met een proces verbaal van oplevering.</p> <p>Het project Boezemerging Vliegveld Bergen is in uitvoering. Het grondwerk is gereed. Ook het project Eierland op Texel is aanbesteed en gestart. Binnen het gemalenprogramma is gestart met gemaal De Hoelm en gemaal Vurige Staart.</p> <p>We hebben met de gemeente Dijk en Waard de tussentijdse evaluatie uitgevoerd over de samenwerking aan een klimaatrobuuste polder Heerhugowaard. Het project verloopt volgens planning. Kernwoorden in de samenwerking zijn vertrouwen en een open sfeer.</p> <p>Het Handelingskader wateroverlast beperken en het programma Wateropgave 2.0 zijn vastgesteld door het algemeen bestuur. Het besluit over Wateropgave 2.0 betekent dat we in nauwe afstemming met onze partners in de ruimtelijke adaptatie als initiatiefnemer blijven investeren in de versterking van het watersysteem.</p> <p>De investeringsuitgaven zijn lager vanwege een gunstige aanbesteding binnen programma Wateropgave 1.5.</p>				
P012	2,0	2,0	1,8	1,4
In 2021 zijn 120 polders op orde gebracht. 😞	<ul style="list-style-type: none"> Het is niet gelukt de laatste polder uit het programma Wateropgave 1.0 in 2022 op orde te brengen. 			
<p>De werkzaamheden in de Oosterlanderkoog zijn aanbesteed. Er wordt op veel verschillende locaties gewerkt die volgorde worden aangepakt. Dit leidt tot een flinke doorlooptijd. Daarnaast gelden beperkingen in uitvoeringsperiodes vanwege natuurwetgeving. De werkzaamheden lopen door tot in het eerste kwartaal van 2023.</p>				
P013	1,5	1,5	-	-
In 2023 zijn al onze data en analyses informatie geworden voor ons zelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben een plan opgesteld voor het optimaliseren en verder ontsluiten van ons Waterinformatiesysteem. We zijn gestart met de uitvoering van het Waterinformatiesysteem. 			
<p>We hebben een plan opgesteld voor het optimaliseren en verder ontsluiten van ons Waterinformatiesysteem. Het aanleveren van nauwkeurige debietgegevens van onze gemalen en inlaten op uitwisselpunten met het IJsselmeer en Markermeer is geautomatiseerd waardoor we in staat zijn aan Rijkswaterstaat het gewenste inzicht aan te leveren. In samenwerking met het KNMI is data van onze neerslagstations ingebracht om de radarbeelden te verbeteren.</p> <p>Voor de verbetering van het waterinformatiesysteem hebben we gewerkt aan actualisatie en verbetering van de overstromings- en wateroverlastmodellen. Deze modellen zijn ingezet voor het normeren van regionale waterkeringen, informatievoorziening veiligheidsregio's, scenariostudies voor maatregelen en stresstesten voor gemeenten.</p> <p>We hebben naar aanleiding van de droogte in de zomer een start gemaakt met het vormgeven van een chloridemeetnet om meer te kunnen sturen op het tegengaan van toename van verzilting in droge periodes.</p>				

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P014	19,3	18,1	-	-
In 2022 beheren we de profielen van onze waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de in het gebied afgesproken aan- en afvoernormen. 😞	<ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van vijf gebiedsbeheerplannen waarin de uitgangspunten van de Kadernota Maaien zijn verwerkt is nog niet gereed. We hebben een besluit genomen over de Schouw van de toekomst. 			
<p>Het opstellen van vijf gebiedsbeheerplannen is nog niet afgerond. De processtappen hieraan voorafgaand, zoals het hydraulisch model verbeteren en het uitvoeren van berekeningen, nemen meer tijd in beslag. Doelstelling van de gebiedsplannen is om het waterlopenbeheer te optimaliseren, zodat we gericht kunnen maaien, baggeren, schouwen en knelpunten in waterlopen kunnen oplossen met positief effect op waterkwantiteit, waterkwaliteit en biodiversiteit.</p> <p>In april heeft het algemeen bestuur een besluit genomen over de Schouw van de toekomst waarin veranderende omstandigheden zoals klimaat, maatschappij en techniek zijn meegenomen. Het schouwproces is moeizaam verlopen. De najaarsschouw en de knelpuntenschouw zijn ondanks automatiseringsproblemen afgerond. De achterstand bij de baggerschouw en de schouw op bergend vermogen is niet verbeterd. Het inlopen van deze achterstand en het op orde houden van het gehele schouwproces is niet haalbaar gebleken. De baggerschouw is daarom afgeschaald. Dit veroorzaakt een hoger risico op wateroverlast en waterkwaliteit. De waterlopen waar het risico op wateroverlast het hoogst is en waterlopen waar meldingen zijn over waterkwaliteit zijn wel opgepakt. Voor volgend jaar is de capaciteit van het schouwteam uitgebreid, waardoor we in staat zijn om de achterstanden de komende jaren weg te werken.</p> <p>De hogere kosten zijn het gevolg van een aanvullende dotatie van € 0,9 miljoen aan de baggervoorziening en het restant is het gevolg van een prijsindexatie van het maaiwerk.</p>				
P015	34,3	35,3	6,8	12,2
In 2022 regelen we de waterpeilen in de waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de afspraken met het gebied (gebiedsnorm). 😊	<ul style="list-style-type: none"> We zijn gestart met de actualisatie van de peilbesluiten op Texel. We hebben een meerjarig onderhoudsplan opgesteld voor de belangrijkste peilregulerende objecten. 			
<p>Het operationele peilbeheer is naar tevredenheid verlopen. Het aantal meldingen van verstoringen ligt in de lijn van voorgaande jaren. De actualisatie van de peilbesluiten op Texel verloopt voorspoedig. Het meerjarig onderhoudsplan voor de peilregulerende objecten is voor de kritische gemalen gereed. De vervanging van circa 1000 onderstations op peilregulerende objecten ligt op schema. De nieuwbouw van de gemalen Monnickendam en de Poel verloopt volgens de aangepaste planning. De uitvoering van het gemaal Monnickendam is vertraagd door een archeologische vondst van een laatmiddeleeuwse sluis met een grote archeologische en historische waarde. Hierdoor zijn de investeringsuitgaven € 5,2 miljoen lager.</p> <p>Een conceptversie van het handelingskader peilbesluiten is opgesteld.</p> <p>Er is een onderschrijding van de exploitatiebegroting. Dit komt voor € 0,5 miljoen door lagere energiekosten doordat het een droog jaar is geweest en hierdoor de gemalen minder hebben gedraaid. Daarnaast lagere kosten door de vertraagde levering van damwanden waardoor niet tijdig gestart kon worden met de bouw van gemaal Vurige Staart en een stagnatie in de laatste fase van de renovatie van gemaal Leemans als gevolg van onvoorziene constructieproblemen.</p>				
P016 Onvoorzien Wateroverlast beperken	-	-	-	-

4.3 Resultaat 3: De zoetwatervoorraad is adaptief aan de klimaatveranderingen

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P067	0,8	1,7	-	0,1
<p>In 2024 hebben wij de veerkracht in het systeem vergroot door optimale verdeling en zoetwatervoorraadvorming. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> Het dagelijks bestuur heeft kennis genomen van het feitendocument Verzilting (begroot: vastgesteld). We hebben een besluit genomen over het Waterverdelingsakkoord Noord-Nederland. We hebben kennis genomen van de provinciale Veenweide Strategie (begroot: nemen een besluit over het uitvoeringsplan). <p>Tijdens de bestuurlijke themasessie zijn twee concept waterhuishoudkundige documenten over verzilting en grondwater opgesteld. Aan de hand van deze twee documenten gaan we met partners en stakeholders in gesprek.</p> <p>Het project Zoete Toekomst Texel waarin we als partner ondergrondse wateropslag realiseren verloopt hoopvol. Op twee locaties wordt inmiddels water geïnfiltreerd. Het water is veel zoeter dan het zoute grondwater er omheen. Bovendien is in één winter voldoende water voor watergift voor deze zomer behaald</p> <p>We hebben de bestuursovereenkomst waterverdeling regio IJsselmeergebied ondertekend. Dit was voorheen het waterverdelingsakkoord Noord-Nederland. De bestuursovereenkomst is door de provincie vastgesteld. Er zijn bij de tervisielegging tot en met oktober twee zienswijzen ingediend door de LTO Noord. Deze zijn in afstemming door de provincie beantwoord. We zijn gestart met de doorvertaling van de bestuursovereenkomst in een actualisatie van de strategie waterverdeling HHNK.</p> <p>De provincie Noord-Holland heeft de Regionale Veenweide Strategie 1.0 in november voorgelegd aan Provinciale Staten. Het document is daar voor kennisgeving aangenomen en niet vastgesteld. Wel is een motie aangenomen om de titel te veranderen van strategie naar verkenning én om meer tempo te brengen in de uitvoeringsstrategie. Het huidige document "Regionale Veenweide Verkenning" bevat nog geen concreet geformuleerde strategie. Deze wordt met de aangenomen motie meegenomen in de provinciale uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied: het PPLG. Verdere aanpassingen van de gebiedsplannen en de doorontwikkeling van de strategie krijgt in dit nieuwe gremium vorm waarbij wij een rol als adviseur en samenwerkingspartner op ons nemen.</p> <p>De lagere exploitatiekosten worden voor € 0,3 miljoen veroorzaakt door een lagere cofinanciering voor het Interbestuurlijk programma Vitaal Platteland door vertraging van het project. Daarnaast schuift € 0,2 van de bijdrage aan het project Zoete Toekomst Texel door naar 2023 omdat de laatste bijdrage op basis van de werkelijke kosten en de subsidievaststelling is. Tot slot zou € 0,2 miljoen worden bijgedragen aan het project watersysteem Eierland. Als gevolg van een gunstige aanbesteding is deze bijdrage niet meer nodig. Resteert € 0,2 miljoen aan diverse lagere kosten.</p>				
Afrondingsverschil	0,1	-	-0,1	-
Totaal	62,8	63,9	10,7	16,4

Risico's Voldoende water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1.500.000	<ul style="list-style-type: none">• Opstellen van kaders en in beeld brengen van handelingsperspectief.• Het algemeen bestuur heeft de 'Strategie waterverdeling' en 'Waterbesparing en onttrekkingsverboden bij droogte en watertekort' vastgesteld voor de uitvoering van de landelijke verdringingsreeks. De Unie van Waterschappen heeft de aansprakelijkheid bij droogte beschreven. Met het vastleggen van de 'Strategie waterverdeling' is de aansprakelijkheid van HHNK gering.

5. Gezond water

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Gezond water te bereiken.

5.1 Resultaat 1: We gaan met onze gebiedspartners voor schoon en gezond water en stemmen samen de eisen en de wensen aan de functies af

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P074	3,8	3,4	0,4	0,7
<p>In de periode 2022-2027 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode met onze gebiedspartners uitgevoerd. 🌱</p> <p>We zijn gestart met de derde planperiode KRW 2022-2027 en werken met onze partners in de prioritaire KRW-gebieden, waaronder de pilot Uitgeester- en Heemskerkerbroekpolder, de Weidse Polders (Bergermeer e.o.) en de Oosterdel. Daarnaast zoeken we verbinding voor onze opgaven vanuit de KRW met andere dossiers waaronder stikstof en Natura2000.</p> <p>We hebben het oplossen van een tiental vismigratieknelpunten onderzocht en drie locaties zijn opgelost. Op diverse locaties zijn de mogelijkheden verkend voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen. Bij het Maalwater in Heiloo zijn als pilot visbossen aangelegd. Doelstelling hiervan is het verbeteren van de waterkwaliteit en zorgen voor rust- en paaiplaatsen voor vissen.</p> <p>We hebben de overzichtsnota Exoten in beeld opgesteld wat de opmaat is naar bestuurlijke besluitvorming over een exotenbeleid. De landelijke ervaringen en technische haalbaarheid van het defosfateren met ijzerhoudend zand zijn onderzocht. Dit heeft geleid tot het voorbereiden op defosfateren van het inlaatwater op de locaties Twiske en Heemskerk.</p> <p>In juni hebben we het Landbouwportaal opnieuw opengesteld en de transitieperiode verlengd tot en met 2023. Dit heeft geleid tot ruim honderd nieuwe aanmeldingen. Met 25 agrariërs hebben we een traject Scan je Sloot op biodiversiteit uitgevoerd.</p> <p>De technische voorbereidingen van het project Natte Infrastructuur Noordkop zijn gestart. Door de discussie tussen provincie, gemeenten en Rijk over de reikwijdte van Wieringerhoek is de toegezegde bijdrage door Rijkswaterstaat nog niet definitief rond. Het ontwerp Voorkeursbeslissing is door de minister van Infrastructuur en Waterstaat op 25 november ondertekend. De verwachting is dat de definitieve subsidiebeschikking in april 2023 afgegeven kan worden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben drie vismigratieknelpunten opgelost. • We hebben een overzichtsnota Exoten in beeld opgesteld (begroot: het exotenbeleid is vastgesteld). • De transitieperiode van het Landbouwportaal is verlengd tot 2023 (begroot: afronden in 2022). • De financiering voor het project Verbetering Natte Infrastructuur Noordkop is nog niet rond (begroot: afgerond). We zijn gestart met de voorbereiding van dit project. 			
P021	4,1	4,4	-	-
<p>In 2023 is de monitoring van de waterkwaliteit efficiënter en werken we met de meest actuele technieken voor de rapportages aan het Rijk en aan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben een update beschikbaar voor het KRW-monitoringsprogramma 2022-2027 van chemische stoffen en biologie. • We hebben een nieuw programma voor waterkwaliteit voor Monitoring Nader Onderzoek opgesteld. • We zijn gestart met het vervolg op het meetnet Microverontreinigingen. 			

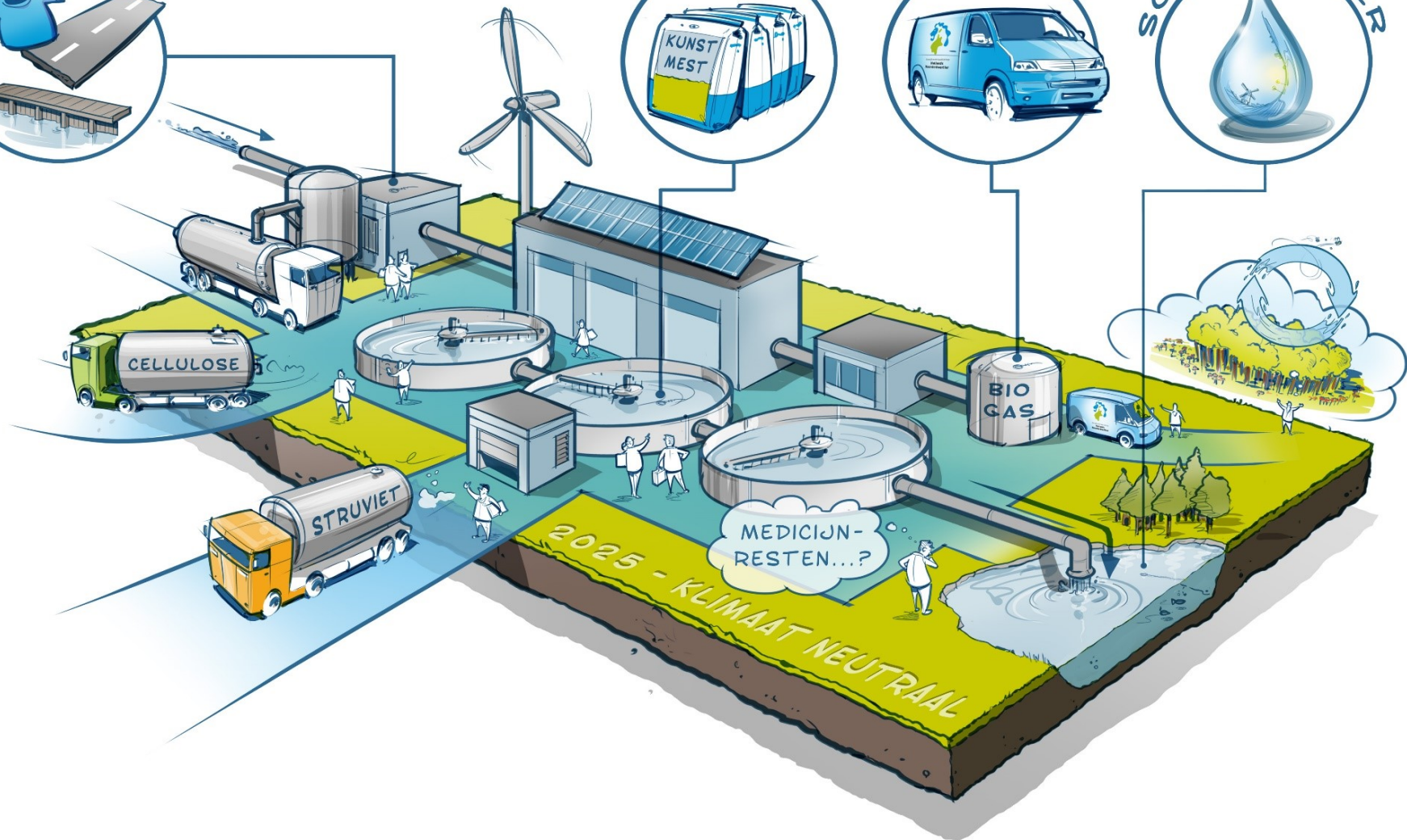
Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
de EU, en zijn onze data en analyses informatie geworden voor onszelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau. 😊				
<p>Dit jaar was een zogenaamd tussenjaar voor de KRW-rapportage. We hebben tijdig getoetst en beoordeeld voor de KRW en de verplichte rapportageonderdelen zijn aangeleverd aan Informatiehuis Water.</p> <p>Waterproef heeft een nieuwe meetmethode ontwikkeld voor gewasbeschermingsmiddelen. Hiermee wordt goedkoper en beter (lagere rapportagegrenzen) gemeten. Het operationeel maken van deze nieuwe techniek heeft veel tegenslagen gehad. Meetjaar 2020 en 2021 zijn om deze reden vertraagd opgeleverd en hierdoor konden wij twee jaar niet volledig rapporteren voor Landelijke Enquête Waterkwaliteit en de Bestrijdingsmiddelenatlas. Inmiddels is het operationeel en wordt Gewasbeschermingsmiddelen 2022 volgens planning gerapporteerd en afgerond.</p> <p>We zijn gestart met monitoring Duinwateren en hiervoor is een monitoringsplan opgesteld. De monitoring bestaat uit waterkwaliteitsbemonstering Fysisch Chemisch in combinatie met een vegetatieopname. Dit is eind 2022 opgeleverd.</p> <p>Op basis van eerdere meetcampagnes voor monitoring microverontreinigingen is een samenvatting van de huidige toestand opgesteld met een bijbehorend advies. Op basis van de metingen zijn de rwzi's Wervershoof, Everstekoog en Katwoude de belangrijkste hotspots. De invloed van de overige rwzi's op de concentraties medicijnresten in de boezem en het Noordhollandsch Kanaal is beperkt. Daaropvolgend is een meetplan microverontreiniging opgesteld.</p> <p>De Kennisimpuls Waterkwaliteit is afgerond. Binnen de tien deelprojecten is kennis opgedaan die helpen bij het nemen van de juiste maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren en de biodiversiteit te vergroten. De producten die zijn opgeleverd binnen de kennisimpuls waterkwaliteit, waaronder een overzicht van diergeneesmiddelen in relatie tot waterkwaliteit en praktische kennis om grondwaterkwaliteit te bewaken, zijn terug te vinden op www.stowa.nl/kennisimpuls.</p> <p>De zwemwatermonitoring is goed verlopen en gerapporteerd in het landelijke zwemwaterportaal. Ook zijn van vijf zwemlocaties nieuwe zwemwaterprofielen opgesteld.</p>				
Afrondingsverschil	-	-	-0,1	-
Totaal	7,9	7,8	0,3	0,7

5.2 Risico's Gezond water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8.500.000	<ul style="list-style-type: none">• Onze calamiteitenorganisatie is actief.• In 2019 is, conform het draaiboek Hoogwater, een concept draaiboek opgesteld voor calamiteiten waarbij potentieel (veel) vervuild water of andere stoffen worden geloosd op ons watersysteem, inclusief een overzicht van risicovolle bedrijven.

2025 - KLIMAAT NEUTRAAL

MEDICIJN-RESTEN...?

6. Schoon water

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Schoon water te bereiken.

6.1 Resultaat 1: De waterketen levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de omgeving

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P069	1,1	0,8	-	-
<p>We behalen de vastgestelde doelen voor 2025 voor de doelmatigheid in de Waterketen. 😊</p> <p>Dit jaar hebben we de samenwerking met onze ketenpartners (de inliggende gemeenten en drinkwaterbedrijf PWN) voortgezet. We hebben in vijf deelregio's gewerkt aan diverse onderwerpen en thema's. Het beleidsmatige deel van het Water- en rioleringsprogramma is afgestemd met een aantal gemeenten. Daarnaast hebben we de visie op de afvalwaterketen Zaanstreek-Waterland in een symposium aan de regio Noorderkwartier gepresenteerd en is deze bestuurlijk door alle partners onderschreven. Verder hebben we in het project Regionale Afvalwaterstudie Amsterdam Zaanstad scenario's verkend voor de toekomstige inrichting van de afvalwaterketen. In december is dit project goedgekeurd in een bestuurlijk overleg met Waternet, Zaanstad en de Samenwerking Waterketen Zaanstreek-Waterland.</p> <p>Ook hebben we samengewerkt met bedrijven om meer grip te krijgen op de indirecte lozingen. We zijn gestart met de uitwerking van het beleidskader lozingen afvalwaterketen. Met een aantal bedrijven hebben we gesprekken gevoerd en is integraal gekeken naar de (on)mogelijkheden voor de verwerking van het afvalwater volgens de principes van de innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De analyse en oplossingsrichting van de optimalisatie afvalwaterketen Zaanstad is vastgesteld. We zijn gestart met de uitwerking van het Beleidskader Lozingen Afvalwaterketen om zo meer inzicht in en grip op bedrijfslozingen te krijgen. 			
P072	0,7	1,0	-	-
<p>In 2023 zijn we in staat om via beleid, procesregie en methodiek-ontwikkeling adequaat in te spelen op vragen uit de omgeving. 😞</p> <p>Het vormgeven van het instrument omgevingsscan microverontreinigingen is gerealiseerd. Het biedt handvatten om te bepalen op welke rwzi het bouwen van een vierde trap doelmatig en effectief is. Na een tijdelijke stagnatie is het project in het najaar weer opgepakt en zijn we gestart met een globale omgevingsscan van alle rwzi's. Op basis hiervan zijn de inhoud en toepassing van de scan aangescherpt. Daarnaast wordt een verdiepende omgevingsscan op rwzi Eversteekooig uitgevoerd en voor rwzi Beemster of Wervershoof voorbereid.</p> <p>We hebben verder gewerkt aan het instrument basiszuiveringsbeeld (BZB). Dit is een feitelijke weergave van de huidige situatie van een zuiveringskring en de te verwachten ontwikkelingen. Hierdoor hebben wij en onze ketenpartners beter inzicht in de toekomstbestendigheid van een zuiveringskring en de mogelijkheden tot verduurzaming. Ook kunnen we beter anticiperen op interne en externe ontwikkelingen, sneller schakelen bij onvoorziene omstandigheden en vormt het BZB de basis voor onze investeringskeuzes. We zijn bezig met het afronden van de BZB's van de rwzi's Zaanstad-Oost, Beemster, Katwoude en Beverwijk (vier van de vijftien rwzi's) en bouwen van het BZB-systeem. Door capaciteitsproblemen loopt het project achter op planning.</p> <p>Door de vertraging van de diverse projecten komt het behalen van de prestatie in 2023 onder druk te staan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We zijn gestart met een globale omgevingsscan microverontreinigingen van alle rwzi's (begroot: omgevingsscan van minimaal één rwzi). 			

6.2 Resultaat 2: We verwaarden het afvalwater maximaal

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P070		0,6	0,7	-	-
<p>In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd. 😊</p> <p>In december is het koersdocument methaan en lachgas vastgesteld. We hebben periodiek overleg met HVC vanwege de voorgenomen sluiting van de SDI in Beverwijk en de voortgang van de bouw van de slibdroger van HVC in Alkmaar. Het algemeen bestuur heeft een uitvoeringskrediet van € 29,0 miljoen beschikbaar gesteld voor het ontvlechten van de SDI en rwzi Beverwijk.</p> <p>We hebben de mogelijkheden onderzocht om meer biogas te produceren en duurzamer in te zetten, bijvoorbeeld door dit op te werken tot groen gas. Voor dit laatste is een <i>businesscase</i> opgesteld. Het algemeen bestuur heeft in het najaar een krediet beschikbaar gesteld voor groen gasinstallaties op de rwzi's Den Helder, Zaandam en Beverwijk. In december is de aanbesteding voor de groengasinstallatie voor de rwzi Beverwijk opgestart. De energiefabriek Zaandam ontvangt sinds de zomer van 2022 het zuiveringsslib van de rwzi Beemster. De vergistingsinstallatie blijkt boven verwachting te presteren: de biogasproductie is hoger dan verwacht. Het gevolg is dat niet al het gas kan worden verwerkt en dat een deel wordt afgefakkeld.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • We hebben het Koersdocument methaan en lachgas vastgesteld. • We zijn gestart met de realisatie van groen gas. 			
P071		0,6	0,8	-	-
<p>In 2025 werken we aan het verwaarden van water, energie en grondstoffen volgens een meerjarige routekaart. 😊</p> <p>De proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof is in juli geopend en wordt opgestart. De eerste ruwe testresultaten zijn binnen.</p> <p>We hebben een meerjarige routekaart circulaire waterketen opgesteld. De waterschappen die in de GR Slibverwerking zijn verenigd hebben besloten gezamenlijk meerjarig onderzoek naar superkritisch vergassen uit te voeren. Voor Aquafarm is de eerste onderzoeksfase afgerond en gepresenteerd op een netwerkdag.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • De eerste resultaten van de proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof zijn opgeleverd. • We hebben een meerjarige routekaart circulaire waterketen opgesteld. 			

6.3 Resultaat 3: De bedrijfsvoering is toekomstbestendig

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P061		27,8	27,6	22,2	16,8
<p>In 2025 is het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risicogestuurd. 😞</p>		<ul style="list-style-type: none"> • We hebben de rwzi Beemster gerenoveerd. 			

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>In 2019 heeft het bestuur een krediet van € 30 miljoen beschikbaar gesteld voor het op programmatische wijze renoveren van rwzi's in de periode 2020-2024. Het krediet is echter eerder uitgeput. Dit komt onder andere door de geopolitieke ontwikkelingen. De uitgaven voor het programma zijn € 2,4 miljoen hoger.</p> <p>De renovatie van de rwzi Beemster en de Proefzuivering Ge(O)zond verlopen voorspoedig. Hierdoor zijn de uitgaven € 5,1 miljoen hoger. De werkzaamheden voor de rwzi Oosthuizen zijn, ondanks dat ze eerder zijn gestart, vertraagd. Hierdoor zijn de uitgaven € 1,5 miljoen lager. Het vervangen van de Sattline op rwzi's Beemster en Geestmerambacht is vertraagd en daarom zijn de uitgaven € 0,6 miljoen lager.</p> <p>De ontwikkeling van <i>assetmanagement</i> stagneert door capaciteitsproblemen waardoor een goede risicoafweging niet kan worden gemaakt. Hierdoor wordt het behalen van de prestatie in 2025 belemmerd.</p>	53,6	53,6	5,4	10,0
<p>P062</p> <p>Dagelijks sturen we op de minimalisatie van onze emissies naar de omgeving op basis van vastgestelde ambities en wettelijke eisen. In 2023 doen we dit voor het gehele gebied op uniforme wijze. 😞</p> <ul style="list-style-type: none"> We voldoen aan de afspraken met het ministerie over de COVID-19-bemonstering op onze rwzi's. We zijn gestart met het op programmatische wijze vervangen van de IBA's door verbeterde septic tanks. <p>Er is veel aandacht geweest voor de COVID-19-bemonsteringen en rapportages. Wij hebben voldaan aan de eisen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. We hebben twintig IBA's vervangen door verbeterde septic tanks. We zijn gestart met het verkennen van de herbestemming van de SDI en het terrein na sluiting.</p> <p>Het zuiveringsproces heeft onder druk gestaan vanwege de volatiele grondstoffenmarkt, groot personeelsverloop en capaciteitstekorten. Binnen de exploitatie zitten daarom grote verschillen. De opbrengsten zijn € 1,5 miljoen hoger door teruglevering energie uit zonnepanelen, hernieuwbare brandstofeenheden, groen gas opbrengsten en vergoeding COVID-19-bemonstering. De kosten zijn € 0,9 miljoen hoger door COVID-19-bemonstering (zie opbrengsten), extra slib-afvoer vanuit de SDI en de huur van een mobiele centrifuge en containers door stilstand van de SDI in oktober als gevolg van diverse storingen en stijging van de prijs van chemicaliën als gevolg van de inflatie. En daarbij € 0,8 miljoen hogere kosten met name vanwege werkzaamheden aan investeringsprojecten. Daartegenover staan € 0,2 miljoen lagere energiekosten gas.</p> <p>De investeringsuitgaven voor het KEP zijn € 2,1 miljoen lager. De uitvoering van de 3^e en 4^e tranche zonneparken is vertraagd door drukte op het net en complexere locaties. De uitvoering van de ontvlechting rwzi-SDI is vertraagd door de complexiteit van het project en hierdoor zijn de uitgaven € 1,8 miljoen lager. Doordat we de voorzuivering CONO niet uitvoeren vervallen de investeringsuitgaven van € 1,1 miljoen.</p>				
P026 Onvoorzien Schoon water	-	-	-	-
Afronding	0,1	-	-	-
Totaal	84,5	84,5	27,6	26,8

6.4 Risico's Schoon water

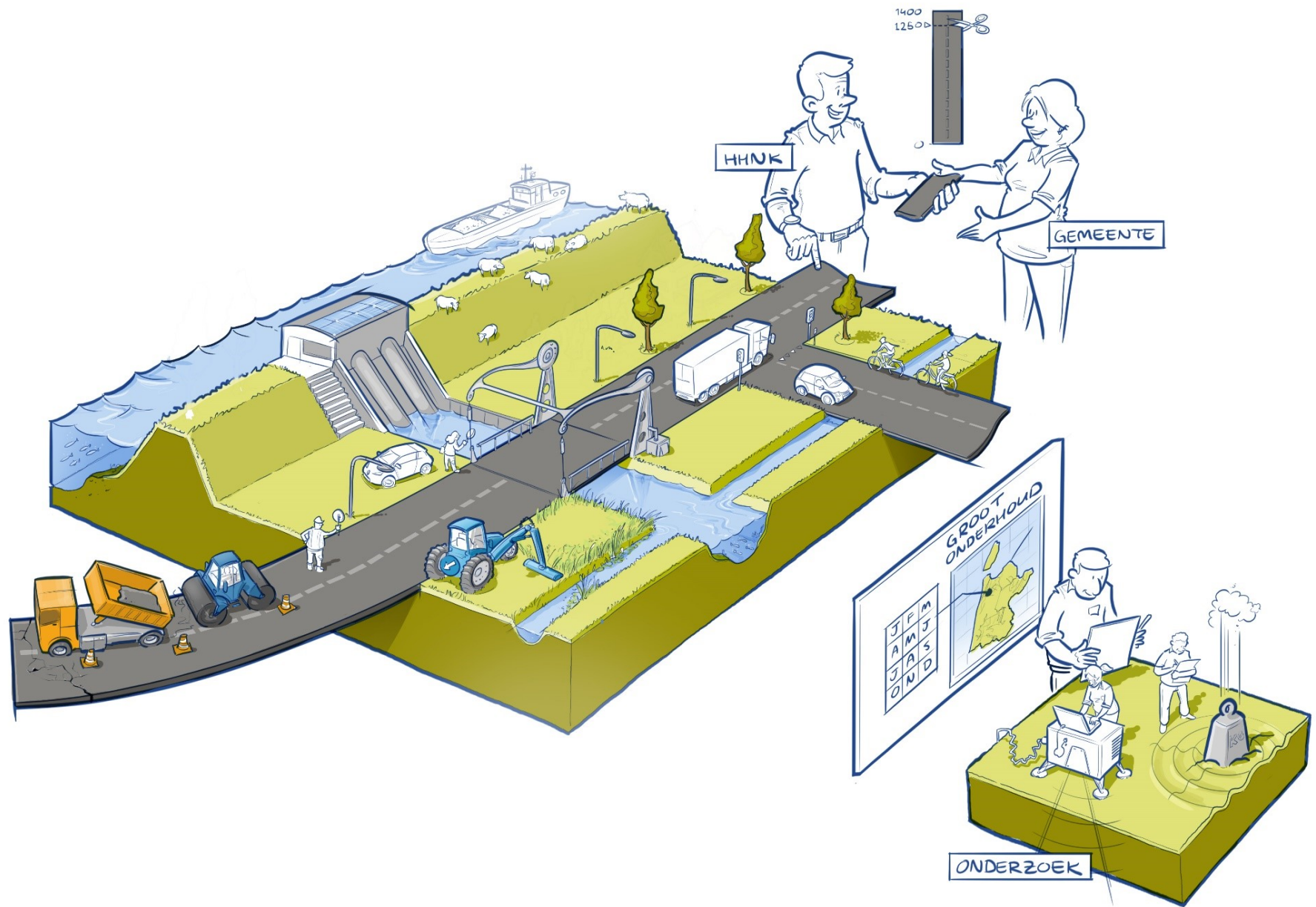
Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Onvoldoende slibverwerkingscapaciteit (intern en/of extern).	9	€ 4.000.000	Uitvoeren van intensieve inspecties en preventief onderhoud, onderdelen op voorraad houden, achtervang HVC en AquaMinerals hebben, versterkte samenwerking met waterschappen, Unie van Waterschappen en eindverwerkers onderhouden.
Ongewijzigd	Niet verkrijgen van of niet voldoen aan omgevingsvergunningen.	2	€ 1.000.000	Vergunningen actueel houden, goede relaties met milieudiensten en gemeenten onderhouden, onderhoudstrategieën correct uitvoeren en compliance checks uitvoeren.
Ongewijzigd	Onvoldoende granulaatverwerkingscapaciteit.	9	€ 1.000.000	Europese achtervang en stortvergunningen HVC, achtervang door AquaMinerals, landelijke calamiteitenregeling door 'robuust plan slibverwerking'.
Ongewijzigd	Niet behalen van onze emissie-ambities.	4	€ 2.000.000	Zorgdragen voor certificering (ISO14001 en 55001), calamiteitenboeken per rwzi, vernieuwing procesautomatisering, opleidingen, data op orde, langjarige leveringsovereenkomsten, voldoende voorraden, kennis van alternatieve stoffen, hacking-maatregelen, inzicht in de omgeving, afvalwaterakkoorden, samenwerking met gemeenten en controle door Handhaving HHNK.
Ongewijzigd	Overschrijding van de zuiveringsnormen en afnameverplichtingen	9	€ 500.000	zorgdragen voor certificering (ISO14001 en 55001), calamiteitenboeken per rwzi, vernieuwing procesautomatisering, opleidingen, data op orde, langjarige leveringsovereenkomsten, voldoende voorraden, kennis van alternatieve stoffen, hacking-maatregelen, inzicht in de omgeving, afvalwaterakkoorden, samenwerking met gemeenten en controle door Handhaving HHNK.
Ongewijzigd	We maken keuzes o.b.v. verkeerde analyses (data en normen)	9	P.M.	Aantrekken extra personeelscapaciteit en data op orde.

Vervallen risico ten opzichte van de jaarstukken 2021

Risico	Argumenten
De HVC doet een beroep op de garantstelling door HHNK voor de investeringen.	Vervallen omdat het geen risico is voor de exploitatie.
Gedurende langere tijd niet meer kunnen zuiveren van afvalwater.	Opgenomen in de nieuwe risico's 'We behalen onze emissie-ambities niet' en 'Overschrijding zuiveringsnormen' (risico onder de € 1 miljoen).
Gedurende langere tijd niet meer kunnen verpompen van afvalwater.	Opgenomen in het nieuwe risico 'We behalen onze emissie-ambities niet'.
Gedurende lange tijd kan het zuiveringsslib niet worden gedroogd door uitval van de SDI.	Opgenomen in het nieuwe risico 'Onvoldoende slibverwerkingscapaciteit (intern en/of extern)'.
Verwerking van het granulaat stagneert door storingen bij eindverwerkers of onvoldoende afzetmogelijkheden.	Opgenomen in het nieuwe risico 'Onvoldoende granulaatverwerkingscapaciteit'.

7. Veilige (vaar)wegen

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Veilige (vaar)wegen te bereiken.

7.1 Resultaat 1: HHNK is op termijn geen wegbeheerder meer

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P027	2,0	1,7	-	-
<p>Uiterlijk in 2025 hebben we alle wegen aan gemeenten overgedragen. </p> <p>Met de Waterlandse gemeenten Purmerend, Wormerland, Landsmeer, Edam-Volendam en Waterland hebben we in een gezamenlijke projectgroep de overdracht van de wegen verder uitgewerkt. Door de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 is het bestuurlijke gesprek dat hierover gevoerd werd, getemporeerd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We hebben geen <i>businesscase</i> opgesteld met de resterende weggemeenten. 			

7.2 Resultaat 2: Onze wegen zijn verkeersveilig, berijdbaar, ingepast in het landschap en dragen bij aan de bereikbaarheid

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P057	9,6	10,3	0,2	-
<p>Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het vigerende wegenbeleid. </p> <p>De wegen in de gemeenten Hoorn en Uitgeest zijn op 1 januari 2022 succesvol overgedragen. De implementatie van de overdracht van de wegen in de overige Westfrieze gemeenten per 1 januari 2023 is een project van grotere omvang (530 km) en verloopt volgens planning.</p> <p>De overdracht van de dijkwegen in de gemeenten Bergen, Dijk en Waard en Texel is afgerond. Het is nog niet gelukt om de dijkwegen aan de gemeente Amsterdam over te dragen omdat men nog wacht op afspraken met de Alliantie Markermeerdijken. De dijkversterkingswerkzaamheden van de Alliantie Markermeerdijken belasten ons wegennetwerk in grote mate. Deze belasting is inzichtelijk gemaakt, waardoor we in staat zijn om efficiënter en economisch doelmatiger het wegennetwerk te programmeren zolang we nog wegen in beheer en onderhoud hebben.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We hebben de wegenoverdracht in de zeven Westfrieze gemeenten geïmplementeerd. We hebben de wegenoverdracht in de gemeente Uitgeest geïmplementeerd. We hebben de dijkwegen in Amsterdam niet overgedragen. 			

De exploitatiekosten zijn per saldo lager. Dit komt door € 0,4 miljoen hogere ontvangen bijdrage van gemeenten op grond van de Wet Herverdeling Wegen. De toerekening van uren is € 1,0 miljoen lager uitgevallen. Vanwege vertraging bij de aanbesteding van het verhardingsbestek zijn minder uren besteed aan het begeleiden van de verhardingsprojecten, de werkzaamheden schuiven door naar 2023. Daarnaast is gepland groenonderhoud verschoven naar begin 2023 of uitbesteed. Daartegenover staan € 0,6 miljoen hogere kosten als gevolg van herberekening Rijkswaterstaat voor kosten gladheidsbestrijding, extra bijdrage aan de gemeente Medemblik, calamiteiten, stormschade, gladheidsbestrijding en onderhoud bermen.

7.3 Resultaat 3: We voldoen aan de afspraken met de provincie rond vaarwegbeheer

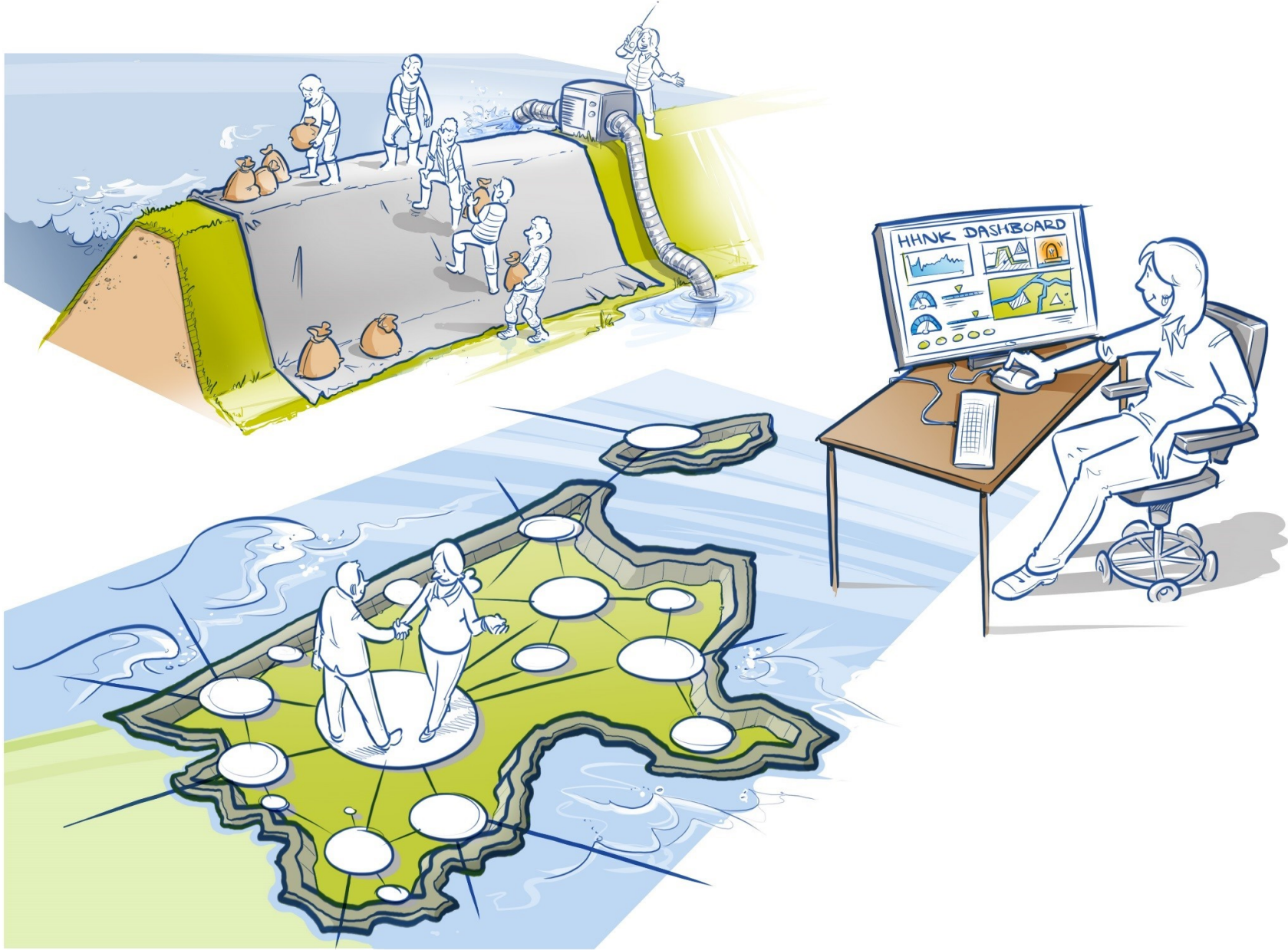
Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P030	0,6	0,9	-	-
We voeren voor de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit. 🤔	<ul style="list-style-type: none"> Het baggeren van de vaargeul van het Amstelmeer heeft vertraging opgelopen (begroot: ronden af). 			
Het baggeren van de vaargeul in het Amstelmeer heeft ernstige vertraging opgelopen en is daarom nog niet afgerond. De uitvoering is vertraagd door leveringsproblemen door de lage rivierwaterstand, prijsstijgingen en flora- en faunawetgeving. De scheepvaart komt nog niet in gevaar, de versmallingen worden met vaarwegmarkering aangegeven.				
P031 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen	-	-	-	-
Afronding	-	-	-	-
Totaal	12,2	12,9	0,2	-

7.4 Risico's Veilige (vaar)wegen

Vervallen risico ten opzichte van de jaarstukken 2021

Risicogebeurtenis	Argumenten
Wegen worden niet, vertraagd, gefragmenteerd of niet budgetneutraal overgedragen.	Als gevolg van de goede voortgang van de wegenoverdracht is de risicoscore en het maximale financiële gevolg verlaagd.

8. Crisisbeheersing

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Crisisbeheersing te bereiken.

Dit jaar hebben zich 34 incidenten of omstandigheden voorgedaan die hebben geleid tot verhoogde waakzaamheid. Voor twee situaties is de CBO opgeschaald: de storm Eunice en de aanhoudende droogte in de zomer.

8.1 Resultaat 1: Voorkomen en bestrijden

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P055	2,6	1,9	-	-
<p>Samen met onze netwerkpartners bereiden we ons voor, zodat we adequaat handelen bij een (dreigende) crisis met maatschappelijke gevolgen. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> We hebben de multidisciplinaire oefening Waterrijk'22 georganiseerd met onze partners en hieraan deelgenomen. Een nieuw meerjarenplan professionalisering CBO is nog niet opgesteld (begroot: is opgesteld). <p>De multidisciplinaire oefening Waterrijk'22 heeft in mei plaatsgevonden, waarbij we hebben geoefend op een overstromingsszenario in Waterland. Tijdens de civiel-militaire oefening met Defensie zijn op verschillende locaties in West-Friesland waterstaatkundige noodmaatregelen getroffen. De bevindingen en aanbevelingen worden gebruikt om de planvorming aan te scherpen en de processen te verbeteren.</p> <p>Dit jaar hebben zich 34 incidenten voorgedaan, die hebben geleid tot verhoogde waakzaamheid van de CBO. De belangrijkste zijn de drie kort op elkaar volgende stormen en de droogteperiode. De storm Eunice heeft medio februari geleid tot code rood in ons gebied en opschaling van de CBO. Door de aanhoudende droogte zijn we in de zomer opgeschaald naar Alarmfase 1. We hebben steeds genoeg water kunnen inlaten om aan de watervraag te voldoen. De extra inspectie van 450 km risicovollere regionale en primaire keringen hebben geen kritische locaties aan het licht gebracht. Er waren problemen met de waterkwaliteit zoals blauwalg, vissterfte door zuurstofgebrek en botulisme. Dit hebben we gemonitord en waar mogelijk maatregelen getroffen. De verbeterpunten uit de evaluatie worden verwerkt in een nieuw integraal HHNK-breed draaiboek droogte.</p> <p>Het meerjarenplan 'CBO HHNK 2022 – De volgende stap' is geëvalueerd. Op basis van die evaluatie en de ontwikkeling binnen het programma Crisisbeheersing in de genen (CING) wordt een nieuw meerjarenplan voor de komende jaren opgesteld. Door door- en uitstroom van CBO-functionarissen zijn we gestart met een wervingscampagne. Vijftien collega's zijn enthousiast geworden om een rol in de CBO te vervullen. In een intern leerprogramma zijn deze medewerkers op 'vlieghoogte' gebracht. Zij gaan volgend jaar meedraaien in de piketdiensten. Het jaarlijks actualiseren van de crisisdraaiboeken blijft een voortdurend aandachtspunt.</p> <p>CING richt zich op het handelen tijdens extreme situaties, op het voorkomen van maatschappelijke ontwrichting, het beperken van schade en het voorkomen van slachtoffers. Om te voorkomen dat we bij de eerstvolgende hevige neerslag dezelfde problemen ervaren als in juni 2021 zijn directe acties uitgevoerd voor het vergroten van de bereikbaarheid, het ontlasten van de gebiedsbeheerders, het verbeteren van de communicatie en de samenwerking met crisispartners en het verzilveren van kansen die er zijn in het gebied. Door de inzet van medewerkers zijn de exploitatiekosten hoger.</p>				

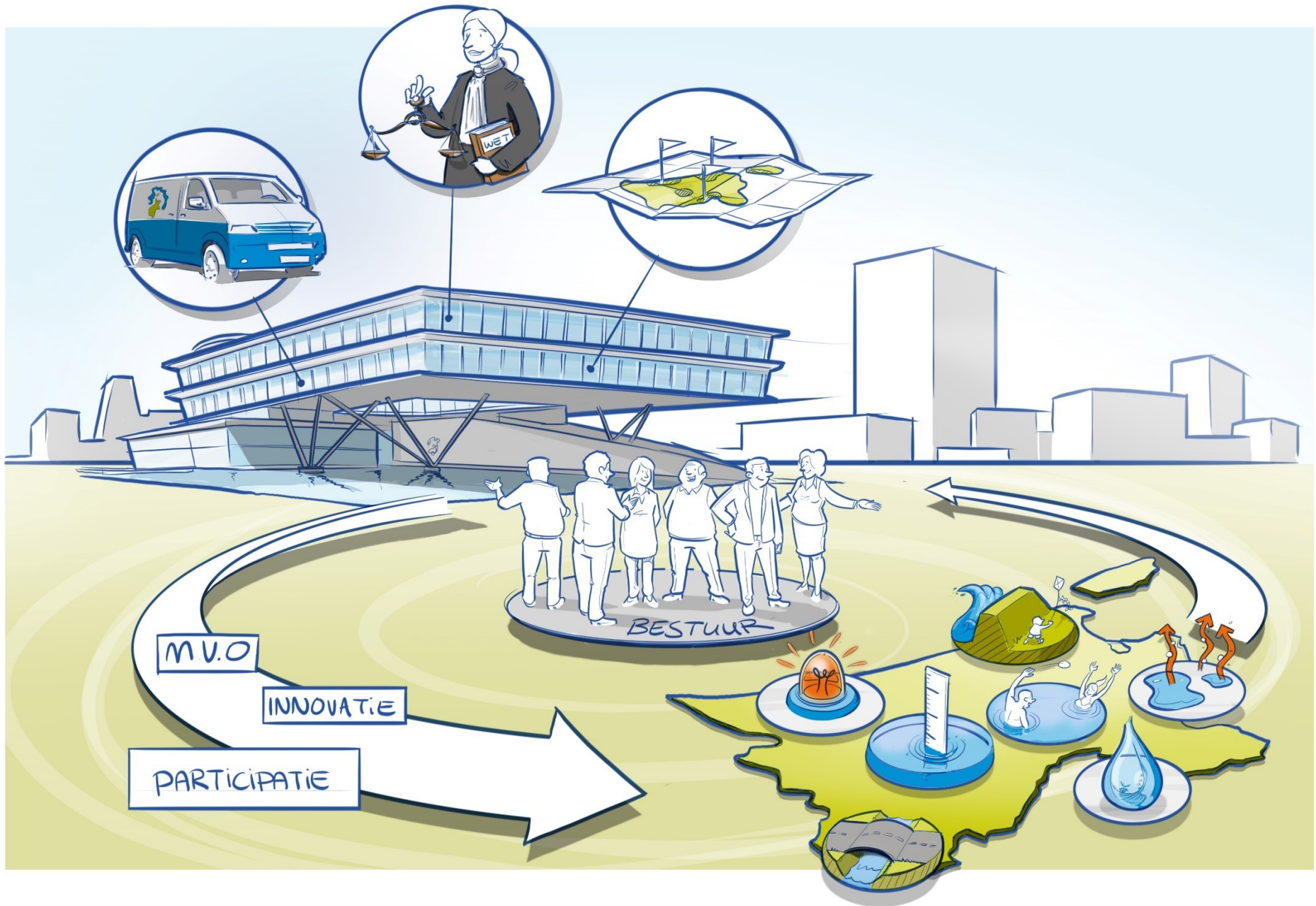

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>Er is gewerkt van buiten naar binnen om praktijkkennis te verbinden met conceptuele kennis en omgekeerd (gestart in pilotgebied De Zijpe). De crisisbeheersing wordt daarbij versterkt over drie lijnen: fysiek systeem, informatievoorziening en de CBO. Daarvoor is onderzoek gedaan naar de kansen om het watersysteem meer robuust te maken tijdens watercrises en te zorgen voor specifiek op crisisbeheersing gerichte vergroting van de regelmacht. Om de informatievoorziening en de CBO te kunnen versterken zijn strategische allianties gebouwd met kennisinstellingen zoals de Technische Universiteit Delft, het KNMI en de STOWA, marktpartijen en collega waterschappen Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Waterschap Limburg. Daarnaast is het afgelopen jaar ingezet op het versterken van de samenwerking met de veiligheidsregio's, brandweer en defensie. In de pilotgebieden De Zijpe en Alkmaar-West is gezocht naar de meest effectieve inzet van private tractorpompen en het samenwerken tijdens een crisis. Hiervoor zijn drie bijeenkomsten geweest in het gebied met als uitgangspunt samen redzaam met de regie bij onze CBO. In oktober en november hebben oefeningen met een uitgebreid Regionaal Operationeel Team plaatsgevonden. Dit was een gezamenlijk initiatief van HHNK met de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. De specifieke oefendoelen voor deze samenwerkingsoefening waren gericht op Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en Crisiscommunicatie.</p>				
Totaal	2,6	1,9	-	-

8.2 Risico's Crisisbeheersing

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Het niet op orde hebben van crisisdraaiboeken.	9	P.M.	Prioriteit geven aan het actualiseren van de crisisdraaiboeken.

9. Bestuur en Organisatie

Het effect Bestuur en Organisatie bestaat uit twee resultaten. Deze twee resultaten kennen een onderscheid: het uitvoeren van een deel van de taakuitoefening en het bieden van ondersteuning aan de taakuitoefening.

9.1 Resultaat 1: Een democratisch gekozen bestuur dat in overleg met omgeving acteert

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P065	22,3	22,9	-	0,1
Taakuitoefening bestuur en organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn klaar voor de Omgevingswet. • We hebben een nieuwe legesverordening vastgesteld. • We wekken duurzame energie op met zon, wind en groen gas. • We hebben de maatregelen uit het jaarplan biodiversiteit uitgevoerd. • Het Waterinnovatiefonds is geëvalueerd op doelbereik vanuit onze taken en op financieel gebied. • Twaalf erfgoedobjecten zijn toegankelijk gemaakt, fysiek dan wel digitaal. • We hebben deelgenomen aan zeven internationale projecten, fysiek dan wel digitaal. 			
<p>De implementatie van de Omgevingswet is gereed. Vanwege het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, gaan we door met het testen en oefenen van de systemen. De legesverordening voor 2023 en verder is vastgesteld. De tarieven zijn bijgesteld en de verordening is in lijn met de nog in te voeren Omgevingswet gemaakt. Inmiddels zijn 55.000 zonnepanelen gelegd en is de derde tranche met zonnepanelen in uitvoering. De kansen voor de opwek van windenergie op eigen assets zijn onderzocht en worden waar mogelijk benut. We zijn in gesprek met onze omgeving om draagvlak te creëren en de wensen in kaart te brengen. We investeren in het maken van groen gas op de rwzi's.</p> <p>We hebben speciale maaimachines aangeschaft om met aangepast maaibeheer de biodiversiteit te vergroten.</p> <p>Het Waterinnovatiefonds is door een externe partij geëvalueerd. We hebben de tiende lening van € 0,2 miljoen uit dit fonds verstrekt. Bestuurlijke behandeling van de evaluatie volgt in 2023.</p> <p>We hebben twaalf erfgoedobjecten toegankelijk gemaakt. Een aantal objecten is digitaal ontsloten, de viering van Purmer400 is georganiseerd en we hebben deelgenomen aan het filmfestival 'Zuiderzee in Beeld' en 'Wij sluiten de linies'. Daarnaast hebben we deelgenomen aan zeven internationale projecten.</p> <p>De kosten zijn lager vanwege een lagere bijdrage Rijksfactuur voor basisregistraties en de landelijke voorziening WOZ.</p>				

9.2 Resultaat 2: Een moderne organisatie die efficiënt, effectief en rechtmatig handelt

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P066	49,0	44,0	2,1	4,8
Ondersteuning bestuur en organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> • De informatievoorziening is klaar voor de Omgevingswet. • De plannen van het nieuwe kantoorconcept hybride werken zijn bijna volledig geïmplementeerd. • We hebben nog geen vervangingsstrategie opgesteld voor verduurzaming van het wagenpark. • We hebben ons voorbereid op de rechtmatigheidsverantwoording. • We zijn doorgestaan met de implementatie van de BIO. 			
<p>De informatievoorziening voor de Omgevingswet is gereed.</p> <p>Het hybride werken is geïmplementeerd in de organisatie. Dit omvat zowel een aanpassing in gedrag dat is vormgegeven met de campagne 'Hallo HHNK' als een aanvang van de herinrichting van de kantoorruimtes. Het aantal vaste werkplekken is verminderd en er is meer ruimte voor ontmoeten.</p> <p>Het opstellen van de vervangingsstrategie voor de verduurzaming van het wagenpark is nog niet gereed. De strategie bevat een aantal vraagstukken over de constructie (koop versus lease), de laadvoorzieningen en elektrisch rijden versus crisisbeheersing. Deze vraagstukken vragen om meer verdieping. We hebben elektrische voertuigen aangeschaft en laadvoorzieningen geplaatst op diverse locaties.</p> <p>De uitkomsten van de landelijke audit BIO/AVG, uitgevoerd in opdracht van Het Waterschapshuis, bevat een lijst met aanbevelingen en maatregelen. Het volwassenheidsniveau is nu in lijn met het gemiddelde van de waterschappen. We blijven stappen zetten richting het landelijke ambitieniveau.</p> <p>Het Verbeterplan informatieveiligheid 2022-2023 is opgesteld en in oktober aan de directie voorgelegd. Het plan stelt de organisatie in staat om de beheersing naar een aantoonbare uitvoering van de informatiebeveiliging te versterken.</p> <p>We hebben ons voorbereid op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, die naar alle waarschijnlijkheid in 2025 ingaat. We hebben verkend wat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording voor het bestuur en de ambtelijke organisatie betekent.</p> <p>De exploitatiekosten zijn € 5 miljoen hoger. Dit bestaat uit € 4,4 miljoen hogere afschrijvingskosten vanwege het in exploitatie nemen vanuit de investeringen van het IBP. Uit een analyse van onze activa bleek dat het IBP volgens de Kadernota activeringsbeleid in de exploitatie hoort. Het gaat om meerdere investeringen die los van elkaar kunnen worden gezien en daarmee onder het drempelbedrag van de activeringsgrens van € 0,1 miljoen komen. Daarnaast is een gedeelte van de kosten op basis van uren en deze worden volgens ons beleid niet geactiveerd. De kosten zijn € 2,3 miljoen hoger als gevolg van het toerekenen van uren. De urenbegroting is op hoofdlijnen opgesteld. In de praktijk wordt vanuit diverse organisatieonderdelen meegewerkt aan deze prestatie waar in de begroting geen rekening mee is gehouden. Daarbij zijn medewerkers productiever. Daartegenover staan € 0,3 miljoen lagere ICT-kosten en informatiebeheer, € 0,2 miljoen lagere kosten bij onderhoud huisvesting en voertuigen en € 0,5 miljoen hogere teruggave van vennootschapsbelasting uit voorgaande jaren (2016 t/m 2019) als gevolg van een ingediend en gehonoreerd bezwaarschrift. Daarnaast hebben we € 0,7 miljoen hogere rentebaten ontvangen.</p> <p>De investeringsuitgaven zijn lager. De aanschaf van een aantal groot materieel schuift voor € 0,9 miljoen door. Daarnaast blijkt na onderzoek dat we op een andere manier voldoen aan de BIO-norm en hierdoor zijn de uitgaven voor de fysieke beveiliging € 0,7 miljoen lager. De uitgaven voor het IBP zijn lager onder meer door langere levertijden en capaciteitsproblemen bij de verschillende ICT gerelateerde projecten.</p>				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P063	85,0	85,9	-	-
Personeelslasten 				
De personeelskosten zijn € 0,9 miljoen lager. Onderdeel van de nieuwe cao is een eenmalige uitkering in december en heeft gezorgd voor € 0,8 miljoen hogere personeelskosten. Daartegenover staan € 1,3 miljoen lagere personeelskosten als gevolg van vacatureruimte, € 0,2 miljoen lagere kosten participatiebanen vanwege het achterblijven op de norm en € 0,2 miljoen hogere inkomsten ziektegeden vanuit het UWV.				
P051	-121,9	-117,1	-	-
(Dekking) overhead 				
De opbrengst bij (dekking) overhead (P051) is het resultaat van het doorbelasten van de uren van afdelingen naar effecten. De opbrengst is hoger doordat er meer productieve uren zijn gemaakt binnen de andere effecten. Over de hele organisatie bekeken is het saldo van de uren neutraal.				
P054 Onvoorzien Bestuur en Organisatie	-	-	-	-
Afrondingsverschil	-0,1			
Subtotaal	34,3	35,7	2,1	4,9
Waterschapsbelasting (zie hoofdstuk 13)	-241,4	-240,2	-	-
Algemene reserve (zie hoofdstuk 20.2)	-14,5	-	-	-
Bestemmingsreserves (zie hoofdstuk 20.2)	3,1	-11,4	-	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-	0,1
Totaal	-218,4	-215,9	2,1	5,0

9.3 Risico's Bestuur en Organisatie

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2.000.000	De betwiste voorwaarden worden in goed overleg met de erfpachter bijgesteld en verrekend.
Ongewijzigd	De werkelijke netto-belastingopbrengst wijkt meer dan 2% af t.o.v. de begroting of meer dan 1% ten opzichte van de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	6	€ 5.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse analyse op trends; ontwikkeling maatstaven. • 7 x per jaar analyse (begroot-werkelijk) en prognose. • Externe bronnenbenadering in jaarrekeningcyclus. • Administratieve organisatie / interne beheersing op orde gebracht. Monitoren van uitvoering controles. • 7 x per jaar wordt aansluiting tussen belastingsysteem en financieel systeem gemaakt. • Procesbeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd. • Monitoring van de verwerking van de gegevens uit de bronadministraties. • Ondanks de geopolitieke ontwikkelingen en inflatie merken we nog geen veranderingen in de ontvangsten van de waterschapsbelastingen. We volgen het verloop van kwijtschelding nauwgezet.

Deel 2 – Verplichte paragrafen

Foto: start nieuwbouw rwzi Oosthuizen

10. Bedrijfsvoering

Personeelsbeleid

Dit jaar stond in het teken van de oorlog in Oekraïne en de economische onzekerheid en daarmee gepaarde zorgen en stress. Zo kort op de coronapandemie is de impact voor de medewerkers groot geweest. Hierop werd gehandeld door de inzet van stress- en budgetcoaches. Verder is de energiecrisis en hoge inflatie meegenomen in de cao-onderhandelingen.

Daarnaast heeft het management bewust aandacht besteed aan een goede onderlinge integrale samenwerking. Hier had het na een periode van lockdown tijdens de coronapandemie behoefte aan. In de bijeenkomsten is gesproken over hoe de ambtelijke organisatie de komende jaren het beste kan werken aan de grote complexe waterschappelijke opgaven en als organisatie kan bijdragen aan de leefbaarheid van de omgeving in brede zin.

De krapte op de arbeidsmarkt is toegenomen. Om HHNK als aantrekkelijke, flexibele en inclusieve werkgever te positioneren hebben we een meerjarige arbeidsmarktcommunicatiestrategie gemaakt en bijbehorende campagne ontwikkeld, waarmee we de instroom op mensen met een diverse achtergrond stimuleren. Daarbij hebben we gekeken naar manieren om medewerkers te behouden, door ze een goed perspectief, de mogelijkheid tot zelfontplooiing en een veilige en flexibele werkomgeving te bieden.

Er is gewerkt aan een strategische personeelsplanning; een kwantitatief overzicht van de benodigde fte om onze taken te kunnen (blijven) uitvoeren. Dit vormde de basis voor een reeks gesprekken met het dagelijks bestuur en vormt de opmaat naar een volwaardig strategische personeelsplanning.

We zien dat veel medewerkers de komende jaren de pensioengerechtigde leeftijd naderen of bereiken. We hebben daarom nog meer aandacht, tijd en ruimte gegeven aan vitaliteit, duurzaamheid en kennisoverdracht. We hebben onze arbeidsmarktbenadering, stages, *traineeships* herijkt en hebben versterkt ingezet op verjonging. Er zijn veel nieuwe medewerkers aangenomen en inwerken heeft voor bepaalde rollen meer tijd gekost, wat invloed heeft gehad op de beschikbare capaciteit. Met het oog op de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers hebben wij gewerkt aan de Visie op Duurzaam Werken. Deze visie is bedoeld om te komen tot een cultuur met een goede balans tussen verzorgen, ontzorgen, zelfstandigheid en eigenaarschap.

De HHNK Academie heeft in het leermanagementsysteem (StudyTube) eigen leer- en ontwikkelprogramma's ontwikkeld voor kwalitatief leiderschap. Door middel van opleidingsplannen wordt beter geprognosticeerd en vooruit gekeken naar de lange termijnbehoeften van de organisatie.

Informatie en automatisering

Het vastgestelde IBP heeft als thema 'Datagedreven werken'. In dit kader zijn we gestart met een aantal projecten waarmee we onze effecten, resultaten en prestaties met informatie uit data kunnen ondersteunen en verbeteren. Een voorbeeld hiervan is de Proeftuin Purmer waarin we via waterspanningsmeters, drones en afstandsdetectie, metingen uitvoeren. De resultaten gebruiken we om analyses rondom droogte en wateroverlast uit te voeren. Eenzelfde soort verkenning voeren we uit met het schouwen met behulp van satellietbeelden.

We blijven investeren in het veilig houden van onze systemen door telkens de laatste versies van hardware en software aan te schaffen en te installeren. Op dit gebied wordt ook nauw samengewerkt met andere waterschappen en Rijkswaterstaat.

Fysieke, sociale en informatieveiligheid

Veilig werken blijft voor iedereen van belang. We werken veilig of we werken niet. De campagne 'mijn hein' is gelanceerd. Deze methode helpt ons om op een sociaal veilige manier gedrag over veilig werken onderling bespreekbaar te maken.

Begin 2022 hebben we de resultaten ontvangen van een landelijke volwassenheidsmeting onder waterschappen op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Ons volwassenheidsniveau is nu in lijn met het gemiddelde van de waterschappen. We blijven stappen zetten richting het landelijke ambitieniveau.

Voor informatieveiligheid hebben wij een verbeterplan opgesteld en vastgesteld, waarin per onderwerp en gerangschikt naar prioriteit maatregelen voor processen en systemen zijn gedefinieerd. De Chief Information Security Officer (CISO), de Information Security Officer (ISO), de Informatieveiligheid & Privacy functionarissen (IPV) en een Projectleider Informatiebeveiliging voeren de maatregelen en verbeteringen door in de organisatie. Via het i-Bewustzijn programma wordt het bewustzijn over dreigingen voor informatiebeveiliging verhoogd.

We zijn gestart om de privacy-organisatie te vergroten. In 2023 is dit geborgd door de vaste aanstelling van een Functionaris Gegevensbescherming (FG) en een Privacy - Officer (PO). We hebben een aantal datalekken gehad. Deze hebben geen grote negatieve (externe) gevolgen gehad, maar wel geleid tot een hoger bewustzijnsniveau en verbetering van interne processen.

Rechtmatigheidsverklaring

De rechtmatigheidsverantwoording van waterschappen gaat wijzigen. Het voorstel tot deze wijziging is als onderdeel van de Wet versterking decentrale rekenkamers dit jaar aangenomen door beide Kamers. Met deze wijziging legt het dagelijks bestuur van het waterschap voortaan in de jaarrekening zelf verantwoording af over de financiële rechtmatigheid aan het algemeen bestuur. De wijziging van de rechtmatigheidsverantwoording treedt met ingang van 1 januari 2025 in werking, vanaf verslagjaar 2025.

In juni heeft het dagelijks bestuur het Controleplan interne beheersing 2022-2023 vastgesteld. In dit plan is de opbouw van het stelsel dat nodig is om te komen tot de nieuwe wijze van verantwoorden benoemd. We hebben diverse stappen gezet en een goede basis gelegd.

Huisvesting en materieel

We zijn gestart met het doorvoeren van het nieuwe kantoorconcept door het weghalen van een deel van de vaste werkplekken en het creëren van meer ontmoetingsruimtes met tijdelijk meubilair en digitale voorzieningen. Het bedrijfsrestaurant heeft een nieuwe inrichting en er is een nieuwe cateraar gestart. Op het gebied van houding en gedrag is er een campagne gevoerd 'Hallo HHNK' met het doel om medewerkers zich welkom te laten voelen in een veranderende werkomgeving.

Door lange levertijden voor materiaal is de verbouwing nog niet afgerond.

Er heeft dit jaar een inventarisatieslag plaatsgevonden op de staat van onderhoud van ons vastgoed om het *assetmanagement* van ons vastgoed te versterken.

Het huidige wagenpark is verouderd en daarom zijn we gestart met het versneld vervangen van auto's. We zijn bezig met het opstellen van een vervangingsstrategie voor de komende jaren, gericht op de overstap naar 100% elektrisch rijden. In de transitieperiode naar elektrisch rijden willen we onze CO₂-uitstoot en schadelijke emissie sterk reduceren met het tanken van HVO100-diesel. Er is een bewustwordingscampagne gevoerd voor medewerkers die in dieselauto's en groot materieel rijden.

Inkoop en aanbesteding

Voor het versterken van de rechtmatigheid in het inkoopproces is een programmatische aanpak gestart. Binnen het programma rechtmatig inkopende organisatie (PRIO!) zijn werkgroepen gestart op de onderwerpen: spendanalyse, inkoopkalender, contractregistratie, procesoptimalisatie, communicatie en scholing en doorontwikkeling van het Markt Advies Team. Voor procesverbetering van de keten van bestellen tot betalen wordt in een aantal sessies het proces geoptimaliseerd. Er is ondersteuning geworven binnen het Team Inkoop, namelijk een ondersteuner inkoop, senior inkoopadviseurs en een data-analist. Het beleid prestatie verklaren is vastgesteld en het PRIO! loopt door in 2023. We hebben capaciteit vrijgemaakt om de spendanalyse en de inkoopkalender te optimaliseren.

Met de Unie van Waterschappen is afgesproken om ervaring op te doen met CO₂-beprijzing als middel om duurzaamheid mee te wegen in projecten. Bijvoorbeeld bij een interne afweging tussen uitvoeringsvarianten, of bij een aanbesteding door aanbiedingen met lage CO₂-uitstoot te belonen. Voor interne afweging is dit middel meerdere keren toegepast, bijvoorbeeld om uitvoeringsvarianten voor boezemkadeversterking op duurzaamheid te vergelijken. In aanbestedingen is het eenmaal toegepast.

Maatschappelijk verantwoorde overheid (MVO)

Bij het werven en behouden van medewerkers geven we invulling aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om deelname aan het arbeidsproces voor iedereen te stimuleren, ook voor degenen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het kabinet heeft de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten vereenvoudigd. We hebben versterkt ingezet op het aantrekken én behouden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit doen we door de opzet van een projectteam, gerichte interventies, onderzoek naar een toegewijde jobcoach en het belichten van goede initiatieven.

Ook hebben we stappen gezet om een inclusieve organisatie te worden die een weerspiegeling is van ons werkgebied. Dit jaar is een organisatiebrede ambassadeursgroep Diversiteit & Inclusie opgericht en hebben we een nulmeting uitgevoerd.

Waterinnovatiefonds

Het Waterinnovatiefonds is voor de tweede keer geëvalueerd. De evaluatie was gericht op de vraag in hoeverre de gefinancierde initiatieven bijdragen aan de uitvoering van onze kerntaken. De volgende vragen kwamen daarbij ter sprake:

1. In welke mate dragen de door het Waterinnovatiefonds gefinancierde innovaties en het Waterinnovatiefonds als geheel bij aan de uitvoering van kerntaken van HHNK?
2. Welke structuur en omvang van het Waterinnovatiefonds zijn wenselijk met het oog op doeltreffendheid en doelmatigheid in de toekomst?

Uit de evaluatie zijn een viertal aanbevelingen in de vorm van keuzes geformuleerd.

Algemene subsidieverordening

In december heeft het algemeen bestuur de Algemene subsidieverordening HHNK 2023 vastgesteld. De verordening is een actualisatie van de subsidieverordening uit 2006. Het is een juridisch instrument om subsidies te verstrekken die bijdragen aan de realisatie van ambities uit het collegeprogramma of Waterplan 2022-2027. In 2023 worden nadere subsidieregelingen opgesteld.

Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Voor de implementatie van de Woo is het programma Open overheid opgestart. De kosten voor dit programma bedroegen dit jaar

€ 0,2 miljoen. Deze kosten bestaan uit de inzet van een programmateam en de aanstelling van een Woo-coördinator.

In de Woo is bepaald dat overheden verplicht zijn om in de jaarrekening verslag te doen over de uitvoering van de Woo. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de onderstaande thema's.

Actieve openbaarmakingsplicht

De Woo verplicht overheden om – gefaseerd in een periode van vijf jaar – actief documenten uit elf informatiecategorieën te publiceren. Landelijk wordt gewerkt aan een centraal platform. In de tussentijd worden overheden gevraagd om documenten uit de eerste informatiecategorieën alvast op een eigen platform openbaar te maken. In onderstaande tabel wordt aangegeven welke informatiecategorieën in 2022 geheel of gedeeltelijk openbaar werden gemaakt.

Nr	Art. Woo	Naar verwachting verplicht per	Omschrijving	Aantal	Platform
1	3.3, 1a, 1b en 1c	Nog niet bekend	Wet en regelgeving, overige besluiten algemene strekking en ontwerpen waarover extern advies is gevraagd.	10	Via landelijk publicatieplatform DROP in het Waterschapsblad op overheid.nl
2	3.3, 1d en 1e	2023	Inzicht in de organisatie / werkwijze, de bereikbaarheid en de wijze waarop een informatieverzoek kan worden ingediend.	-	Register van overheidsorganisaties en website HHNK
3	3.3, 2a en 2c	Nog niet bekend	Vergaderstukken en verslagen van het algemeen bestuur en zijn commissies en de bij het algemeen bestuur ingekomen stukken	950	Website HHNK
4	3.3, 2d	2023	Agenda's en besluitenlijsten van het dagelijks bestuur	23	Website HHNK (alleen de besluitenlijsten)
5	3.3, 2e	Nog niet bekend	Adviezen met betrekking tot de ontwerpen uit categorie 1 en adviezen van adviescommissies die niet zien op individuele zaken.	-	-
6	3.3, 2f	2023	Convenanten	5	-
7	3.3, 2g	Nog niet bekend	Jaarplannen en jaarverslagen	3	Website HHNK
8	3.3, 2i	2023	Woo-verzoeken (incl. beslissing en verstrekte informatie)	9	Website HHNK
9	3.3, 2j	Nog niet bekend	Onderzoeksrapporten	12	Website HHNK
10	3.3, 2k 3.3a	Nog niet bekend	Beschikkingen	2.250	Via landelijk publicatieplatform DROP in het Waterschapsblad op overheid.nl (vergunningen)
11	3.3, 2l	Nog niet bekend	Klachtoordelen	35	-

We hebben een nulmeting uitgevoerd voor de omvang en reikwijdte van de verplichte informatiecategorieën. Verder is een eerste opzet uitgewerkt voor een deelpagina op onze website waarop de documenten uit de informatiecategorieën bekend gemaakt kunnen worden.

Inspanningsplicht actieve openbaarmaking

Voor de openbaarmaking van overige informatie geldt een inspanningsplicht. We hebben nog geen documenten gepubliceerd op basis van deze inspanningsverplichting.

Passieve openbaarmaking

Voor de passieve openbaarmaking is een internetpagina ingericht waarop informatie kan worden gevonden over het indienen van een Woo-verzoek. Ook is hierbij de mogelijkheid gecreëerd om een Woo-verzoek digitaal in te dienen. Voor de feitelijke afhandeling van Woo-verzoeken is een concept werkproces uitgewerkt.

Er zijn in totaal 28 Woo-verzoeken ingediend. Van deze verzoeken zijn twee verzoeken ingetrokken, is één verzoek doorgezet naar een ander bestuursorgaan, zijn vijf verzoeken als regulier informatieverzoek afgehandeld en is één verzoek afgewezen. Bij één (zeer omvangrijk) verzoek is in overleg met de indiener besloten om de informatie met behulp van deelbesluiten openbaar te maken. De overige verzoeken zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld. In totaal zijn dit jaar voor Woo-verzoeken 1.438 documenten openbaar gemaakt.

Aanstelling Woo-coördinator

Voor de coördinatie en afhandeling van Woo-verzoeken is per 1 mei 2022 een Woo-coördinator aangesteld.

Verbetering informatiehuishouding

Voor het verbeteren van de informatiehuishouding hebben we stappen gezet in onze informatiebeveiliging, zowel aan de bewustwordingskant als aan de toegangsbeveiliging tot onze systemen. Verder is een project gestart voor het selecteren en implementeren van anonimiseringssoftware. Tot slot heeft het project implementatie zaakgericht werken voortgang gemaakt. Wel is de livegang naar aanleiding van het uitstel van de Omgevingswet uitgesteld.

Overige activiteiten

Om medewerkers bewust te maken van de Woo, is een kernboodschap en een communicatieplan uitgewerkt. Ter uitvoering van dit communicatieplan is een themasite op intranet gelanceerd, dat als centraal informatiepunt voor medewerkers dient. Ook worden voor alle betrokken clusters en afdelingen individuele informatiebijeenkomsten georganiseerd. De eerste zes informatiebijeenkomsten zijn georganiseerd.

Om medewerkers te ondersteunen bij de archivering van zakelijke berichten, is tot slot een concept handreiking E-mail en WhatsApp uitgewerkt. De noodzaak voor een handreiking voor bestuurders wordt nader onderzocht.

Besteding incidentele middelen

De implementatie van de Woo is een meerjarig traject waar de Rijksoverheid meerjarig geld voor beschikbaar stelt. Ter verantwoording van de beschikbaar gestelde middelen, moet bij benadering worden aangegeven waar de middelen voor zijn ingezet.

In 2022 heeft de Rijksoverheid € 70.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn aangewend voor de aanstelling van een Woo-coördinator en voor de inzet van het programmateam op bovengenoemde thema's.

11. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar

De volgende ontwikkelingen hebben zich op wettelijk, juridisch en financieel gebied voorgedaan.

Cao

Een nieuwe cao is vastgesteld met een looptijd van 1 januari 2022 t/m 31 december 2022. Per 1 januari stegen de salarissen 2,0% en per 1 juli met 1,75%. En in december een eenmalige uitkering van € 1.000 voor iedere medewerker ter compensatie van de hogere energiekosten.

Omgevingswet uitgesteld

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024.

Wet open overheid

De Wet open overheid is per 1 mei 2022 in werking getreden.

Sanctiemaatregelen van het Rijk

Vanwege de vijfde en zesde tranche sanctiemaatregelen van het Rijk tegen Rusland hebben we het contract met onze energieleverancier opgezegd.

12. Incidentele baten en lasten 2022

De weergave in dit hoofdstuk volgt de 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording van 30 augustus 2018. Met de incidentele baten en lasten kan het structureel exploitatiesaldo worden bepaald. Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste incidentele baten en lasten (hoger dan € 0,5 miljoen).

Incidentele baten

- Dividend Nederlandse Waterschapsbank (NWB) - 3,9 miljoen
- Opbrengsten waterschapsbelastingen - 3,3 miljoen
- Rentebaten - 1,4 miljoen
- Verkoopopbrengsten grond - 1,0 miljoen
- Hogere opbrengst teruglevering zonnepanelen, hernieuwbare brandstofeenheden en groen gas - 1,0 miljoen
- Compensatie wegoeverdracht van gemeenten - 10,2 miljoen

Per saldo incidenteel hogere baten

-20,8 miljoen

Incidentele lasten

- Boekverliezen wegoeverdracht 10,2 miljoen
- Hogere kosten wegen 0,6 miljoen
- In exploitatie nemen IBP 4,4 miljoen

Per saldo incidenteel hogere lasten

15,2 miljoen

Voorgaande posten leiden tot het volgende overzicht.

Exploitatiesaldo <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2022
Saldo baten en lasten (- is tekort)	7,8
Toevoeging aan egaliseriereserves	-3,1
Exploitatiesaldo voor bestemming	4,7
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-5,6
Saldo exclusief incidentele baten en lasten	-0,9

13. Waterschapsbelastingen

We heffen vier soorten waterschapsbelasting, namelijk watersysteemheffing, wegenheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing. De watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing worden geheven voor de kosten verbonden aan het watersysteembeheer. De wegenheffing is ter bekostiging van het wegenbeheer in een deel van ons gebied. Met de zuiveringsheffing dekken we de kosten verbonden aan het zuiveringsbeheer.

De watersysteemheffing en wegenheffing worden opgebracht door de inwoners (per woonruimte) en de eigenaren van gebouwen, ongebouwde grond en natuur. Bij de watersysteemheffing is onder meer de inwonerdichtheid bepalend voor het aandeel dat inwoners in de kosten dragen. Voor de wegenheffing bepalen de kosten van de doorgaande wegen het door inwoners op te brengen aandeel. Bij beide heffingen dragen eigenaren het resterende deel. De economische waarde van gebouwen, ongebouwde grond en natuur is de indicator van het belang dat zij bij de taakuitoefening van het waterschap hebben. De zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing worden geheven op basis van vervuilingseenheden (ve) volgens het principe 'de vervuiler betaalt'.

Correctieposten

Bij de berekening van de belastingtarieven wordt rekening gehouden met verminderingen. Dit is een verlaging van het aanslagbedrag omdat bijvoorbeeld de waarde of het aantal ve niet juist is vastgesteld. Vervolgens worden de correctieposten 'kwijschelding' en 'oninbaar' toegepast. Hieronder volgt de uitleg van deze termen.

Kwijschelding

Wanneer een belastingschuldige niet in staat is de aanslag waterschapsbelasting te betalen, kan hij kwijschelding aanvragen. Kwijschelding is alleen mogelijk voor waterschapsbelastingen die betrekking hebben op de woonruimte die de aanvrager zelf bewoont. De digitalisering verlicht zowel voor de aanvrager als voor ons de administratieve lasten. Bij de aanvraag en behandeling van kwijscheldingsverzoeken werken wij samen met 18 gemeenten in ons beheergebied.

In december heeft het algemeen bestuur besloten het kwijscheldingsbeleid vanaf 1 januari 2023 te verruimen. Bij de beoordeling van kwijscheldingsverzoeken wordt vanaf volgend jaar rekening gehouden met een hogere vermogensnorm. Feitelijk betekent dit dat men een hoger banksaldo mag hebben en toch kwijschelding kan krijgen.

Oninbaar

We treffen alle mogelijke maatregelen om een aanslag betaald te krijgen. Soms is dit niet mogelijk, bijvoorbeeld bij een faillissement of overlijden. Als de deurwaarder concludeert dat op geen enkele wijze meer een betaling te verwachten valt, neemt de ambtenaar belast met de invordering een besluit waarmee we de pogingen staken een nog openstaande aanslag in te vorderen.

Belastingopbrengst

De onderstaande tabel geeft de belastingopbrengst weer.

Belastingsoort (bedragen x € 1 miljoen)	Verdeling	Realisatie 2022	Herziene begroting 2022	Begroting 2022
Watersysteemheffing				
Belastingjaar 2022 en ouder	Heffing	-147,0	-143,1	-140,8
	Correctieposten	2,6		
	Afrondingsverschillen			

Totaal watersysteemheffing		-144,4	-143,1	-140,8
<i>Zuiveringsheffing</i>				
Belastingjaar 2022 en ouder	Heffing	-87,5	-84,8	-85,1
	Correctieposten	2,8		
Totaal zuiveringsheffing		-84,7	-84,8	-85,1
<i>Wegenheffing</i>				
Belastingjaar 2022 en ouder	Heffing	-11,9	-11,6	-11,5
	Correctieposten	0,3		
	Afrondingsverschillen	-0,1		
Totaal wegenheffing		-11,7	-11,6	-11,5
<i>Verontreinigingsheffing</i>				
Belastingjaar 2022 en ouder	Heffing	-0,6	-0,7	-0,7
	Correctieposten	-		
Totaal verontreinigingsheffing		-0,6	-0,7	-0,7
Afrondingsverschillen			-	-
Totale belastingopbrengst		-241,4	-240,2	-238,1

Tarieven

De waterschapsbelastingen zijn opgelegd op basis van onderstaande tarieven.

Categorie (bedragen x € 1)	Belastingeenheid	Tarief 2022
<i>Watersysteemheffing</i>		
Ingezetenen	woonruimte	108,16
Ongebouwd	hectare	115,83
Ongebouwd verharde openbare wegen	hectare	448,26
Ongebouwd buitendijks	hectare	28,96
Ongebouwd verharde openbare wegen buitendijks	hectare	361,39
Gebouwd	WOZ-waarde	0,03830%
Gebouwd buitendijks	WOZ-waarde	0,00958%
Natuurterrein	hectare	5,31
<i>Verontreinigingsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	vervuilingseenheden	57,68
<i>Zuiveringsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	vervuilingseenheden	57,68
<i>Wegenheffing</i>		
Ingezetenen	woonruimte	39,58
Ongebouwd	hectare	30,83
Gebouwd	WOZ-waarde	0,01009%
Natuurterrein	hectare	2,37

Het verloop van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie van onze verschillende taken is als volgt:

Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand 1-1-2022 (na resultaat bestemming)	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Voorstel bestemming resultaat 2022	Voorstel Budget overheveling	Stand 31-12-2022 (na verwerking voorstel)
Watersysteembeheer	10,9	3,2	-2,3	2,1	-0,8	13,1
Zuiveringsbeheer	19,9	13,4	-13,2	2,5		22,6
Wegenbeheer	11,6	2,5	-0,5	0,1		13,7
Totaal bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	42,4	19,2	-16,0	4,7	-0,8	49,4

De interne vermeerderingen en verminderingen zijn conform begroting, de bijbehorende begrotingswijzigingen en vrijval algemene reserve van € 14,5 miljoen. Deze vrijval van de algemene reserve wordt direct toegevoegd aan de bestemmingsreserves voor bestemming resultaat zoals besloten bij het vaststellen van het MJP 2023-2026 en begroting 2023. Alle bestemmingsreserves voor tariefseglisatie vertonen een positief saldo. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie. En om uit de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie van het watersysteembeheer € 0,8 miljoen toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve budgetoverheveling. Het saldo van de bestemmingsreserves komt daarmee uit op € 49,4 miljoen.

De bestemmingsreserve voor tariefseglisatie van de wegneffing wordt aangehouden ter dekking van toekomstige kosten in het kader van de wegneoverdracht. Hiertoe behoren onder andere: personele inzet voor de afwikkeling van de kadastrale overdracht, diverse kosten voor de operationele overdracht, zoals demontage en wederopbouw van monitoringssystemen, overdrachtskosten voor dijkwegen, de reorganisatie van overblijvende taken en frictiekosten voor personeel.

14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement

De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële ruimte nodig is om substantiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat het beleid moet worden aangepast en/of doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend aan de hand van risicoanalyse. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve.

Het algemeen bestuur heeft de Kadernota Risicomanagement 2022 vastgesteld. Daarbij is een aantal wijzigingen in ons risicobeleid doorgevoerd. De meest relevante zijn:

- de risico's die onderdeel uitmaken van de berekening van de weerstandscapaciteit: alleen risico's met een financieel gevolg vanaf € 1 miljoen die in een keer ten laste van de exploitatie komen, worden meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.
- de indeling van de kans en de percentages die gehanteerd worden voor de berekening: andere percentages gehanteerd voor de drie kans klassen.
- we hanteren de methode van de Universiteit van Twente.

De risico's en berekeningen van de weerstandscapaciteit zijn conform de Kadernota Risicomanagement 2022 uitgevoerd. De benodigde weerstandscapaciteit is berekend door het financieel gevolg te vermenigvuldigen door de kans dat een risico zich zal voordoen. Bij deze berekeningen zijn alle risico's meegenomen die een financieel gevolg hebben vanaf € 1 miljoen en die ineens ten laste van exploitatie kunnen komen. De som hiervan vormt de basis voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 9,5 miljoen. Dit is minder dan in de jaarstukken 2021 (€ 23,4 miljoen). Dat komt doordat risico's kleiner dan € 1 miljoen en risico's die niet ineens ten laste van de exploitatie komen, volgens de Kadernota Risicomanagement 2022, niet meer meetellen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Risicomanagement

Periodiek actualiseren we de risico's en rapporteren we over risico's met een risicofactor 9 en/of een maximaal financieel gevolg vanaf € 1,0 miljoen. Dit doen we per effect in hoofdstukken 3 tot en met 9. De status is het verschil ten opzichte van de begroting 2023.

Weerstandscapaciteit en algemene reserve

In de Kadernota Risicomanagement 2022 hebben we een bandbreedte van de weerstandsratio tussen 1,4 en 2,0 vastgesteld. De weerstandscapaciteit wordt twee maal per jaar berekend, zowel bij de begroting als bij de jaarstukken. Op basis van de kadernota vindt een storting of onttrekking plaats bij resultaatbestemming van de jaarrekening.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} = \text{algemene reserve}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{minimaal } 1,4 / \text{maximaal } 2,0$$

De algemene reserve bedraagt eind 2022 € 15,6 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 9,5 miljoen. Dit komt uit op een ratio weerstandsvermogen van 1,7 en valt hierdoor binnen de eerder genoemde bandbreedte. Zie voor het verloop van de algemene reserve hoofdstuk 20.2 toelichting op de balans.

Risico's weerstandscapaciteit

De risico's die we in de effecten presenteren hebben een risico 9 en/of een maximaal financieel gevolg vanaf € 1 miljoen. De tabel hieronder geeft een andere doorsnede, namelijk de top 10 aan risico's die invloed hebben op de weerstandscapaciteit.

Top 10	Risicogebeurtenis	Risico -score	Max. Fin. Gevolg	Kans van optreden	Invloed op weerstand-capaciteit
1	De werkelijke netto-belastingopbrengst is meer dan 2% lager dan begroot of meer dan 1% lager t.o.v. de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	6	€ 5 miljoen	50%	26,5%
2	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8,5 miljoen	25%	22,5%
3	Onvoldoende slibverwerkingscapaciteit (intern en/of extern).	9	€ 4 miljoen	50%	21,2%
4	Er breekt een kering door.	3	€ 10 miljoen	10%	10,6%
5	Onvoldoende granulaatverwerkingscapaciteit.	9	€ 1 miljoen	50%	5,3%
6	We behalen onze emissie-ambities niet.	4	€ 2 miljoen	25%	5,3%
7	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1,5 miljoen	25%	4,0%
8	Niet verkrijgen van of niet voldoen aan omgevingsvergunningen.	2	€ 1 miljoen	25%	2,6%
9	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2 miljoen	10%	2,1%

15. Financiering

15.1 Treasury

We hebben een groot deel van ons bezit gefinancierd met vreemd vermogen. Dit doen we door geld te lenen bij banken. Bij treasury draait het om het optimaal beheren van de kasstromen door voldoende middelen aan te trekken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast moet het aantrekken van middelen tegen zo laag mogelijke kosten (rente) gebeuren en moeten de risico's binnen de afgesproken normen blijven zoals de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en ons eigen Treasurystatuut.

Regelgeving

De regels voor het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Fido. Het doel hiervan is het bevorderen en in stand houden van solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden. De wet bevat twee instrumenten om deze doelstellingen te toetsen:

- De kasgeldlimiet beperkt het renterisico op korte financieringen. De grens geeft aan tot welk bedrag decentrale overheden activiteiten met korte middelen (<1 jaar) mogen financieren;
- De renterisiconorm beperkt het renterisico op lange financieringen (>1 jaar) door te streven naar een spreiding van looptijden van lange geldleningen. De som van de aflossingen en het leningenbedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening mag de norm niet overschrijden.

	Wettelijke norm	Norm voor HHNK	Resultaat 2022
Kasgeldlimiet	23% van het begrotingstotaal	23% x € 285,6 miljoen = € 65,7 miljoen	De stand van de rekening-courant is niet lager geweest dan € 65,0 miljoen negatief waardoor we binnen de kasgeldlimiet zijn gebleven.
Renterisiconorm	30% van het begrotingstotaal	30% x € 285,6 miljoen = € 85,7 miljoen	Onze aflossingen bedragen in 2022 € 66,8 miljoen en blijven daarmee binnen de norm.

We zijn verplicht een positief rekening-courantsaldo te stallen in de schatkist van het Rijk, het zogenaamde schatkistbankieren.

Risico's

Bij het beheer van de liquiditeiten spelen vier financiële risico's een rol: renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en valutarisico. We beheersen de eerste drie risico's in de planning- & controlcyclus en door het vastgestelde beleid na te leven. Het laatstgenoemde risico is afwezig omdat we onze inkomende en uitgaande kasstromen in euro's afrekenen.

Geopolitieke ontwikkelingen

De geopolitieke ontwikkelingen hebben nog geen invloed gehad op onze continuïteit. De financiële positie is goed. Wel zien we de rente op de geldmarkt oplopen, door onze liquiditeitspositie hebben we daar geen negatieve gevolgen van ondervonden.

Balansdatum	31 december 2021	31 december 2022
Solvabiliteitsratio's		
Reserves / Totale passiva	9,3%	9,4%
Reserves / Schulden (incl. voorzieningen)	10,3%	10,4%
Liquiditeit (current ratio)		
Vlottende activa / (Vlottende passiva + Aflossing leningen <1 jaar)	5,99	5,26
Schuldratio		
(Vaste schulden +/- Liquide middelen) / Waterschapsbelasting	1,75	1,92

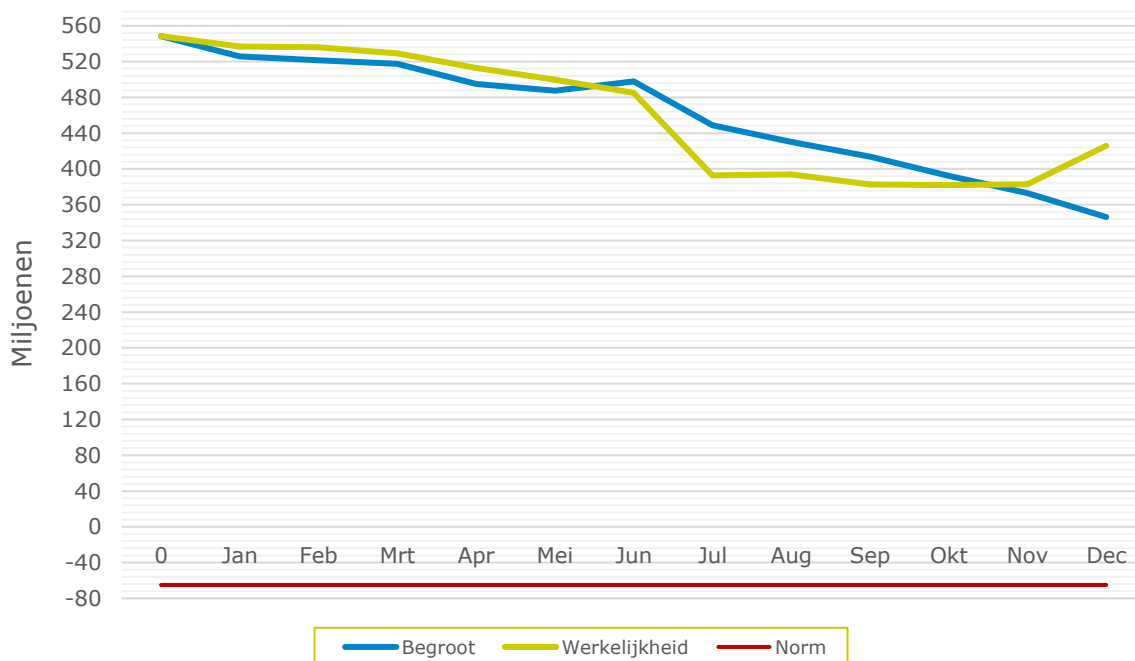

De solvabiliteitsratio's en schuldratio zijn vergelijkbaar met 2021. De liquiditeit is veranderd als gevolg van het lagere saldo op de rekening van de schatkist bij het Rijk.

Liquiditeitsprognose

Gedurende het jaar zijn de werkelijke inkomsten en uitgaven verschoven ten opzichte van de begroting. De oplegging van belastingaanslagen verliep anders dan begroot, door de implementatie van de landelijke voorziening WOZ. Normaal gesproken leggen we de combiaanslagen in april en mei op. Belastingoplegging vond in negen gemeenten plaats in april, in negen gemeenten in juli, in negen gemeenten in september en in één gemeente in november. Vanwege het later opleggen is de ontvangst van € 38 miljoen doorgeschoven naar 2023. Verder hebben de ontvangsten en uitgaven van de Hoogwaterbeschermingsprogramma's een onvoorspelbaar karakter, wat voor fluctuaties zorgt in de realisatie van kasstromen gedurende het jaar. We hebben voor de Markermeerdijken in december € 72,5 miljoen subsidie ontvangen. In 2021 was deze aanvraag formeel opgeschort door de programmadirectie. In de begroting gingen we uit van € 10 miljoen.

Onderstaande grafiek geeft het verloop van het saldo van de rekening-courant in 2022 weer.

De omslagrente was begroot op 1,6% en bedraagt in werkelijkheid 1,59%.

Kasstroomoverzicht 2022			
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>			
Resultaat			4,7
<i>Aanpassing voor:</i>			
Afschrijvingen		35,8	
Onttrekking voorziening		-11,9	
Dotatie voorziening		13,1	
Mutatie eigen vermogen		-15,4	
Totaal aanpassing			21,7
Mutatie werkkapitaal			-46,4
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			-24,7
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa		6,9	
Investerings in (im)materiële vaste activa		-126,9	
Bijdragen in (im)materiële vaste activa		84,4	
Investerings in financiële vaste activa		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-35,6
Aflossing langlopende leningen		-66,8	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-66,8
Mutatie geldmiddelen			-122,5

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de treasuryfunctie en het -beleid

We benutten kansen binnen de leningenportefeuille, bijvoorbeeld het vervroegd aflossen van een lening. In 2022 hebben dit soort kansen zich niet voorgedaan.

15.2 EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is een aantal afspraken gemaakt in het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie in het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU). Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (overheidstekort) van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Om ervoor te zorgen dat het Nederlandse tekort binnen de gestelde norm van 3% blijft, is de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgesteld. Hierin is bepaald dat de waterschappen 0,05% mogen bijdragen aan dit tekort. Voor ons bedraagt deze norm € 34,3 miljoen tekort. De berekening van ons EMU-saldo is weergegeven in onderstaande tabel.

EMU-saldo	Realisatie		Herziene Begroting 2022
	2021	2022	
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>			
EMU-exploitatiesaldo	6,0	-10,7	-15,3
Vermeerderingen investeringen	-146,0	-126,9	-173,5
Investeringsubsidies en bijdragen van derden	107,0	84,4	122,0
Afschrijvingen	35,9	42,7	38,1
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Invloed investeringen	-3,0	0,2	-13,4
Vermeerdering voorraden	-3,8	1,5	-
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van exploitatie	11,9	13,1	12,2
Onttrekkingen aan voorzieningen ten bate van exploitatie	-	-	-
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-8,4	-11,9	-12,5
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Invloed voorzieningen	3,6	1,1	-0,3

Afrondingsverschil	-0,1		-
EMU-saldo	2,7	-7,8	-29,0

Het EMU-saldo is € 7,8 miljoen negatief en blijft daarmee ver verwijderd van de ondergrens van € 34,3 miljoen negatief. Het verschil tussen het gerealiseerde EMU-saldo en het begrote EMU-saldo wordt veroorzaakt door een hoger EMU-exploitatiesaldo (exploitatieresultaat exclusief dotaties en onttrekkingen aan reserves) van € 10,7 miljoen (incl. afronding). Het EMU-exploitatiesaldo is terug te vinden in de tabel in hoofdstuk 23 en in het hoofdstuk 23.1 'Toelichting op de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten' is een verklaring opgenomen.

15.3 Schuldenpositie

Schuldpositie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand per	Mutaties in 2022		Stand per	Rente 2022
	1 januari 2022	Vermeerderingen	Aflossingen	31 december 2022	
Onderhandse leningen van:					
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	956,2	-	-66,8	889,4	6,2
- af te sluiten leningen 2022	-	-	-	-	-
Saldo rekening-courant (schuld) en schatkist (vordering)	-548,4	122,5	-	-425,9	
<i>Afronding</i>	-	-	-	-	
Totaal	407,8	122,5	-66,8	463,5	

De totale schuldenpositie is op 31 december 2022 € 463,5 miljoen. Dit bestaat uit langlopende leningen van € 889,4 miljoen negatief en de rekening-courant van € 425,9 miljoen positief. De aflossing was € 66,8 miljoen en de rente bedroeg € 6,2 miljoen.

De begrote schuldenpositie is € 436,6 miljoen. Het verschil komt door het doorschuiven van belastingenopbrengsten als gevolg van de moeizame implementatie van de landelijke voorziening WOZ.

Het gewogen gemiddelde rentepercentage van alle langlopende geldleningen is 0,7%.

De schuldenpositie mag in 2040 maximaal tweemaal de belastingopbrengst zijn, zoals afgesproken in het MJP 2023-2026. De schuldratio komt uit op 1,4 in 2040 en blijft binnen deze norm.

16. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor de stand en mutaties in de voorzieningen en een uitgebreide toelichting op de reserves en voorzieningen verwijzen we naar de toelichting op de balans in hoofdstuk 20.2.

17. Verbonden partijen

We werken op veel manieren samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en particulieren. Meestal zijn het zelfstandige organisaties, maar soms is het wenselijk om de krachten te bundelen tot een gezamenlijke organisatie of willen we zeggenschap over een partij waardoor we meer kunnen sturen of beleid kunnen bepalen. We spreken dan van een verbonden partij.

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin wij een bestuurlijk én een financieel belang hebben. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur van een organisatie, of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer we middelen ter beschikking hebben gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement, dan wel wanneer we aansprakelijk kunnen worden gesteld voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Indien een mogelijkheid tot samenwerking zich aandoe, zal het dagelijks bestuur een voorstel tot het aangaan van een verbonden partij aan het algemeen bestuur voorleggen waarbij informatie wordt aangeleverd over onze beleidsuitgangspunten.

Het voordeel van een verbonden partij is dat doordat we zitting hebben in een bestuur in zekere mate eisen kunnen stellen aan beleidsuitgangspunten en dat we dit kunnen controleren.

Door in de jaarstukken en de begroting de overzichten van de verbonden partijen actueel te houden, wordt inzicht gegeven over het verloop en de voortgang.

Jaarlijks benoemt het dagelijks bestuur een onderwerp waarover we de verbonden partijen verzoeken (extra) te rapporteren. Voor 2022 hebben we de verbonden partijen gevraagd naar hun ambitie op het gebied van een circulaire economie en welke stappen zij hierin willen gaan zetten. Ook hebben wij gevraagd hierover te rapporteren in de jaarstukken. Dit heeft met enkele partijen geresulteerd in verdiepende gesprekken over dit thema, zodat we van elkaar kunnen leren. Eind dit jaar hebben wij een bestuurlijk en financieel belang in tien organisaties. Overeenkomstig het Waterschapsbesluit geven we een overzicht van onze verbonden partijen. In onderstaande tabellen zijn de financiële waarden van de deelnemingen weergegeven. Deze zijn gebaseerd op de meest recente cijfers van onze verbonden partijen.

Deelnemingen <i>(bedragen x € 1)</i>	Stand 31 december 2022
<i>Nederlandse Waterschapsbank</i>	
4.399 aandelen A van € 115,00	505.885
204 aandelen B van € 119,60 (€ 460 – 26% volgestort)	24.398
<i>BNG Bank N.V.</i>	
17.355 aandelen van € 2,50	43.388
<i>B.V. Baggerzorg (21,95%)</i>	
180 aandelen van € 450,00	81.000
<i>GR Slibverwerking 2009</i>	
120 aandelen van € 45,45	5.545
<i>AquaMinerals B.V.</i>	
537 aandelen van € 94,28	50.628
Totaal	710.753

Naam verbonden partij		Nederlandse Waterschapsbank (NWB)	
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	De NWB levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, <i>electronic banking</i> en consultancy en verstrekt ons lang- en kortlopende geldleningen. Door het houden van aandelen in de NWB zijn we verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld en kapitaalmarkten.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	96.019	106.882
	Eigen vermogen	1.902	1.827
	Vreemd vermogen	94.117	105.055
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	4.399 aandelen A van € 115,00 204 aandelen B van € 119,60 (€ 460,00 – 26% volgestort) Totaal € 530.283		
Bijdrage of dividend	In 2022 is een dividenduitkering ontvangen van € 3,9 miljoen over boekjaar 2021.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij		Bank Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	Kredietverlening aan decentrale overheden		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	149.057	160.359
	Eigen vermogen	5.062	5.097
	Vreemd vermogen	143.995	155.262
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	17.355 aandelen van € 2,50; totaal € 43.388		
Bijdrage of dividend	In 2022 is een dividenduitkering ontvangen van € 39.569 over boekjaar 2021.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat geïnvesteerd is in de aandelen. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij		Het Waterschapshuis (HWH)	
Vestigingsplaats	Amersfoort		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling (GR)		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen (algemeen bestuurslid GR), secretaris-directeur (lid opdrachtgeverstafel GR), ambtenaren (lid van begeleidingscommissies)		
Openbaar belang	De uitvoeringsorganisatie voor de 22 waterschappen op ICT-gebied, met als doel het bevorderen van samenwerking tussen de waterschappen op het gebied van ICT.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	8.301	12.215
	Eigen vermogen	-	-
	Vreemd vermogen	8.301	12.215
Bestuurlijk belang	Evenredige vertegenwoordiging in het algemeen bestuur.		
Financieel belang	Het algemeen bestuur van de GR Het Waterschapshuis (HWH) stelt de jaarlijkse begroting en de bijdragen van de waterschappen vast. Ieder college van een deelnemend waterschap wijst uit zijn midden een lid aan dat hem in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigt. Het dagelijks bestuur HWH bestaat uit de		

	voorzitter en vier andere door en uit het algemeen bestuur HWH aan te wijzen leden.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan HWH is voor 2022 € 1,7 miljoen.		
Continu risico	De GR kan ontbonden worden (opzegtermijn drie jaar). De waterschappen lijden dan financieel- en imagoverlies. De kans op acute ontbinding is nagenoeg nihil. Bij georganiseerde ontbinding zal HHNK voor alle door HWH geleverde producten en diensten een vervangende oplossing moeten zoeken. Uit eerder onderzoek is gebleken dat dit zonder schade aan de continuïteit van HHNK mogelijk is.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Waterproef		
Vestigingsplaats	Edam		
Juridische vorm	Stichting		
Deelnemer vanuit HHNK	Bij besluit van het algemeen bestuur (04.19392) is bijzondere delegatie verleend aan het dagelijks bestuur tot het voorzien in de benoeming van een opvolger namens HHNK in het bestuur van de Stichting Waterproef. De directeur bedrijfsvoering is benoemd als bestuurder. De portefeuillehouder Middelen is eindverantwoordelijk.		
Openbaar belang	Verzorgt laboratoriumactiviteiten voor HHNK en Waternet.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	2.289	2.074
	Eigen vermogen	-	-
	Vreemd vermogen	2.289	2.074
Bestuurlijk belang	Bestuurslid		
Financieel belang	Financieel toezichthouder samen met Waternet. In de statuten is een maximering van de algemene reserve vastgelegd. Bedragen daarboven worden teruggegeven aan HHNK en Waternet.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Tevens wordt een tekort in de exploitatie aangevuld door beide partners, waar wij er één van zijn.		
Acuut risico	Geen. De btw-koepelvrijstelling blijft bestaan.		
Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009		
Vestigingsplaats	Ridderkerk		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke Regeling (GR)		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterketen als algemeen bestuurslid van de GR.		
Openbaar belang	De GR slib treedt op als vertegenwoordiger en belangenbehartiger van de waterschappen in de HVC. De GR slib bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Elk deelnemend waterschap neemt met één vertegenwoordiger zitting in het algemeen bestuur. HHNK wordt hierdoor in staat gesteld invloed uit te oefenen op de koers van de HVC via de vertegenwoordiging van HHNK in de GR. Door als waterschappen als een geheel op te treden is de zeggenschap over het beleid van de HVC groter.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	1.014.255	992.102
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	181.190	155.326
	Vreemd vermogen	833.065	836.776
Bestuurlijk belang	Deelname met zeven andere waterschappen.		
Financieel belang	HHNK heeft 120 aandelen B van de HVC overgedragen aan de GR slib. De Gr slib bezit totaal 683 aandelen B. Daarmee is het HHNK belang in de GR slib 17,6%. In totaal heeft HVC 4042 aandelen (A en B) uitgegeven. Daarmee is het belang van HHNK in HVC 2,97%.		
Bijdrage of dividend	HHNK draagt 12,5% van de organisatiekosten van de GR slib (€ 8.383). Daarnaast staat HHNK garant voor de geldleningen die HVC heeft aangetrokken		

	voor de activiteiten voor de aandeelhouders B. Voor deze garantstelling ontvangt HHNK 1% provisie (€ 94.295).		
Continu risico	Via de GR slib staat HHNK garant voor de schulden van HVC. Een beroep op deze garantstelling kan ontstaan doordat HVC verliezen lijdt en/of problemen krijgt met de financiers die de gegarandeerde leningen hebben verstrekt.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf, hoogheemraden in commissies en ambtenaren in werk- en themagroepen.		
Openbaar belang	Biedt ondersteuning op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en lobby bij de EU, het parlement en ministeries.		
Eigen en Vreemd Vermogen op basis van concept jaarrekening	Balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	26.652	17.540
	Eigen vermogen	3.135	1.993
	Vreemd vermogen	23.517	15.546
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de Unie, evenredige vertegenwoordiging in de ledenvergadering.		
Financieel belang	Besluiten met financiële gevolgen worden over het algemeen door alle waterschappen uitgevoerd, ongeacht of daar middelen voor in de begroting zijn opgenomen. Het belang van ons is circa 7%.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan de Unie van Waterschappen is € 1,0 miljoen.		
Continu risico	Het financiële risico van de leden is in eerste instantie beperkt tot de contributie. De Unie doet toezeggingen namens alle waterschappen. Het algemeen bestuur van de Unie kan besluiten nemen, met financiële gevolgen die niet gedekt zijn door het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Wij dragen circa 7% van het totale risico.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	BV Baggerzorg		
Vestigingsplaats	Assendelft		
Juridische vorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Integraal waterbeheer neemt deel aan de aandeelhoudersvergadering en is eindverantwoordelijk. Directeur Bedrijfsvoering in directie.		
Openbaar belang	Doordat wij aandeelhouder zijn van BV Baggerzorg kunnen wij gegarandeerd op verantwoorde manier onze verontreinigde baggerspecie kwijt.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	467	811
	Eigen vermogen	354	771
	Vreemd vermogen	113	40
Bestuurlijk belang	De aandeelhouder levert een functionaris met vertegenwoordigingsbevoegdheid.		
Financieel belang	De vennootschap is een 78% dochteronderneming van Afvalzorg Deponie BV. De overige aandelen zijn in ons bezit. Het aandelenkapitaal is € 81.000.		
Bijdrage of dividend	In 2022 is er geen dividenduitkering ontvangen.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		

Naam verbonden partij		Muskusrattenbestrijding		
Vestigingsplaats	Breukelen			
Juridische vorm	Overeenkomst van kosten voor de gemene rekening			
Deelnemer vanuit HHNK	Portefuillehouder Waterveiligheid			
Openbaar belang	Gezamenlijke muskusrattenbestrijding			
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans	31-12-2021	31-12-2020	
	Activa	Niet van toepassing		Niet van toepassing
	Eigen vermogen			
	Vreemd vermogen			
Bestuurlijk belang	Deelnemen in een overeenkomst met andere overheden.			
Financieel belang	Mede betalen van salarissen muskusrattenbestrijders.			
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan de muskusrattenbestrijding is € 2.010.020			
Continu risico	Aansprakelijkheid voor exploitatietekorten (van 1 januari 2020 t/m 31 december 2024). Tussentijdse opzegging is mogelijk met ingang van een nieuw kalenderjaar en met in achtname van een opzegtermijn van minimaal één jaar.			
Acuut risico	Geen			
Naam verbonden partij		AquaMinerals		
Vestigingsplaats	Nieuwegein			
Juridische vorm	Besloten Vennootschap			
Deelnemer vanuit HHNK	Afdelingshoofd Waterketen. De portefeuillehouder Waterketen is eindverantwoordelijk.			
Openbaar belang	AquaMinerals is een grondstoffenmakelaar die zonder winsttoegmerk de afzet van afvalgrondstoffen regelt. Deze organisatie biedt de expertise die nodig is om genoemde grondstoffen optimaal te vermarkten. Hun dienstverlening begint op het punt waar onze knowhow ophoudt. Het bedrijf is het <i>shared service center</i> van alle Nederlandse drinkwaterbedrijven om de afzet van rest- en grondstoffen te verzorgen. AquaMinerals ontleent zijn positie mede aan zijn status op het gebied van aanbestedingen en mededingingsrecht, waarmee concurrentie, prijsbederf en een aanbestedingsplicht wordt voorkomen. Dit betekent dat AquaMinerals alleen aanvullende kennis en kunde voor de waterschappen kan ontwikkelen als deze als (klein) aandeelhouder toetreden.			
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020	
	Activa	3.860	4.964	
	Eigen vermogen	1.434	1.316	
	Vreemd vermogen	2.426	3.648	
Bestuurlijk belang	AquaMinerals heeft drinkwaterbedrijven en waterschappen als aandeelhouders. Het gezamenlijke aandelenbelang voor de waterschappen wordt verdeeld op basis van het aantal vervuilingseenheden. Voor HHNK komt dit neer op 5,1% van 10.444 = 537 aandelen. Elke participant sluit voor zijn eigen grondstoffen een leveringscontract met AquaMinerals. Daarin worden specifieke afspraken gemaakt over volumes, planning, ambities et cetera. HHNK neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.			
Financieel belang	AquaMinerals vraagt een vergoeding voor zijn organisatiekosten. De opbrengsten en kosten van de daadwerkelijke vermarkting van het materiaal zijn voor de aandeelhouders.			
Bijdrage of dividend	Afhankelijk van besluitvorming door de algemene vergadering van aandeelhouders vloeien eventuele overschotten van AquaMinerals aan het eind van het jaar terug naar de aandeelhouders.			
Continu risico	Geen			
Acuut risico	Geen			

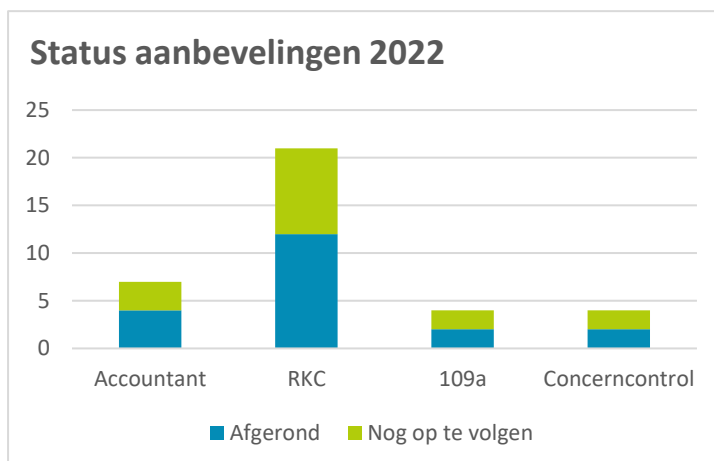

Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen		
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen		
Openbaar belang	De Vereniging werken voor waterschappen is de werkgeversvereniging van de 21 waterschappen en veertien aan de waterschappen gelieerde organisaties. Het doel van de vereniging is het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaaleconomische belangen van de leden die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen, onder meer door het sluiten van cao's met werknemersverenigingen. HHNK is per 1 januari 2019 lid van deze vereniging.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
	Activa	389	351
	Eigen vermogen	217	100
	Vreemd vermogen	172	251
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de werkgeversvereniging, vertegenwoordiging in de ledenvergadering met drie stemmen.		
Financieel belang	HHNK betaalt een jaarlijkse contributie aan de vereniging.		
Bijdrage of dividend	In 2022 is een contributie van € 29.286 betaald voor het lidmaatschap van de vereniging.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		

18. Aanbevelingen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de verantwoording van de aanbevelingen van de accountant, de rekenkamercommissie, de concerncontroller aan het bestuur en vanuit het periodieke doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek (artikel 109a Waterschapswet) uitgevoerd door het dagelijks bestuur. De aanbevelingen worden uitgevoerd door de organisatie, gemonitord door de concerncontroller en getoetst wanneer deze zijn afgerond.

In totaal stonden 35 aanbevelingen open, waarvan 19 zijn afgerond en 16 nog verder opgevolgd worden in 2023.

Aanbevelingen van de accountant

De aanbevelingen van de accountant bij de Jaarstukken 2021 hebben de volgende status:

- Naar aanleiding van het jaarrekeningresultaat 2021 is het volgende advies gegeven om een analyse te maken naar het incidentele, dan wel structurele effect van de afwijkingen op de komende jaren. De analyse heeft tijdens het jaarrekeningproces reeds plaatsgevonden en was op enkele afwijkingen na hoofdzakelijk incidenteel. Tevens wordt er jaarlijks een analyse gemaakt van het jaarrekeningresultaat en wordt dit in de begrotingscyclus meegenomen. Deze aanbeveling is afgerond.
- Het advies om actualisatie van de onderhoudsvoorzieningen te beoordelen conform het vastgestelde beleid heeft continue aandacht en is ingebed in onze werkwijze, zeker gezien de ontwikkelingen op de markt. De aanbeveling is ingebed en afgerond.
- De aanbeveling om de verbijzonderde interne controle (VIC) op het inkoopproces te evalueren en te intensiveren is uitgevoerd en toegepast voor het boekjaar 2022. De omvang voor de controle is verhoogd. In overleg met de nieuwe accountant (PSA) is bepaald dat de VIC van omvang en kwaliteit voldoende is en dat deze bruikbaar is voor de eindejaarcontrole. Dit past binnen de ontwikkelingen richting de rechtmatigheidsverantwoording verplicht vanaf het boekjaar 2025. De aanbeveling is afgerond.

De accountant heeft bij de jaarstukken 2020 en 2021 op het gebied van inkoop en aanbesteden extra benadrukt, wat BDO in 2021 ook heeft aanbevolen (naar aanleiding van het onderzoek naar de rechtmatigheid van het interne inkoopbeleid). Op dit vlak staat er nog een aantal aanbevelingen open en is er één afgerond.

- De aanbeveling die is afgerond gaat over het centraal een totaaloverzicht hebben op decentrale inkoop. Er zijn meer procesafspraken gemaakt binnen de keten van inkoop- en contractmanagement, waarbij inkoop een sturende rol heeft bij openbare aanbestedingen met een bindend advies van het Markt Advies Team (een ambtelijke interdisciplinaire tenderboard).
- Drie aanbevelingen zijn nog niet afgerond; om aanbestedingsdossiers goed te archiveren, om de afwegingen voor verlengen of uitbreiden van inkoop binnen een inkoopdossier centraal vast te leggen en om de versteviging van verplichtingenadministratie te borgen. Al deze onderwerpen zijn (na gevoerde LEAN-sessies gehouden in 2022) in een verbeterplan gebundeld. Deze wordt opgeleverd in de eerste helft van 2023. Verder nog voor wat betreft de verplichtingenadministratie: het beleid rondom de prestatieverklaring is vastgesteld, het

financiële inkoopstelsel is aangepast in relatie tot contractmanagement en controles omtrent bovenstaande op kwaliteit en kwantiteit is verdiept. De verdere implementatie vindt plaats in 2023.

Aanbevelingen van de Rekenkamercommissie

Hieronder is aangegeven in hoeverre opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkameronderzoeken en de rekenkamerbrief.

Beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater

In november 2020 heeft het algemeen bestuur het rapport 'De doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater' ([20.853623](#)) behandeld van de rekenkamercommissie, waar nog drie aanbevelingen in 2022 openstonden:

- Twee aanbevelingen voor HHNK als kennisdeler/stimulator. Inmiddels is het delen van actuele onderwerpen actief op de pagina van het Landbouwportaal ingebed en is de informatie over gezond water op onze website geactualiseerd. Eind 2022 heeft er een enquête plaatsgevonden over de behoefte van informatievoorziening (en welk middel). In 2023 wordt bepaald hoe invulling kan worden gegeven aan de uitkomsten van de enquête (zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid van een nieuwbrief). Deze aanbevelingen zijn nog niet afgerond.
- De aanbeveling om de werkwijze "zacht waar kan, hard waar moet" te evalueren met het doel om het naleefgedrag te bevorderen. De evaluatie heeft in 2022 plaatsgevonden en is ambtelijk gedeeld. De uitkomst hiervan wordt verwerkt in het nieuwe beleid over vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) dat wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur. In verband met het uitstel van de Omgevingswet wordt het nieuwe VTH-beleid later opgeleverd. Deze aanbeveling is afgerond.

Verbonden partijen

Het rekenkamerrapport Verbonden partijen is in september 2021 besproken in het algemeen bestuur ([21.801860](#)). Hierbij de status van de aanbevelingen uit het rapport:

- Drie aanbevelingen gaan over het agenderen en bespreken van verbonden partijen, zoals het organiseren van een jaarlijkse special en een informatieavond voor het algemeen bestuur over verbonden partijen. In het inwerkprogramma van het nieuwe bestuur of in de maanden daaropvolgend zal een special worden georganiseerd. Vervolgens zal aandacht voor verbonden partijen worden ingebed in de jaarlijkse agenda voor het algemeen bestuur. Deze aanbevelingen zijn nog niet afgerond.
- Twee aanbevelingen gaan over de informatievoorziening aan het algemeen bestuur. De verantwoording en informatievoorziening richting het algemeen bestuur is uitgebreid conform het rekenkameronderzoek, stukken van Verbonden Partijen worden via de commissievergadering gedeeld. Deze aanbevelingen zijn afgerond.
- Vier aanbevelingen gaan over de 'notitie verbonden partijen'. De notitie is februari 2023 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd, de opmerkingen van het rekenkamerrapport zijn hierin meegenomen. Deze aanbevelingen zijn afgerond.

Brief Meldingen

De rekenkamercommissie heeft via een brief ([21.064885](#)) aandacht gevraagd voor het onderwerp 'meldingen' die 13 april 2022 is behandeld in het algemeen bestuur en heeft drie aanbevelingen meegegeven: 1. Maak een jaarlijkse analyse van de meldingen en informeer aan het algemeen bestuur over de uitkomsten; 2. Ontwikkel normen voor de afhandelingstijd van de meldingen; 3. Meet de tevredenheid van de melder over de afhandeling, de afhandelingssnelheid en de terugmelding. Onze organisatie en de technische applicatie waarin de meldingen worden geregistreerd zijn momenteel niet zodanig ingericht om deze aanbevelingen op te volgen, we hebben als organisatie nog een aantal stappen te nemen op het gebied van ICT en de benodigde capaciteit

hiervoor. Het is ingebed in het informatiebeleidsplan op ICT gebied, de benodigde capaciteit wordt meegenomen in het strategisch personeelsplan (SPP) 2023.

Onderweg van de Wob naar de Woo

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies heeft een uitgebreid onderzoek verricht naar hoe gemeenten en waterschappen, waaronder HHNK, omgaan met de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Hier is het rapport '*Onderweg van de Wob naar de Woo*' ([22.026646](#)) uit voort gekomen. In het rapport zijn de volgende aanbevelingen opgenomen:

- Het afstemmen met de indiener naar de daadwerkelijke bedoeling van een Woo-verzoek: Met de ingang van de Woo is een Woo-coördinator aangesteld, die de afhandeling van Woo-verzoeken coördineert. De Woo-coördinator neemt hierbij altijd contact op met de indiener.
- Toepassen van weigeringsgronden en niet standaard weglakken persoonsgegevens: In het Woo-proces is de aandacht voor de relatieve weigeringsgronden vergroot en wordt de toepassing van de gronden per geval beargumenteerd.
- Het aanpassen van de procesbeschrijving voor het aflakken van vertrouwelijke gegevens: Woo-informatieverzoeken worden afgehandeld conform wetgeving.
- Het openbaar maken op eigen website en het meer betrokken maken van het algemeen bestuur bij het proces: In de begroting en in de jaarstukken is inmiddels een verplichte openbaarheidsparaagraaf opgenomen (zie de paragraaf Bedrijfsvoering), waarin respectievelijk de beleidsvoornemens en de verantwoording van de verschillende onderdelen van de Woo uiteen worden gezet. Ook is het onderwerp Woo opgenomen in het inwerkprogramma, en wordt het nieuwe bestuur in 2023 gevraagd om een nadere ambitie op het gebied van de Woo vast te stellen.

De aanbeveling die nog niet is afgerond is de procesbeschrijving in overeenstemming brengen met de wettelijke bepaling. De procesbeschrijving is al uitgewerkt maar moet nog ambtelijk vastgesteld worden. In 2023 wordt deze aanbeveling naar verwachting afgerond.

Aanbevelingen 109a onderzoek

Op grond van artikel 109a van de Waterschapswet voert het dagelijks bestuur periodiek een doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoek uit. In september is het onderzoek naar het proces van subsidievererving gedeeld met het algemeen bestuur via de wekelijkse post. Uit het onderzoek volgden vier aanbevelingen, waarvan er twee zijn afgerond:

- De uitvoering van een brede subsidiescan. De eerste scan is uitgevoerd en deze heeft geen nieuwe inzichten gebracht. Een vervolg start binnenkort in gesprek met sleutelposities binnen HHNK.
- Maak een toegankelijke subsidiemonitor. Er is een subsidiedashboard gemaakt voor medewerkers.
- Twee aanbevelingen zijn nog niet afgerond, namelijk om de organisatievisie op subsidievererving te herijken en daarbij de benodigde capaciteit en middelen inzichtelijk te maken en te borgen binnen de planning-en-controlcyclus. Dit wordt na de afronding van het vervolg van de brede subsidiescan opgepakt.

Aanbevelingen van concerncontroller

Met de nog openstaande aanbevelingen uit de brieven van de concerncontroller bij de Jaarstukken 2019 ([20.31525](#)), de Jaarstukken 2020 ([21.199562](#)) en de Jaarstukken 2021 ([22.0279600](#)) is in 2022 het volgende gebeurd:

- In 2019 is aanbevolen de kadernota risicomanagement te evalueren en hierover het gesprek aan te gaan met het algemeen bestuur. In september is de herziene Kadernota risicomanagement aan het bestuur voorgelegd en vastgesteld. Dit is uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Daarnaast is de aanbeveling om te verkennen of het mogelijk is de registratie van de risico's geborgd in het uitvoeringsplan. Deze aanbevelingen zijn afgerond.

- In 2020 is de aanbeveling gedaan om te komen met een uitvoeringsplan naar de opzet van de rechtmatigheidsverantwoording. In het controleplan 2022-2023 is hier de eerste aanzet toe gedaan, de VIC-functie bouwt zich binnen de ambtelijke organisatie steeds verder uit. Nu de datum bekend is gemaakt vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (boekjaar 2025) wordt hier concreet een actieplan voor uitgewerkt, waar ook aandacht voor het bestuurlijke proces in meegenomen wordt. Deze aanbeveling is nog niet afgerond.
- In 2021 is de aanbeveling gedaan om informatieveiligheid te versterken door middel van een meerjarig verbeterplan met noodzakelijke maatregelen met de nodige capaciteit en middelen. In 2021 heeft HHNK een GAP-analyse laten uitvoeren op de implementatiestatus van BIO-maatregelen voor onder andere inkoop, personeelszaken, ICT en juridische zaken. De resultaten van de GAP-analyse zijn verwerkt en vastgesteld in het Verbeterplan voor informatieveiligheid voor 2023. Hierin staan de te nemen maatregelen voor processen en systemen, gerangschikt per onderwerp en prioriteit. Het verbeterplan wordt jaarlijks bijgewerkt naar een nieuwe versie. Het belang en de urgentie van informatiebeveiliging is door de organisatie onderschreven. De nodige middelen en capaciteit zijn beschikbaar gesteld. De aanbeveling is nog niet afgerond.

Foto: Crisisoefening Waterrijck met Defensie in mei 2022

Deel 3 – Jaarrekening

Foto: Gemaal Lely na grondige renovatie

19. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het besluit over de dividend wordt genomen.

Het bedrag waartoe aan natuurlijke personen en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt wordt niet op de balans, maar in de toelichting op de balans opgenomen.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn zo nodig aangepast om de vergelijkbaarheid met 2022 te behouden en te komen tot een verbeterd inzicht. Deze aanpassingen hebben geen invloed op het resultaat van voorgaand jaar of de financiële positie per 31 december 2021.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname. Investerings tot € 1 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijnen immateriële vaste activa	Termijn
Onderzoek, voorbereiding en ontwikkeling	5 jaar
Bijdragen en afkoopsommen	10 jaar

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs exclusief de kosten voor intern gemaakte uren of – indien van toepassing – tegen lagere marktwaarde, onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. De verkrijgingsprijs is de aanschafprijs onder aftrek van bijdragen van derden. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn.

Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname. Investerings tot € 0,1 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Op grond wordt alleen onder bepaalde omstandigheden afgeschreven.³

Met ingang van 2016 worden kosten voor intern gemaakte uren niet meer geactiveerd. Overboeking van opgeleverde werken vanuit onderhanden werk naar investeringen vindt plaats op 1 januari na het moment van ingebruikname.

In onderstaande tabel zijn de gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren weergegeven.

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	Termijn
Grond	40 jaar
<i>Vervoersmiddelen en werktuigen</i>	
Vervoersmiddelen, machines en werktuigen waarvoor geen ideaalcomplex geldt	7 jaar
Zwaar materieel	10 jaar
<i>Overige bedrijfsmiddelen</i>	
Automatisering	4 jaar
Meet- en regelsystemen	10 jaar
<i>Kantoren, dienstwoningen en centrale werkplaatsen</i>	
Nieuwbouw kantoorpand	40 jaar
Civiel	30 jaar
Technische installaties in bedrijfsgebouwen en woonruimten	15 jaar
Veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties, kantoormeubilair in bedrijfsgebouwen en woonruimten	5 jaar
<i>Waterkeringen</i>	
Civiel	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Wegen in relatie tot waterkeringen	15 jaar
Groot onderhoud (levensduurverlengend)	20 jaar
<i>Waterlopen, kunstwerken en gemalen kwantiteitsbeheer</i>	
Civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Watergangen	30 jaar
<i>Zuiveringstechnische werken</i>	
Civiel	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Persleidingen	40 jaar
Vrijervalleidingen	20 jaar
SDI Gasturbine	5 jaar
SDI Generator	10 jaar
Telemetrie voor de aansturing van gemalen, rwzi's en eventuele andere voorzieningen	10 jaar

³ Er wordt niet op grond afgeschreven tenzij:

- Gronden een onverenigbaar onderdeel vormen van het object. Deze gronden worden conform het object afgeschreven;
- Waardevermindering van de grond plaatsvindt.

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	Termijn
Wegen	15 jaar
Bruggen	25 jaar
<i>Vaarwegen en havens</i>	
Vaarwegen en havens civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Overige materiële vaste activa	Verwachte gebruiksduur

Afschrijvingstermijnen overige materiële vaste activa	Termijn
<i>Overige materiële vaste activa</i>	
Civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Amoveren als onderdeel van investering	1 jaar
Zonnepanelen	15 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Flottende activa

De vorderingen en liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt dynamisch bepaald voor de waterschapsbelastingen en is statisch voor de overige vorderingen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gesplitst in de algemene reserve, de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie en de overige bestemmingsreserves. De algemene reserve is het deel van het vermogen dat dient als buffer om algemene risico's op te vangen. De bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie zijn ingesteld om fluctuaties in de tarieven door de jaren heen te beperken. De overige bestemmings-reserves zijn dat deel van het eigen vermogen dat is gereserveerd voor (de dekking van) specifieke uitgaven. Het eigen vermogen wordt gevormd door het saldo van bezittingen en schulden (inclusief voorzieningen).

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting in eigen beheer is actuariel tegen de contante waarde van de (opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die geformuleerd zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Werken voor derden

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Werken voor derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

20. Balans

20.1 Balans per ultimo boekjaar

Activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2022	31-12-2021	Passiva <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2022	31-12-2021
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste passiva</i>		
Immateriële vaste activa	2,1	3,1	<i>Eigen vermogen</i>		
Materiële vaste activa	452,2	451,5	Algemene reserve	15,6	30,1
Financiële vaste activa	2,7	2,7	Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	45,5	36,1
			Overige bestemmingsreserves	39,9	40,6
<i>Werk voor derden</i>	1,1	2,6	Resultaat boekjaar	4,7	9,5
<i>Vlottende activa</i>			<i>Voorzieningen</i>	31,1	29,9
Liquide middelen	425,9	548,5			
Kortlopende vorderingen	68,7	24,9	<i>Vaste schulden</i>	889,4	956,2
Overlopende activa	124,2	117,8			
			<i>Vlottende passiva</i>		
			Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	26,4	22,4
			Overlopende passiva	24,5	26,2
<i>Afrondingsverschillen</i>	0,2	0,1	<i>Afrondingsverschillen</i>		0,2
Totaal	1.077,1	1.151,2	Totaal	1.077,1	1.151,2

20.2 Toelichting op de balans per ultimo boekjaar

Activa

Staat van vaste activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boek-waarde	Desinves-teringen en overboe-kingen	Investe-ringen	Bij-dragen van derden	Afschrij-vingen	Afron-dings-verschillen	Boek-waarde
	31-12-2021	Mutaties in 2022					31-12-2022
Onderzoek en ontwikkeling	0,2	-2,0	0,7	1,5	-	-0,1	0,3
Bijdragen en afkoopsommen	2,9	-0,6	-	-	-0,5	-	1,8

Staat van vaste activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boekwaarde	Desinvesteringen en overboekingen	Investeringen	Bijdragen van derden	Afschrijvingen	Afrondingsverschillen	Boekwaarde
	31-12-2021	Mutaties in 2022					31-12-2022
Subtotaal immateriële vaste activa	3,1	-2,6	0,7	1,5	-0,5	-0,1	2,1
Gronden	15,3	-	-	-	-0,3	-	15,0
Vervoersmiddelen en werktuigen	1,6	-	0,6	-	-0,3	-	1,9
Overige bedrijfsmiddelen	6,4	-4,4	1,9	-	-2,4	-	1,5
Kantoren, woningen en werkplaatsen	32,1	-0,1	0,1	-	-2,0	-0,1	30,0
Waterkeringen	52,8	1,8	85,1	-85,8	-3,9	-	50,0
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	108,7	-0,1	10,7	-	-6,9	-0,1	112,3
Zuiveringstechnische werken	209,3	-	22,5	-	-17,3	-0,1	214,4
Wegen	8,0	-1,5	0,2	-	-0,9	-	5,8
Overige materiële vaste activa	17,3	-	5,2	-	-1,2	-	21,3
Afrondingsverschillen	-	-	-	-0,1	-0,1	-	-
Subtotaal materiële vaste activa	451,5	-4,3	126,3	-85,9	-35,3	-0,1	452,2
Afrondingsverschillen	-0,1	-	-0,1	-	-	-	0,1
Totaal	454,5	-6,9	126,9	-84,4	-35,8	0,1	454,4

Verloop- overzicht onderhanden werk 2022 <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boek- waarde	Over- boe- kingen	Investe- ringen in gebruik geno- men	Investe- -ringen	Bijdra- gen van derden	Afron- dings- vers- schil- len	Boek- waar- de	Bruto restant krediet
	31-12-2021		Mutaties in 2022				31-12-2022	
Onderzoek en ontwikkeling	0,1	-2,0	-	0,7	1,5	-	0,3	-
Bijdragen en afkoopsommen	-	-	-	-	-	-	-	-
Immateriële vaste activa	0,1	-2,0	-	0,7	1,5	-	0,3	-
Gronden	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoersmiddelen en werktuigen	-	-	-0,6	0,6	-	-	-	2,1
Overige bedrijfsmiddelen	0,1	-	-1,5	2,0	-	-	0,6	4,5
Kantoren, woningen en werkplaatsen	-	-	-0,1	0,1	-	-	-	1,3
Waterkeringen	3,2	2,0	-	85,1	-85,8	-	4,5	325,9
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	13,0	-	-2,3	10,7	-	-	11,4	75,6
Zuiveringstechnische werken	22,8	-	-5,6	22,3	-	-	39,5	82,1
Wegen	1,7	-	-1,9	0,2	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	1,0	-	-1,1	5,1	-	-	5,0	11,6
Afrondingsverschil	-	-	-0,1	-	-0,1	-	-	-
Materiële vaste activa	41,8	2,0	-13,2	126,1	-85,9	-	70,8	503,1
Totaal	41,9	-	-13,2	126,8	-84,4	-	71,1	503,1

Het onderhanden werk betreft per 31 december 2022 € 71,1 miljoen. De resterende bruto kredieten van het onderhanden werk bedragen € 503,1 miljoen waarvan het grootste deel het HWBP-2-programma betreft.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	0,7	0,7
Waterinnovatiefonds	2,0	2,0
Leningen aan ambtenaren	-	-
Afrondingsverschil	-	-
Totaal	2,7	2,7

Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven

Het betreft de deelnemingen in de Nederlandse Waterschapsbank, BNG Bank N.V., B.V. Baggerzorg, GR Slibverwerking 2009 en AquaMinerals B.V.

Waterinnovatiefonds

In 2018 is het Waterinnovatiefonds opgericht, waarin een bedrag van € 2,0 miljoen beschikbaar is gesteld. Dit fonds is bedoeld om innovatieve projecten in de watersector te stimuleren. Het fonds heeft een revolverend karakter. In totaal zijn tien leningen verstrekt voor in totaal € 1,7 miljoen, hiervan staat ultimo 2022 in totaal nog € 1,2 miljoen open.

Leningen aan ambtenaren

Dit heeft betrekking op aan personeel verstrekte leningen voor de PC-privé-regeling en de fietsregeling. Het betreft een bedrag van € 23.074,51.

Werken voor derden

Werken voor derden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Booster CONO	-	0,1
Gemeente Edam-Volendam Markermeerdijken	0,1	-
Provincie Noord-Holland Markermeerdijken	2,5	2,6
Rijkswaterstaat Markermeerdijken	0,1	-
Stadsstrand gemeente Hoorn	0,1	1,9
Waterproef ICT	0,1	0,1
Overeenkomst vaarwegen provincie Noord-Holland	-1,7	-1,9
Werken voor derden Wegen	-	-0,1
Overname Stedelijk Water Medemblik	-0,1	-0,1
Totaal	1,1	2,6

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Voor bovenstaande projecten zijn werkzaamheden verricht voor anderen..

Liquide middelen

Liquide middelen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Overige positieve rekening-courantverhoudingen	425,9	548,5
Kasmiddelen	-	-
Totaal	425,9	548,5

De liquide middelen staan voor ons vrij ter beschikking en bestaan uit direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Schatkistbankieren

Voor liquide middelen die tijdelijk niet voor de publieke taken nodig zijn en voor zover die het drempelbedrag te boven gaan, is schatkistbankieren verplicht. Dit is ingevoerd om als decentrale overheden bij te dragen aan een lagere EMU-schuld en vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het beleggingsrisico.

Drempelbedrag schatkistbankieren				
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>				
Begrotingstotaal				285,6
Drempelbedrag				5,7
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde som per kwartaal buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0,1	0,1	0,4	2,3

Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Kortlopende vorderingen en overlopende activa	31-12-2022	31-12-2021
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		
Vorderingen op belastingdebiteuren	62,3	23,9
Af: voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-1,4	-1,2
<i>Subtotaal vorderingen op belastingdebiteuren</i>	<i>60,9</i>	<i>22,7</i>
Overige vorderingen	7,9	2,2
Af: voorziening overige dubieuze debiteuren	-	-
Afrondingsverschil	-0,1	
<i>Subtotaal kortlopende vorderingen</i>	<i>7,8</i>	<i>2,2</i>
Totaal kortlopende vorderingen	68,7	24,9
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen subsidies	111,0	108,1
Nog op te leggen aanslagen waterschapsbelastingen	3,3	2,4
Nog te ontvangen bedragen	6,1	2,8
Vooruitbetaalde bedragen/vooruitontvangen facturen	3,4	4,2
Overige overlopende activa	0,3	0,4
Afrondingsverschil	0,1	-0,1
Totaal overlopende activa	124,2	117,8
Afrondingsverschil	0,1	0,1
Totaal kortlopende vorderingen en overlopende activa	193,0	142,8

Kortlopende vorderingen

Het totaal van de kortlopende vorderingen bedraagt eind 2022 € 68,7 miljoen (2021: € 24,9 miljoen). Dit bestaat uit een vordering op belastingdebiteuren en overige debiteuren van totaal

€ 70,1 miljoen (2021: € 26,1 miljoen) en een voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren van € 1,4 miljoen (2021: € 1,2 miljoen). De voorziening wordt in mindering gebracht op de belastingdebiteuren.

De vordering op belastingdebiteuren is € 38,4 miljoen hoger. Het doorvoeren van gegevens uit de landelijke voorziening WOZ heeft geresulteerd in het verlate opleggen van de aanslagen. Dit is terug te zien in de stijging van de openstaande belastingdebiteuren. De overige vorderingen zijn € 5,7 miljoen hoger doordat eind 2022 een aantal grote facturen is verstuurd. Deze waren op dat moment nog niet vervallen.

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa per eind 2022 bedraagt € 124,2 miljoen (2021: 117,8 miljoen). Deze stijging komt met name door de nog te ontvangen HWBP-subsidies, rekening-courantrente van het vierde kwartaal en te vorderen dividendbelasting.

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies (bedragen x € 1 miljoen)	EU	Rijk			Provincie	Overige	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies	Overige subsidies	Overige subsidies	
Saldo 1 januari	-	102,0	3,9	0,1	1,4	0,6	108,1
Ontvangen bedragen	-	-72,5	-2,3	-0,1	-1,2	-0,6	-76,6
Toevoegingen	-	77,1	1,2	0,8	0,2	0,2	79,6
Afrondingsverschil	-	-	-	0,1	-	0,1	-0,2
Saldo 31 december	-	106,6	2,8	0,9	0,4	0,3	110,9

Passiva

Eigen vermogen

Verloopoverzicht reserves (bedragen x € 1 miljoen)	Saldo	Resultaat	Saldo	Mutatie 2022		Resultaat		Saldo
	31-12-2021	Bestemming 2021	1-1-2022	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Bestemming 2022	Budget overheveling	31-12-2022 (na verdeling resultaat)
Algemene reserve	30,1	-	30,1	-	-14,5	-	-	15,6
Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie:								
Watersysteembeheer	6,5	4,4	10,9	3,2	-2,3	2,1	-0,8	13,1
Zuiveringsbeheer	17,7	2,2	19,9	13,4	-13,2	2,5	-	22,6
Wegenbeheer	11,9	-0,3	11,6	2,5	-0,5	0,1	-	13,7
Afrondingsverschillen	-	-	-	0,1	-	-	-	-
Subtotaal bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	36,1	6,3	42,4	19,2	-16,0	4,7	-0,8	49,4
Overige bestemmingsreserves:								
Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord	3,3	-	3,3	-	-0,5	-	-	2,8
Erfpachtgronden	5,0	-	5,0	-	-1,1	-	-	3,9
Huisvesting	11,8	-	11,8	-	-1,6	-	-	10,2

Verloopoverzicht reserves <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Saldo	Resultaat	Saldo	Mutatie 2022		Resultaat		Saldo
	31-12-2021	Bestemming 2021	1-1-2022	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Bestemming 2022	Budget overheveling	31-12-2022 (na verdeling resultaat)
Werven	3,1	-	3,1	-	-0,4	-	-	2,7
Maatregelen CO ₂ -emissiereductie	1,0	-	1,0	-	-0,1	-	-	0,9
Nazorgfase HWBP-2 projecten	16,3	-	16,3	-	-0,4	-	-	15,9
HWBP-projecten	-	3,3	3,3	0,1	-	-	-	3,4
Voorstel bestemmingsreserve budgetoverheveling	-	-	-	-	-	-	0,8	0,8
Afrondingsverschillen	-	-	-	-	-	-	-	0,1
Subtotaal overige bestemmingsreserves	40,6	3,3	43,9	0,1	-4,1	-	0,8	40,7
Afrondingsverschillen	-	-0,1	-	-	-0,1	-	-	-
Totaal reserves	106,8	9,5	116,4	19,3	-34,7	4,7	-	105,7

Reservepositie

Het eigen vermogen is ten opzichte van 1 januari 2022 met € 10,7 miljoen afgenomen en bedraagt per 31 december 2022 € 105,7 miljoen.

Het resultaat bedraagt € 4,7 miljoen. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. En om uit de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie van het watersysteembeheer € 0,8 miljoen toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve budgetoverheveling.

De afname van het eigen vermogen is het gevolg van de volgende mutaties:

Mutaties van het eigen vermogen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2022
Interne vermeerderingen	
- Bestemmingsreserves voor tariefegalisaties op grond van originele begroting	1,0
- Bestemmingsreserves voor tariefegalisaties op grond van begrotingswijzigingen	3,7
- Overige bestemmingsreserves op grond van begrotingswijzigingen	0,1
- Overige bestemmingsreserves op grond van verkoop erfpachtgronden	-
- Overige bestemmingsreserves op grond van HWBP-2 projecten	-
- Toevoeging vrijval algemene reserve aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisaties op basis van voorstel MJP 2023-2026 en begroting 2023	14,5
Totaal	19,3
Interne verminderingen	
- Bestemmingsreserves voor tariefegalisaties op grond van originele begroting	-9,9
- Bestemmingsreserves voor tariefegalisaties op grond van begrotingswijzigingen	-6,1
- Overige bestemmingreserve op grond van originele begroting	-3,7
- Overige bestemmingsreserves op grond van begrotingswijzigingen	-0,4
- Vrijval algemene reserve	-14,5
Totaal	-34,7

Resultaat boekjaar		4,7
Budgetoverheveling		
- Onttrekking aan bestemmingsreserve voor tariefseglisaties van het watersysteembeheer		-0,8
- Toevoegen aan nieuw te vormen bestemmingsreserve budgetoverheveling		0,8
Afrondingsverschil		
Saldo mutatie eigen vermogen		-10,7

We kennen een drietal verschillende soorten reserves, ieder met een eigen doel:

- De algemene reserve is bedoeld voor calamiteiten met grote financiële gevolgen en bedraagt eind 2022 € 15,6 miljoen. Het kadernota risicomanagement is in 2022 geactualiseerd. Een van de aanpassingen is dat investeringsrisico's niet meetellen en zorgt voor een vermindering van de reserve van € 14,4 miljoen.
- De bestemmingsreserves voor tariefseglisatie zijn ingesteld om fluctuaties in de tarieven te beperken. In 2022 is € 19,2 miljoen toegevoegd bestaande uit € 1,0 miljoen conform originele begroting, € 3,7 miljoen uit begrotingswijzigingen en de vrijval van de algemene reserve van € 14,5 miljoen.
De totale onttrekking bedraagt € 16,0 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit € 9,9 miljoen conform de originele begroting en € 6,1 miljoen van begrotingswijzigingen.
- In het verloopoverzicht staan acht Overige bestemmingsreserves die hierna worden toegelicht.

Overige bestemmingsreserves

Amsterdam-Noord

In 2009 hebben we het wegenbeheer in Amsterdam-Noord overgedragen aan de gemeente. Amsterdam heeft een afkoopsom betaald voor de door ons gedeerde belastingopbrengst. Deze is gestort in een bestemmingsreserve. De weggevallen belastingopbrengst van het wegenbeheer wordt jaarlijks gecompenseerd door een onttrekking uit deze reserve.

Erfpachtgronden

Door de verkoop van erfpachtgronden verminderen de jaarlijkse erfpachtopbrengsten. De inkomsten van de verkopen zijn daarom toegevoegd aan een bestemmingsreserve. De lagere erfpachtopbrengsten worden gecompenseerd door jaarlijks een deel van de reserve te laten vrijvallen ten gunste van het exploitatieresultaat.

Huisvesting

De verkoopopbrengsten van kantoorpanden zijn in de bestemmingsreserve huisvesting gestort. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de aanschafwaarde van nieuwe investeringen. Daarom wordt de bestemmingsreserve huisvesting gebruikt voor het compenseren van een deel van de kapitaallasten van het (hoofd)kantoor in Heerhugowaard. De reserve wordt benut gedurende de periode die gelijk is aan de gemiddelde afschrijvingstermijn van het (hoofd)kantoor.

Werven

De verkoopopbrengsten van werven zijn in de bestemmingsreserve werven gestort. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de aanschafwaarde van nieuwe investeringen. Daarom wordt de bestemmingsreserve werven gebruikt voor het compenseren van een deel van de kapitaallasten van het wervenplan.

CO₂-emissiereductie

De bestemmingsreserve CO₂-emissiereductie is opgebouwd uit niet-bestede budgetten uit 2010 en 2011. De reserve wordt gebruikt ter dekking van kapitaallasten van investeringen die specifiek bedoeld zijn om de CO₂-emissie te reduceren.

Nazorgfase HWBP-2-projecten

Voor projecten van HWBP-2 die naar de beheerorganisatie worden overgedragen, is in 2020 een reserve ingesteld voor het onderhoud. Subsidie die voor de opgeleverde projecten wordt ontvangen, wordt aan deze reserve gedoteerd zodat de jaarlijkse lasten hieruit kunnen worden onttrokken.

HWBP-projecten

Bij HWBP-projecten ontvangen we subsidie per projectfase over de geraamde kosten. Door de risico-opslag die in de raming is opgenomen, kan de subsidie soms hoger uitvallen dan de werkelijke kosten van een projectfase. Volgens de verslaggevingsrichtlijnen moeten we per projectfase het resultaat bepalen. Tot 2021 hanteerden we een andere werkwijze waarbij we het resultaat per afgerond project bepaalden. De nieuwe werkwijze heeft in 2021 een resultaat opgeleverd van € 3,3 miljoen en is via het voorstel van de jaarrekening aan deze reserve gedoteerd.

Budgetoverheveling

De Kadernota budgetbeheer geeft de keuzemogelijkheid om budgetoverschotten in de exploitatie over te hevelen naar de volgende jaren. Dit jaar komen twee exploitatie-budgetoverschotten in aanmerking. Wij stellen daarom voor om een bestemmingsreserve budgetoverheveling te vormen per 31 december 2022 en de volgende budgetten over te hevelen naar 2023:

Exploitantiebudget	Effect	Bedrag in miljoen €
Grondverkoop Starnmeer (VBk-2)	Waterveiligheid	0,3
Ruimtelijke adaptatie	Voldoende water	0,5
Totaal		0,8

Resultaatverdeling boekjaar

Mutatie bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Watersysteembeheer	2,1	4,4
Zuiveringsbeheer	2,5	2,2
Wegenbeheer	0,1	-0,3
Totaal mutatie bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	4,7	6,3
Bestemmingsreserve HWBP-projecten	-	3,3
Afrondingsverschillen	-	-0,1
Totaal resultaat boekjaar	4,7	9,5

Het resultaat van het boekjaar wordt in de balans als afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen. Na vaststelling van de jaarrekening wordt deze in het daaropvolgende boekjaar verdeeld. Dit is in overeenstemming met het vastgestelde besluit over de bestemming van het resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Saldo 1 jan 2022	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Externe vermin- deringen	Saldo 31 dec 2022
Voorzieningen voor arbeids- gerelateerde verplichtingen – gepensioneerde bestuurders	1,4	-	-0,1	-0,2	1,1
Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen - wachtgeld voormalig bestuurders	0,2	-	-	-0,1	0,1
Voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen	17,3	5,5	-	-4,0	18,8
Voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden	11,1	7,6	-	-7,6	11,1
Afrondingsverschil	-0,1	-	-	-	-
Totaal	29,9	13,1	-0,1	-11,9	31,1

Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen voor gepensioneerde bestuursleden of hun nabestaanden

De voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen is voor gepensioneerde bestuursleden of hun nabestaanden. Pensioenverplichtingen in eigen beheer is met € 0,3 miljoen verlaagd om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen, conform het actuariële overzicht. Uit het actuariële overzicht blijkt dat op balansdatum een bedrag van € 1,1 miljoen beschikbaar moet zijn.

Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen voor wachtgeld voormalig bestuurders

De arbeidsgerelateerde verplichtingen voor wachtgeld voor voormalige bestuurders, is voor bestuurders die na de verkiezingen van 2019 niet zijn herkozen. Jaarlijks wordt het wachtgeld hieruit voldaan. Deze wordt na de verkiezingen in 2023 herberekend.

Voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen

De onderhoudsvoorziening voor baggeren en saneren van waterlopen is in 2015 gevormd om schommelingen in de kosten van de baggerwerken te egaliseren. Bij een kostenegaliserende voorziening is het gebruikelijk om deze periodiek te actualiseren, in 2022 is dit gebeurd. De begrote dotatie voor 2022 was € 4,5 miljoen. In de begrotingswijziging is de dotatie verhoogd met € 0,1 miljoen en einde van het jaar is gebleken dat een aanvullende dotatie van € 0,9 miljoen nodig is, waardoor de totale dotatie uitkomt op € 5,5 miljoen. De totale onttrekking van deze voorziening in 2022 is € 4,0 miljoen. In de begroting is uitgegaan van een onttrekking van € 4,5 miljoen.

Voorziening voor overige onderhoudswerkzaamheden

In 2016 is besloten om onderhoud op persleidingen en rioolgemalen via een onderhoudsvoorziening te egaliseren. Om de, over de jaren heen, sterk variërende uitgaven beheersbaar te maken is een voorziening aangelegd. Bij een kostenegaliserende voorziening is het gebruikelijk om deze periodiek te actualiseren, in 2022 is dit gebeurd. De begrote dotatie voor 2022 was € 6,3 miljoen. Na de actualisatie is met een begrotingswijziging een dotatie van de voorziening eind 2022 verhoogd met € 1,3 miljoen waardoor de totale dotatie uitkomt op € 7,6 miljoen. In totaal is voor € 7,6 miljoen onttrokken aan de voorziening.

Vaste schulden

Vaste schulden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	889,4	956,2
Waarborgsommen	-	-
Langlopende financiële leaseverplichtingen	-	-
Totaal	889,4	956,2

De totale vaste schuld eind 2022 bedraagt € 889,4 miljoen (2021: € 956,2 miljoen). Het verschil bestaat voor € 66,8 miljoen uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2022 € 66,7 miljoen. Voor het verloopoverzicht van de onderhandse leningen zie hoofdstuk 15 Financiering.

Vlottende passiva

Vlottende passiva <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2022	31-12-2021
<i>Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar</i>		
Bankkrediet NWB	-	-
Crediteuren	9,4	9,2
Nog te betalen rente langlopende leningen	2,6	2,8
Belastingen en sociale- en pensioenpremies	6,5	5,5
Overige kortlopende schulden	8,0	4,9
Afrondingsverschil	-0,1	-
Subtotaal netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	26,4	22,4
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen subsidie	18,7	22,0
Vooruitontvangen bedragen	-	-
Verlofverplichtingen	5,3	3,8
Overige overlopende passiva	0,5	0,4
Subtotaal overlopende passiva	24,5	26,2
Totaal	50,9	48,6

De totale vlottende passiva zijn toegenomen tot € 50,9 miljoen (2021: € 48,6 miljoen). De netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar zijn gestegen met € 4,0 miljoen ten opzichte van 2021. De oorzaak van deze stijging is onder andere een toename van de gaskosten.

Het saldo van de overlopende passiva per eind 2021 bedraagt € 24,5 miljoen (2020: € 26,2 miljoen). De grootste posten die deel uitmaken van de overlopende passiva, zijn de vooruitontvangen subsidies van het Rijk.

Verloopoverzicht 2022 Vooruit ontvangen subsidies <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Rijk	Rijk	Rijk	Provincie	Overige	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies	Overige subsidies	
Saldo 1 januari	3,2	3,2	15,3	0,3	-	22,0
Toevoegingen	6,4	-	2,2	-	-	8,6
Vrijgevallen bedragen	-0,2	-0,1	-11,6	-0,1	-	-12,0
Afrondingsverschillen	-	0,1	-0,1	-	-	-0,1
Saldo 31 december	9,4	3,2	5,8	0,2	-	18,5

De toename bij de post overige subsidies komt met name door de ontvangst van een door het Rijk verstrekte subsidie voor het boezemgemaal Monnickendam. De afname bij het HWBP komt doordat de werkzaamheden die horen bij deze subsidie zijn uitgevoerd.

Niet in balans opgenomen verplichtingen

Verplichtingen die niet in de balans worden opgenomen en waaraan de organisatie voor toekomstige jaren is verbonden, worden hierna separaat weergegeven.

Meerjarige contracten

Ultimo 2022 hebben we niet uit de balans blijvende verplichtingen uit hoofde van meerjarige contracten van in totaal € 234,9 miljoen. Dit bedrag is inclusief de verplichting die HHNK heeft vanuit het HWBP-2-programma. Deze verplichting is opgenomen voor € 217,8 miljoen.

Voor het overige betreffen het contractuele verplichtingen die via aanbestedingen tot stand zijn gekomen voor toekomstige investeringen, alsmede uit hoofde van langdurige contracten t.a.v. bestedingen voor de exploitatie, waaronder energie, chemicaliën en softwarelicenties.

(Bank-)garantstellingen

Stichting Waterproef

Stichting Waterproef voert sinds 2005 laboratorium- en onderzoeksactiviteiten uit voor HHNK en Waternet. Per 31 december 2008 hebben we met Waternet gezamenlijk een garantieverklaring afgegeven voor de Stichting Waterproef. Beide organisaties staan garant voor de juiste nakoming van de verplichtingen tot betaling van alles wat de NWB van de stichting te vorderen heeft. De rekening-courant bij de NWB heeft per eind 2021 een limiet van € 1,5 miljoen. De liquide middelen van Waterproef zijn gedaald naar € 0,0 miljoen (2020 = € 0,5 miljoen)

Unie van Waterschappen

De waterschappen staan gezamenlijk garant voor een lening met een hoofdsom van € 6,0 miljoen. Per 31 december 2022 is het resterende saldo € 4,8 miljoen. Wij staan garant voor 6,2% van deze lening. Dit betreft een bedrag van € 0,3 miljoen.

Garantstelling Unie van Waterschappen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2022	2021
Bedrag garantstelling 1 januari	0,3	0,3
Bedrag garantstelling 31 december	0,3	0,3

GR Slibverwerking 2009

HHNK heeft 120 aandelen B van de HVC overgedragen aan de GR slib. HHNK heeft 17,6% van het totaal aan aandelen B in haar bezit. Met deze aandelen B staat HHNK garant voor het evenredige deel aan uitstaande leningen B. Dit komt neer op een garantstelling voor de leningen B van € 4,0 miljoen.

Garantstelling GR Slibverwerking 2009 <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2022	2021
Bedrag garantstelling 1 januari	4,1	1,5
Bedrag garantstelling 31 december	4,0	4,1

Provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland heeft diverse subsidieaanvragen voor het Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied beschikt met onderliggend een garantstelling van HHNK voor de overprogrammering. In de garantstelling verklaren wij geen beroep te doen op provinciale middelen wanneer geen of onvoldoende POP-middelen vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling beschikbaar zullen zijn.

Garantstelling provincie Noord-Holland <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2022	2021
Overprogrammering POP2		-
Overprogrammering POP3	6,9	6,9

21. Exploitatie

21.1 Exploitatierekening naar effect

Exploitatierekening naar effect	Realisatie	Herziene begroting	Originele begroting
(bedragen x € 1 miljoen)	2022	2022	2022
Waterveiligheid	43,7	44,9	42,4
Voldoende water	62,8	63,9	65,1
Gezond water	7,9	7,8	9,0
Schoon water	84,5	84,5	80,6
Veilige (vaar)wegen	12,2	12,9	13,7
Crisisbeheersing	2,6	1,9	1,5
Bestuur en organisatie	34,3	35,7	34,7
Afrondingsverschil	0,1	-0,1	
Exploitatieresultaat vóór toevoegingen en onttrekkingen reserves	248,1	251,5	247,0
Mutatie algemene reserve	-14,5	-*	-
Toevoegingen en onttrekkingen bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	3,1	-11,4*	-8,9
Waterschapsbelastingen	-241,4	-240,2	-238,1
Afrondingsverschil	-	0,1	
Exploitatieresultaat ('-' is voordelig)	-4,7	-	-

* Deze wijken af van de tabel gepresenteerd in Begrotingswijziging 2022 (22.050406).

In het bestuursvoorstel voor de vaststelling van de jaarstukken hebben we het voorstel tot bestemming van het resultaat opgenomen.

21.2 Toelichting begrotingsafwijkingen

Er zijn verschillende categorieën van begrotingsafwijkingen. Bij bepaalde categorieën is bij hogere uitgaven sprake van onrechtmatigheid. Dit telt mee in het oordeel van de accountant. De door de commissie Besluit begroting en verantwoording gepubliceerde 'Kadernota Rechtmatigheid 2018' vormt de basis om te bepalen of een begrotingsafwijking onrechtmatig is. Hieronder volgen de categorieën.

0. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en waarvan de begrotingswijziging redelijkerwijs niet meer in het begrotingsjaar door het algemeen bestuur kon worden vastgesteld. *
1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. **
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. **
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. *
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *

5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft het algemeen bestuur nog geen besluit genomen. **
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd:
 - a) geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar; **
 - b) geconstateerd na verantwoordingsjaar. *
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren:
 - a) jaar van investeren; **
 - b) afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren. *

* Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant.

** Onrechtmatig en telt mee in het oordeel van de accountant.

Per effect is nagegaan of de begrotingsafwijkingen binnen de grenzen liggen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting.

Exploitatiekosten ⁴ naar effect <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2022	Herziene Begroting 2022
Waterveiligheid	33,3	33,7
Voldoende Water	40,9	41,6
Gezond water	5,1	5,6
Schoon water	75,3	74,8
Veilige (vaar)wegen	15,3	14,7
Crisisbeheersing	0,5	0,9
Bestuur en organisatie	119,8	118,2
Afrondingsverschil	0,2	0,1
Totaal kosten	290,4	289,7

In het volgende overzicht worden de begrotingsafwijkingen ten opzichte van de herziene begroting geclassificeerd.

Effect <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Meer uitgegeven dan begroot	Categorie van de begrotings- afwijking
Schoon water	Kosten voor COVID-19-bemonstering. Hiertegenover staan direct gerelateerde opbrengsten want de kosten zijn vergoed.	0,4	3
Schoon water	Extra slib-afvoer vanuit de SDI en de huur van een mobiele centrifuge en containers door stilstand van de SDI in oktober als gevolg van diverse storingen.	0,1	0
Veilige (vaar)wegen	-Een in december ontvangen herberekening Rijkswaterstaat voor kosten gladheidsbestrijding.	0,6	0

⁴ Deze tabel heeft een andere insteek dan die in hoofdstuk 21.1. In deze tabel zijn opbrengsten, uren en reserves buiten beschouwing gelaten.

Effect (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Meer uitgegeven dan begroot	Categorie van de begrotings- afwijking
	-Een extra bijdrage aan de gemeente Medemblik na onderhandelingen in oktober over de overdracht van de wegen. -Calamiteiten met name olie op het wegdek. -Stormschade en gladheidsbestrijding -Versneld inhalen achterstand onderhoud bermen vanwege milieu-eisen.		
Bestuur en organisatie	Naar aanleiding van een advies van de accountant is aan het einde van het jaar een analyse van de activa gedaan. Hieruit bleek dat het IBP volgens de Kadernota activeringsbeleid geen investering is. Deze is daarom ten laste van de exploitatie genomen.	1,6	0
	Totaal	2,7	

In de investeringskredieten en reserves zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Begrotingswijzigingen in 2022

Het algemeen bestuur heeft twee begrotingswijzigingen voor het jaar 2022 goedgekeurd. In het vierde kwartaal van 2021 is de begroting gewijzigd na actualisatie van de onderhoudsvoorzieningen (21.804315) met een negatief resultaat van € 1,4 miljoen. Daarnaast zijn in het vierde kwartaal diverse posten opgenomen in de centrale begrotingswijziging (22.0504069) met een positief resultaat van € 0,1 miljoen. Deze begrotingswijziging is door het algemeen bestuur goedgekeurd en wordt hierna toegelicht.

De posten die positief hebben bijgedragen aan het resultaat zijn:

- Hogere bijdrage van HWBP (is gestort in de reserve zie ook kosten) € 0,1 miljoen
- Reserve nazorg HWBP2-projecten: hogere onttrekking door hogere kosten € 0,4 miljoen
- Verkoop van gronden € 1,0 miljoen
- Compensatie voor inhuur op P063 personeelskosten € 0,6 miljoen
- Bijstelling kapitaallasten € 0,3 miljoen
- Lagere bijdrage ruimtelijke adaptatie (beschikbaar voor komende jaren) € 0,5 miljoen
- Lagere onderzoekskosten informatiepositie € 0,4 miljoen
- Vrijval onvoorzien € 0,9 miljoen
- Overhevelen budget landbouwportaal naar 2023 € 1,2 miljoen
- Hogere opbrengsten energie € 6,2 miljoen
- Compensatie wegenoverdracht door gemeenten (zie ook kosten) € 10,2 miljoen
- Overhevelen budget verhardingsbestek naar 2023 € 3,2 miljoen
- Dividenduitkering NWB en rentebaten € 1,5 miljoen
- Dekking interne werkzaamheden (uren * tarief) € 0,2 miljoen
- Hogere waterschapsbelasting € 2,1 miljoen
- Totaal: € 28,8 miljoen**

De posten die negatief hebben bijgedragen aan het resultaat zijn:

- Hogere Solidariteitsbijdrage HWBP € 0,5 miljoen
- Hogere kosten VKB-2 € 1,5 miljoen

• Hogere kosten onderhouder keringen (sassluis en Baafjespolderdijk)	€ 1,1 miljoen
• Dotatie bijdrage HWBP aan reserve (zie ook de opbrengsten)	€ 0,1 miljoen
• Hogere kosten maaibestek	€ 0,5 miljoen
• Hogere kosten nazorg HWBP2-projecten	€ 0,4 miljoen
• Interne werkzaamheden (uren * tarief)	€ 0,2 miljoen
• Hogere energiekosten	€ 7,5 miljoen
• Hogere kosten chemicaliën rwzi's	€ 0,7 miljoen
• Hogere bijdrage afvalwaterbehandeling door derden, kosten slijptransport en afvalverwerking.	€ 0,5 miljoen
• Hogere onderhoudskosten en calamiteiten	€ 0,3 miljoen
• Hogere schoonmaakkosten rwzi's	€ 0,2 miljoen
• Persleidingbreuken	€ 0,2 miljoen
• Boekverliezen wegenoverdracht (zie ook opbrengsten)	€ 10,2 miljoen
• Hogere kosten Damsluis	€ 0,2 miljoen
• Hogere kosten stormschade en groenbeheer	€ 1,0 miljoen
• CING	€ 0,4 miljoen
• Hogere personeelskosten (cao, wegen, CING, en inkoop en inhuur met compensatie binnen effecten Waterveiligheid en Schoon water)	€ 2,6 miljoen
• Hogere kosten voertuigen (aanschaf en brandstof)	€ 0,5 miljoen
• Afronding	€ 0,1 miljoen
Totaal:	€ 28,7 miljoen

Daarnaast heeft het dagelijks bestuur drie begrotingswijzigingen goedgekeurd. Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met de begrotingswijziging voor de overdracht wegen aan de gemeente Bergen (21.0989601) en de gemeente Dijk en Waard (22.029835) dit heeft een negatief resultaat van € 1,3 miljoen. Daarnaast is de begrotingswijziging goedgekeurd om stormschade te dekken uit de post onvoorzien met een saldo neutraal resultaat (22.0477351).

21.3 Toelichting op de exploitatierekening naar effect

Hiervoor verwijzen wij naar de verantwoording per effect in de hoofdstukken 3 tot en met 9.

22. Exploitatie naar taak

Exploitatie naar kostendragers <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2022	Herziene begroting 2022	Originele begroting 2022
Watersysteem			
Netto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	143,5	145,5	142,3
Onvoorzien	-	-	0,5
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-2,2	-2,2	-
Afrondingsverschil	-	-	0,1
Bruto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	141,3	143,2	142,9
Toevoeging bestemmingsreserve	3,2	2,1	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-2,3	-2,2	-1,4
Nog te bestemmen resultaat	2,1	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Belastingopbrengst	144,3	143,1	141,5
Gederfde inkomsten als gevolg van verminderingen	-	-	0,2
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	0,1	0,2	2,7
Afrondingsverschil	-	0,1	-
Bruto belastingopbrengsten	144,4	143,4	144,4
Zuiveringsbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	84,2	100,2	93,2
Onvoorzien	-	-	0,4
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-1,5	-1,5	-
afrondingsverschillen	-	-	-
Bruto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	82,7	98,7	93,6
Toevoeging bestemmingsreserve	13,4	-	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-13,2	-13,3	-8,5
Nog te bestemmen resultaat	2,5	-	
Afrondingsverschil	-	-	-
Belastingopbrengst	85,4	85,4	85,1
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	0,1	0,3	3,1
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto belastingopbrengsten	85,5	85,7	88,2

Exploitatie naar kostendragers <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2022	Herziene begroting 2022	Originele begroting 2022
Wegenbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de wegentaak	10,3	10,3	10,9
Onvoorzien	-	-	0,1
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-0,2	-0,2	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto kosten toegerekend aan de wegentaak	10,1	10,1	11,0
Toevoeging bestemmingsreserve	2,5	2,5	1,0
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-0,5	-0,5	-
Nog te bestemmen resultaat	0,1	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Belastingopbrengst	12,2	12,1	12,0
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	-	-	0,2
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto belastingopbrengsten	12,2	12,1	12,2
Exploitatieresultaat	4,7	-	-

De verschillen tussen de gerealiseerde en begrote bedragen na wijzigingen per kostendrager worden toegelicht in het volgende hoofdstuk.

23. Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2022	Herziene begroting 2022	Originele begroting 2022	Realisatie 2021
<i>Kostensoorten</i>				
Rente en afschrijvingen	49,0	44,4	54,7	42,5
Personeelslasten	86,1	86,8	84,2	79,8
Goederen en diensten van derden	122,4	125,6	114,6	114,7
Bijdragen aan derden	19,8	20,5	20,3	18,8
Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien	13,1	12,2	11,9	11,9
Afrondingsverschillen	-	-	-	0,1
Subtotaal kostensoorten	290,4	289,5	285,7	267,8
<i>Opbrengstsoorten</i>				
Financiële baten	-5,3	-4,7	-3,2	-3,6
Personeelsbaten	-1,1	-0,9	-0,9	-1,4
Goederen en diensten aan derden	-15,4	-13,5	-5,4	-13,5
Bijdragen van derden	-16,0	-14,8	-25,5	-21,3
Waterschapsbelastingen	-241,4	-240,2	-238,1	-233,6
Interne verrekeningen	-0,5	-	-0,1	-0,4
Onttrekking/vrijval voorzieningen	-0,1	-	-	-
Afrondingsverschillen	0,1	-0,1	-	-
Subtotaal opbrengstsoorten	-279,7	-274,2	-273,2	-273,8
Exploitatieresultaat	10,7	15,3	12,5	-6
Toevoegingen aan reserves	19,3	4,8	1,0	11,7
Onttrekkingen aan reserves	-34,7	-20,2	-13,6	-15,3
Afrondingsverschillen	-	0,1	0,1	0,1
Exploitatieresultaat ('+' is nadelig)	-4,7	-	-	-9,5

23.1 Toelichting op de exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Werkelijke kosten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke kosten in relatie tot de herziene begroting.

Werkelijke kosten (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2022	Herziene begroting 2022	Originele begroting 2022	Verschil realisatie - /- herziene begroting
Rente en afschrijvingen	49,0	44,4	54,7	4,6
Personeelslasten	86,1	86,8	84,2	-0,7
Goederen en diensten van derden	122,4	125,6	114,6	-3,3
Bijdragen aan derden	19,8	20,5	20,3	-0,7
Toevoegingen aan voorzieningen / onvoorzien	13,1	12,2	11,9	-0,9
Afrondingsverschillen				
Totalen en per saldo lagere kosten dan geraamd	290,4	289,5	285,7	-4,5

Rente en afschrijvingen (€ 4,6 miljoen hoger)

Vanwege het in exploitatie nemen van het IBP zijn de kosten € 4,4 miljoen hoger.

Personeelslasten (€ 0,7 miljoen lager)

Onderdeel van de nieuwe cao is een eenmalige uitkering in december en heeft gezorgd voor € 0,8 miljoen hogere personeelskosten. Daartegenover staan € 1,3 miljoen lagere personeelskosten als gevolg van vacatureruimte en € 0,2 miljoen lagere kosten participatiebanen vanwege het achterblijven op de norm.

Goederen en diensten van derden (€ 3,3 miljoen lager)

Het verschil van € 3,3 miljoen lagere kosten komt door:

- € 1,6 miljoen lagere kosten goederen en diensten binnen effect Bestuur en Organisatie voor: communicatie, uitvoering milieubeleid, dwanginvordering en heffing, ICT-kosten en informatiebeheer, onderhoud huisvesting en voertuigen en teruggave van vennootschapsbelasting.
- € 0,8 miljoen lagere kosten VBK-2.
- € 0,7 miljoen lagere energiekosten.
- € 0,6 miljoen lagere kosten gemalen.
- € 0,6 miljoen diverse lagere kosten.

Daar tegenover staan € 1,0 miljoen hogere hogeren voor:

- € 0,6 miljoen voor beheer wegen vanwege herberekening Rijkswaterstaat voor kosten gladheidsbestrijding; extra bijdrage aan de gemeente Medemblik, calamiteiten, stormschade en gladheidsbestrijding, onderhoud bermen, uitbesteding werkzaamheden groen en kosten schademasten.
- € 0,4 miljoen voor COVID-19-bemonstering (zie opbrengsten).

Bijdragen aan derden (€ 0,8 miljoen lager)

Het verschil komt met name vanwege een lagere bijdrage Rijksfactuur (basisregistraties en landelijke voorziening WOZ) van € 0,7 miljoen.

Binnen deze kostensoort vallen de subsidies die we verstrekken aan derden. Via het Landbouwportaal is € 0,1 miljoen verstrekt met name aan erfafspoeling en perceel- en oeverinrichting. Hier tegenover staat nog transitorische post van € 42.000 uit 2021 die in 2022 niet tot uitbetaling is gekomen en daardoor weer vrij valt.

In 2022 is een subsidie beschikbaar gesteld van € 0,1 miljoen voor het project Zoete Toekomst Texel. De verstrekte subsidie vanuit communicatie bedraagt € 33.315 en de details zijn opgenomen in bijlage 4.

Daarnaast doen we jaarlijks een bijdrage aan de volgende kennisinstututen:

- STOWA voor € 616.118
- Vereniging van Zuiveringsbeheerders voor € 21.613

Toevoegingen aan voorzieningen (€ 0,9 miljoen hoger)

De hogere kosten komen door een aanvullende dotatie van € 0,9 miljoen aan de baggervoorziening.

Werkelijke opbrengsten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke opbrengsten, in relatie tot de herziene begroting.

Werkelijke opbrengsten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2022	Herziene begroting 2022	Originele begroting 2022	Vershil realisatie -/- herziene begroting
Financiële baten	-5,3	-4,7	-3,2	-0,6
Personeelsbaten	-1,1	-0,9	-0,9	-0,2
Goederen en diensten aan derden	-15,4	-13,5	-5,4	-1,9
Bijdragen van derden	-16,0	-14,8	-25,5	-1,2
Waterschapsbelastingen	-241,4	-240,2	-238,1	-1,2
Interne verrekeningen	-0,5	-0,1	-0,1	-0,4
Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-0,1	-	-	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-	-
Totalen en per saldo hogere opbrengsten dan geraamd	-279,7	-274,2	-273,2	-5,5

Financiële baten (0,6 miljoen hoger)

De rentebaten zijn € 0,7 hoger.

Goederen en diensten aan derden (€ 1,9 miljoen hoger)

De hogere opbrengsten van goederen en diensten aan derden wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere opbrengsten uit teruglevering zonnepanelen van € 0,7 miljoen. Hogere opbrengst uit hernieuwbare brandstofeenheden en groen-gas opbrengsten € 0,4 miljoen en een vergoeding van € 0,4 miljoen voor COVID-19-bemonstering (zie kosten). Tot slot diverse hogere opbrengsten van 0,5 miljoen.

Bijdragen van derden (€ 1,2 miljoen hoger)

De hogere bijdragen van derden van € 1,2 miljoen komt voor € 0,4 miljoen vanwege hogere bijdrage van gemeenten op grond van de Wet Herverdeling Wegen. Het restant van € 0,8 miljoen bestaat uit diverse kleine bedragen.

Waterschapsbelastingen (€ 1,2 miljoen hoger)

De waterschapsbelastingen zijn € 0,9 miljoen hoger vanwege hoger vastgestelde economische waarden (WOZ) door gemeenten, hogere inkomsten uit voorgaande jaren van € 0,2 miljoen en diverse van € 0,1 miljoen.

24. Vermelding topinkomens

De Wet normering topinkomens schrijft een publicatieplicht in het jaarverslag voor van de bezoldiging van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. De wet merkt de secretarissen van waterschappen aan als topfunctionaris. Voor andere medewerkers geldt een publicatieplicht als de bezoldiging of een eventuele ontslagvergoeding uitgaat boven het wettelijke bezoldigingsmaximum. Niet-topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (externen) hoeven niet gemeld te worden.

De beloning van een topfunctionaris mag maximaal 100% van het jaarsalaris van een minister zijn. Dit komt in 2022 neer op € 216.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

In de onderstaande tabel zijn de componenten van de bezoldiging opgenomen van onze secretaris-directeur inclusief de vergelijkende cijfers over 2021. De conclusie is dat er binnen HHNK geen personen zijn die meer verdienen dan de norm.

Bezoldiging topfunctionaris <i>(bedragen x € 1)</i>	2022	2021
Functie(s)	Secretaris - directeur	Secretaris - directeur
Naam	M.J. Kuipers	M.J. Kuipers
Duur dienstverband	1 januari tot en met 31 december 2022	1 januari tot en met 31 december 2021
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 187.194	€ 178.142
Beloning betaalbaar op termijn	€ 23.740	€ 23.189
Totaal	€ 210.934	€ 201.331
Maximum bezoldigingsnorm	€ 216.000	€ 209.000

Per januari 2022 zijn de salarissen en schaalbedragen met 2% gestegen. Per juli 2022 zijn de salarissen en schaalbedragen met 1,75% gestegen. In de maand december 2022 is er een eenmalige bruto uitkering van € 1.000 uitbetaald als onderdeel van de cao afspraken voor 2023. Dit zorgt ervoor dat de beloning over 2022 hoger is dan die van 2021.

De beloning betaalbaar op termijn is iets verhoogd, dit hangt samen met het stijgen van de cao-lonen.

Wij zijn ons bewust van de anticumulatiebepaling en kunnen bevestigen dat de secretaris-directeur geen bezoldigde topfunctie heeft bij een andere organisatie.

25. Verantwoordingsinformatie

25.1 Verantwoordingsinformatie SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 20-1-2023							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T)	
			<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks. meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>	
1	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspadenlaantal in Meters	Nee	0				
2	318 Verbreden van fietspadenlaantal in Meters	Nee	0				
50							

25.2 Verantwoordingsinformatie Hersteloperatie kinderopvangtoeslag

In 2021 hebben de waterschappen besloten hun medewerking te verlenen aan de hersteloperatie van de kinderopvangtoeslagaffaire onder de voorwaarde dat zij worden gecompenseerd voor de kosten die dit met zich meebrengt. Tot de kosten die gecompenseerd worden, behoren de misgelopen belastingopbrengsten omdat openstaande schulden van gedupeerden niet meer kunnen worden ingevorderd maar moeten worden kwijtgescholden. Het gaat ook om de kosten van de uitvoering van de hersteloperatie. De Unie van Waterschappen heeft hierover afspraken gemaakt met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Staatscourant 2022, 9942). Een van de afspraken is dat het dagelijks bestuur van de zelfheffende waterschappen, waaronder HHNK, de kwijtgescholden bedragen en uitvoeringskosten opnemen in de jaarrekening. Deze informatie is in onderstaande tabel weergegeven.

Aantal gedupeerden in waterschap (paragraaf 3.3 uitkeringsregeling)	Berekend bedrag uitvoeringskosten (# gedupeerden * € 100) (paragraaf 3.3 uitkeringsregeling)	Kwijtgescholden bedragen (paragraaf 3.2 uitkeringsregeling)
339	€ 33.900	€ 33.526,91

26. Gebeurtenissen na balansdatum

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne duurt voort. Dit heeft gevolgen gehad voor de jaarrekening 2022 zoals hogere energieprijzen. Op termijn zal blijken wat de verdere gevolgen zijn.

27. Controleverklaring

**PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS**

Publieke Sector Accountants B.V.
Jan Sluijtersstraat 21
3059 VC Rotterdam
www.publiekesectoraccountants.nl
info@psa-ra.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van hoofdingelanden van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier te Heerhugowaard gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier op 31 december 2022 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat op 21 september 2022 door het college van hoofdingelanden met registratienummer 22.0476896 is vastgesteld (hierna: het normenkader).

De jaarrekening bestaat uit:

- De grondslagen van waardering en resultaatbepaling;
- De balans per 31 december 2022;
- De exploitatie naar effect over 2022;
- De exploitatie naar taak over 2022;
- De exploitatierekening naar kosten – en opbrengstsoorten over 2022;
- De vermelding topinkomens;
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- De gebeurtenissen na balansdatum.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het vastgestelde (meerjarige) controleprotocol met registratienummer 17.110534 zoals op 13 december 2017 door het college van hoofdingelanden is vastgesteld (hierna: het controleprotocol), het normenkader en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-

**PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS**

Publieke Sector Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 69411409.

opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3.097.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 5.2 van het Waterschapsbesluit.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 5.3 van het Waterschapsbesluit.

Wij zijn met het college van hoofdingelanden overeengekomen dat wij aan het college van hoofdingelanden tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Conform onze beroepsstandaarden hebben wij aandacht besteed aan het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management en het frauderisico rondom het bestaan, de juistheid en de volledigheid van de opbrengstenverantwoording. Deze risico's zijn naar onze mening niet zodanig groot dat we hieraan significante aandacht hebben besteed.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat wij geen materieel frauderisico zien ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat een opbrengststroom vast kan zijn, waarop het hoogheemraadschap geen invloed heeft (zoals een rijksbijdrage of bijdrage van derden), dat een opbrengststroom geen materiële omvang heeft of dat een opbrengststroom bestaat uit een grote hoeveelheid kleine, routinematige, niet materiële transacties waardoor de kans op een materiële fraude laag is.

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria. Hierop hebben wij detailcontroles uitgevoerd. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen andere materiële frauderisico's gesignaleerd.

Wij constateren dat fraude en fraudepreventie een onderdeel is waar het hoogheerraadschap actief mee bezig is. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden heeft een integriteitsbeleid en een klokkenluidersregeling geïmplementeerd. Ook beschikt het college van dijkgraaf en hoogheemraden over een Controleplan Interne Beheersing, waarin aandacht wordt besteed aan fraude en integriteit. In dit Controleplan Interne Beheersing is ook opgenomen dat bij het plannen en uitvoeren van Verbijzonderde Interne Controlewerkzaamheden (VIC) aandacht wordt besteed aan frauderisico's door in gesprekken met afdelingen aandacht te vragen voor deze risico's en bij de uitvoering van de VIC aandacht te besteden aan beheersmaatregelen die frauderisico's moeten beperken. Een overkoepelende, actuele en geformaliseerde frauderisicoanalyse ontbreekt vooralsnog. In ons accountantsverslag hebben wij hier aandacht voor gevraagd.

De uitkomsten van de in deze alinea genoemde werkzaamheden, voor zover wij hebben kunnen vaststellen op basis van de verstrekte controle-informatie, geven geen signalen van een vermoeden van fraude van materieel belang.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode tot en met eind 2026, ofwel de termijn waarvoor de laatst vastgestelde begroting is opgesteld. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van college van dijkgraaf en hoogheemraden te evalueren omvatten onder andere:

- Het overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het college van dijkgraaf en hoogheemraden alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis van hebben kunnen nemen, door het college van dijkgraaf en hoogheemraden te bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten bij het maken van haar beoordeling, het kennis nemen van de begroting 2023 met meerjarige doorkijk alsmede de financiële resultaten zoals deze blijken uit de financiële administratie tot het moment van afgifte van onze controleverklaring en het kennis nemen van de uitkomsten van het financieel toezicht regime door de Provincie Noord-Holland op basis van haar beoordeling van de begroting 2022 met meerjarige doorkijk;
- Het nagaan of het college van dijkgraaf en hoogheemraden gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het hoogheerraadschap om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden over haar kennis van continuïteitsrisico's met betrekking tot de periode van de door haar verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van dijkgraaf en hoogheemraden over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- De inleiding;
- de Thema's Waterplan 2022-2027;
- het jaarverslag, waaronder de Effecten in detail (Deel 1), de (verplichte) paragrafen (deel 2) en de aanbevelingen; en
- de overige gegevens, waaronder de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van dijkgraaf en hoogheemraden en het college van hoofdingelanden voor de jaarrekening

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het hoogheemraadschap, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van dijkgraaf en hoogheemraden tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet college van dijkgraaf en hoogheemraden afwegen of de financiële positie voldoende is om het hoogheemraadschap in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het college van hoofdingelanden is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het hoogheemraadschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Waterschapsbesluit, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het hoogheemraadschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van dijkgraaf en hoogheemraden en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van dijkgraaf en hoogheemraden gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat het hoogheemraadschap in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materieel betekenis zijn voor de financiële positie van het hoogheemraadschap;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het college van hoofdingelanden onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 4 april 2023

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: A. Booij RA

Valideghed door A. Booij RA
op 04-04-2023

Bijlagen

1. Afkortingenlijst
2. Samenstelling bestuur
3. Uitvoeringsinformatie
4. Subsidieoverzicht

1. Afkortingenlijst

AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BZB	Basiszuiveringsbeeld
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBO	Crisisbeheersingsorganisatie
CING	Programma Crisisbeheersing in de genen
CO ₂	Koolstofdioxide
COVID-19	Coronavirus disease 2019
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
GR	Gemeenschappelijke regeling
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HULOK	Hensbroek, Ursem, Langereis, Opmeer en Koggenland
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWH	Het Waterschapshuis
IBA	Individuele behandeling van afvalwater
IBP	Informatiebeleidsplan 2022-2025
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KEP	Klimaat- en energieprogramma
KRW	Kaderrichtlijn Water
MVO	Maatschappelijk verantwoorde overheid
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
POP	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPLG	Provinciaal Programma Landelijk Gebied
PRIO!	Programma rechtmatig inkopende organisatie
Rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDG	Sustainable Development Goals
SDI	Slibdrooginstallatie
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
VBK	Programma verbetering boezemkades
VIC	Verbijzonderde interne controle
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken

2. Samenstelling bestuur

Het algemeen bestuur (college van hoofdingelanden) was per 31 december 2022 als volgt samengesteld. De dijkgraaf was L.H.M. Kohsiek en de secretaris-directeur M.J. Kuipers.

waterplatform Groen, Water & Land

R. Veenman – lid dagelijks bestuur
K. Hartog – lid dagelijks bestuur
A. Lap
P.E. Brouwer-Stam
L.H.M. Dickhoff
E.Y. van Roijen
T. Breedijk
J.W.C. Hoogendoorn – steunfractielid

Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)

M.A. Leijen – lid dagelijks bestuur
C.J.M. Stam
F.T.S. van der Laan
P. Oudega
E. Volkens – steunfractielid
C. Bellis – steunfractielid

VVD

A.M. Langeveld
J.H. Swaag
C. Streefkerk

Water Natuurlijk

S.M.M. Borgers – lid dagelijks bestuur
L.J. Zaal
J.C.N. Wagenaar
G. Rot – steunfractielid

CDA

F.J.A. Frowijn
P. van Ollefen
H.A.C. Komproe – steunfractielid

Actief voor Water

G.J.M. Meuwese
J.A. Avis

AWP voor water, klimaat en natuur

P. Vonk
F.C. Sanders – steunfractielid
L.J.M. Schagen – steunfractielid

Boeren Burgers Waterbelang

E.A. Koning-Bruijn
R. van Schoorl – steunfractielid
C.J.M. Schipper – steunfractielid

Categorie Bedrijven

A.C.M. Hertogh
A.B.W. Mintjes
R.C.P.E. Wiese

Categorie Ongebouwd

S.J. Schenk – lid dagelijks bestuur
S. Ruiter
J.D. Rooker

Categorie Natuurterreinen

F. Hoekstra
P.A. de Ridder-Boon – steunfractielid

3. Uitvoeringsinformatie

Inleiding

De voorliggende uitvoeringsinformatie is bedoeld ter verdieping. Met tabellen en staten, geeft dit document meer inzicht in de financiële achtergronden van de jaarstukken 2022. Deze informatie wordt gebruikt bij de informatieverstrekking aan derden (CBS) en de bedrijfsvergelijking met andere waterschappen. Voor dit laatste punt biedt de Waterschapsspiegel meer detailinformatie.

Leeswijzer

Bij de verschillende onderdelen verwijzen we zoveel als mogelijk naar reeds opgenomen staten en teksten in de jaarstukken. De wettelijk verplichte onderdelen zijn opgenomen.

Kosten en opbrengstsoorten

In hoofdstuk 23 een overzicht van de exploitatielasten naar kosten- en opbrengstsoorten weergegeven. In onderstaande tabel zijn dezelfde kosten- en opbrengstsoorten met een nadere verbijzondering opgenomen.

Kostensoorten (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening 2022	Herziene begroting 2022	Jaar- rekening 2021
Kostensoorten	Verbijzondering kostensoorten			
Rente en afschrijvingen	Externe rentelasten	6,2	6,3	6,6
	Interne rentelasten	-	-	-
	Afschrijvingen van boekverliezen	6,9	2,3	0,4
	Afschrijvingen van activa	35,8	35,8	35,5
	<i>Afrondingsverschillen</i>	0,1		-
	<i>Subtotaal</i>	49,0	44,4	42,5
Personeelslasten	Salarissen huidig personeel en bestuurders	56,2	57,5	52,9
	Sociale premies	15,9	17,6	15,6
	Overige personeelslasten	2,7	2,7	2,2
	Personeel van derden	11,3	9,0	9,1
	Uitkeringen voormalig personeel	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	86,1	86,8	79,8
Goederen en diensten van derden	Duurzame gebruiksgoederen	5,2	5,1	3,5
	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	5,2	5,0	4,0
	Energie	20,9	21,7	13,8
	Huren en rechten	1,0	1,2	1,5
	Leasebetalingen <i>operational lease</i>	-	0,1	-
	Verzekeringen	1,1	1,0	1,0
	Belastingen	0,6	0,9	1,0
	Onderhoud door derden	52,7	56,0	52,5
	Overige diensten door derden	35,7	34,6	37,3
	<i>Afrondingsverschillen</i>			0,1
<i>Subtotaal</i>	122,4	125,6	114,7	
Bijdragen aan derden	Bijdragen aan bedrijven	-	1,4	0,9
	Bijdragen aan het Rijk	12,7	12,9	12,8
	Bijdragen aan overheden	6,8	5,9	4,9

	Bijdragen aan overige	0,2	0,4	0,3
	Afrondingsverschillen	0,1		-0,1
	<i>Subtotaal</i>	19,8	20,5	18,8
Toevoegingen/Voorzieningen Onvoorzien	Toevoegingen aan voorzieningen	13,1	12,2	11,9
	Onvoorzien	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	13,1	12,2	11,9
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-		-
Subtotaal kostensoorten		290,4	289,5	262,4

Opbrengstensoorten (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening 2022	Herziene begroting 2022	Jaar- rekening 2021
Opbrengsten	Verbijzondering opbrengsten			
Financiële baten	Externe rentebaten	-1,4	-0,7	-
	Dividenden en bonusuitkeringen	-3,9	-3,9	-3,6
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-0,1	-
	<i>Subtotaal</i>	-5,3	-4,7	-3,6
Personeelsbaten	Baten i.v.m. salarissen en sociale lasten	-0,5	-	-0,5
	Uitlening van personeel	-0,6	-0,9	-0,9
	<i>Subtotaal</i>	-1,1	-0,9	-1,4
Goederen en diensten aan derden	Opbrengst uit grond en water	-1,9	-1,7	-4,5
	Verkoop van duurzame goederen	-	-	-
	Opbrengst uit overige eigendommen	-	-	-0,2
	Diensten voor derden	-11,7	-10,1	-1,9
	Verkoop van grond	-1,6	-1,6	-
	Verkoop van overige goederen	-0,2	-0,1	-6,8
	<i>Afrondingsverschillen</i>	0,1		-0,1
<i>Subtotaal</i>	-15,4	-13,5	-13,5	
Bijdragen van derden	Bijdragen van het Rijk	-6,8	-6,8	-11,1
	Bijdragen van provincies	-0,4	-0,1	-1,9
	Bijdragen van overige openbare lichamen	-8,5	-7,7	-8,0
	Bijdragen van overige	-0,2	-0,1	-0,5
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-0,1		0,2
<i>Subtotaal</i>	-16,0	-14,8	-21,3	
Waterschapsbelastingen	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing gebouwd	-80,6	-79,5	-76,9
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ingezetenen	-60,4	-60,3	-60,4
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ongebouwd	-17,8	-17,8	-17,6
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing natuur	-0,2	-0,2	-0,2
	Opbrengst verontreinigingsheffing	-0,6	-0,7	-0,6
	Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	-18,7	-18,8	-17,6
	Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	-68,8	-68,8	-66,1
	Oninbaar	0,3	0,5	0,3
	Kwijtschelding	5,3	5,3	5,4
	<i>Afrondingsverschillen</i>	0,1	-0,1	0,1

	<i>Subtotaal</i>	-241,4	-240,2	-233,6
Interne verrekeningen	Interne verrekeningen	-0,5	-0,1	-0,4
Onttrekking voorziening	Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-0,1	-	-
<i>Afrondingsverschillen</i>		<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>
Subtotaal inkomstensoorten		-279,7	-274,1	-273,8

Totaal <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Jaarrekening 2022	Herziene begroting 2022	Jaarrekening 2021
Exploitatieresultaat		10,7	15,3	-6,0
Reserves	Toevoegingen aan reserves	19,3	4,8	10,1
	Onttrekkingen aan reserves	-34,7	-20,2	-13,1
<i>Afrondingsverschillen</i>				<i>0,1</i>
Resultaat		-4,7	-	-9,5

Netto kosten per beleidsproduct

Conform de Waterschapswet zijn in de begroting de netto kosten toegerekend aan effecten.

Naast deze indeling zijn de netto kosten ook gerelateerd aan de beleidsproducten (BBP-producten) voor de bedrijfsvergelijkingen.

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Jaarrekening 2022	Originele begroting 2022	Jaarrekening 2021
01 Eigen plannen	16,5	21,0	15,1
02 Plannen van derden	2,8	3,3	3,0
03 Beheersinstrumenten waterkeringen	3,3	3,2	3,2
04 Aanleg en onderhoud waterkeringen	40,6	37,6	36,5
05 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0,5	0,1	0,3
06 Beheersinstrumenten watersystemen	3,1	1,3	2,4
07 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	21,1	19,7	18,3
08 Baggeren van waterlopen	7,9	7,0	6,2
09 Beheer hoeveelheid water	29,1	29,4	30,6
10 Calamiteitenbestrijding watersystemen	1,6	0,1	0,5
11 Monitoring watersystemen	5,3	6,3	4,6
12 Getransporteerd afvalwater	19,4	18,1	18,5
13 Gezuiverd afvalwater	38,4	32,7	35,3
14 Verwerkt slib	18,3	14,4	14,0
15 Afvalwaterbehandeling door derden	7,6	7,1	7,1
17 Aanleg en onderhoud wegen	7,2	9,6	7,8
18 Wegenverkeersregeling en -veiligheid	3,8	2,8	4,0
20 Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	0,6	0,7	0,6
21 Verkeersregeling en -veiligheid vaarwegen en havens	0,1	0,1	-0,2
23 Vergunningen en meldingen	2,6	2,3	2,4
25 Toezicht	3,3	2,4	2,9
26 Handhaving	0,6	0,1	0,3
31 Belastingheffing	6,7	6,8	6,3
32 Invordering	2,0	2,2	1,6
33 Bestuur	3,6	3,2	2,8

34 Externe communicatie	2,6	3,4	2,8
Afrondingsverschillen	-	-	-0,2
Subtotaal primaire beheerproducten	248,6	234,8	226,7
99 Direct op taakveld (incl. waterschapsbelasting)	-253,3	-234,7	-236,3
Afrondingsverschillen		-	0,1
Totaal	-4,7	0,1	-9,5

Staat van vaste activa

Voor de staat van vaste activa verwijzen wij naar hoofdstuk 20, paragraaf 2.

Staat van vaste schulden

Het verloop van de vaste schulden van HHNK over 2022 is als volgt.

Leningen en langlopende schulden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand per 1 jan 2022	Mutaties in 2022		Stand per 31 dec 2022	Rente 2022
		Vermeer- deringen	Aflossingen		
Geldgever					
Onderhandse leningen van: - binnenlandse banken en overige financiële instellingen	956,2	-	66,8	889,4	6,2
Totaal langlopende leningen	956,2	-	66,8	889,4	6,2

De totale vaste schuld eind 2022 bedraagt € 889,4 miljoen (2021: € 956,2 miljoen). Het verschil bestaat voor € 66,8 miljoen uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2022 € 66,7 miljoen. De gemiddelde rente voor leningen met een openstaande hoofdsom per 31-12-2022 bedraagt 0,67%. De gemiddelde resterende looptijd bedraagt 12,4 jaar.

Verbonden partijen

Voor de staat van verbonden partijen verwijzen wij naar hoofdstuk 17.

4. Subsidieoverzicht

In hoofdstuk 23.1 onder 'Bijdragen aan derden' zijn de verstrekte subsidies toegelicht. De uitsplitsing van de overige subsidieverstrekingen wordt hierna weergegeven.

Aanvrager	Onderwerp	Bedrag €
Ingrid Walschots	Aanvraag subsidie podwalk app Het water komt!	5.500
Historisch Genootschap Katwoude	Aanvraag subsidie Buitenboek 700 jaar Katwoude Buiten in Beeld	2.500
Stichting Tuindorp Oostzaan Leeft	Verzoek subsidie plaatsen stenen monument op dijk nabij Tuindorp Oostzaan Amsterdam Noord	1.500
Stichting Eiland De Woude	Boek De Woude	1.500
Culture Matters, Marlies Buurman	Aanvraag subsidie project Openstelling en expositie dijkmagazijn Wieringerwerf	1.000
Sovon Vogelonderzoek	vervolgpublicatie op de Vogelatlas van Nederland	500
Uitgeverij Buitendijks (Alex Dol)	Aanvraag subsidie boek Verder dan de Hemel	500

Jaarlijkse terugkerende aanvragen

Stichting Beemster Werelderfgoed	Jaarlijkse bijdrage	6.521
Schermer molen stichting	Instandhouding jaarlijkse bijdrage	5.570
Stichting Zijper Molens	Onderhoudsbijdrage 9 molens	4.500
E. Zwijnenberg	Onderhoudssubsidie Watermolen Wimmenumpolder	681
Stichting Uitgeester- en Akersloter Molens	Onderhoudsbijdrage molen De Kat te Uitgeest	680
M. van Eerden-Admiraal	Onderhoudssubsidie Tweede Broekermolen Uitgeest	682
Molenstichting Alkmaar e.o.	Jaarlijkse onderhoudsbijdrage watermolen Bosmolen	681

Totaal

32.315

